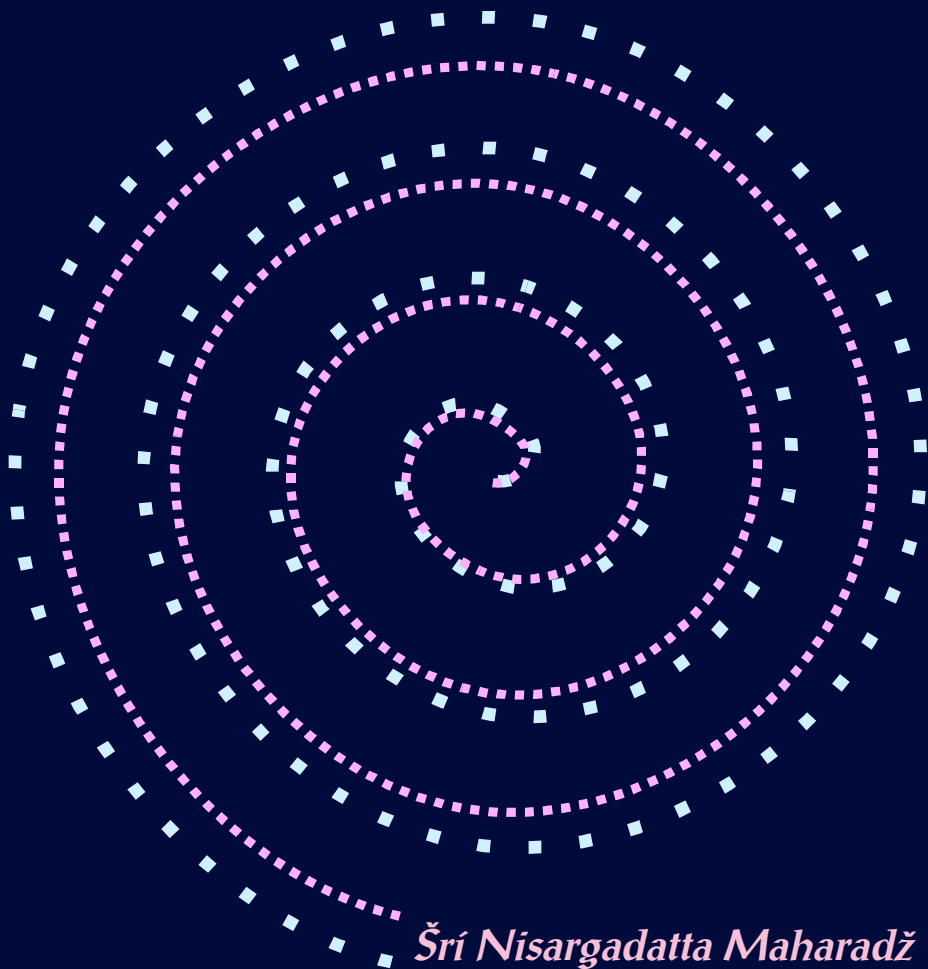

PROŽÍVÁNÍ NIČEHO

Šrí Nisargadatta Maharadž

Šrí Nisargadatta Maharadž (1897–1981),

jeden z velkých duchovních učitelů dvacátého století, žil a učil v malém najatém bytě v chudinské čtvrti v Bombaji v Indii. Maharadž, realizovaný mistr tantrické linie Nath, měl ženu a čtyři děti. Po mnoho let živil sebe a svou rodinu tím, že prodával levné zboží v malém prodejním stánku na ulici. Jeho život je výmluvný příklad absolutní nedvojnosti Bytí. Podobně jako u dávných zenových mistrů, je i Nisargadattův styl prudký, provokativní a nesmírně hluboký – proniknutí k jádru a věnování malého úsilí tomu, co je nepodstatné. Z celého světa k němu přijížděli lidé, se kterými se v podkroví rozděloval o nejvyšší Pravdu nedvojností svým unikátním způsobem, z hloubky své vlastní realizace.

Vždy jasný Nisargadatta používá sokratovský dialog, ostrý humor a svůj pronikavý intelekt při postupování skrze tuto hru vědomí, která vytváří iluzi; to je jeho jediný cíl. Nisargadatta jasně demonstruje, že logika a duchovnost nestojí nutně v protikladu jedno s druhým. V kapitole, podle které byla tato kniha pojmenována, Nisargadatta neoblomně pokračuje v logickém argumentování se svým návštěvníkem do skutečného konce veškerého argumentování, ukazující tak, že dokud zde není transcendence všech myšlenek, zůstává logika plně účelná, a proto by měla být přesně prováděna.

PROŽÍVÁNÍ NIČEHO
ŠRÍ NISARGADATTA MAHARADŽ

Translation © Aleš Adámek
© Robert Powell, Ph.D.

ISBN 80-901930-3-X

PROŽÍVÁNÍ NIČEHO

ŠRÍ NISARGADATTA MAHARADŽ

Editor Robert Powell Ph. D.

Praha 1997

Ať je tu cokoliv, je to pouze vyjádření vědomí. Jestliže tu není vědomí, vyjádření vědomí tu rovněž tak není. Proto tu není nic. A toto vědomí je nezvaný koncept; objevil se spontánně.

Šrí Nisargadatta Maharadž

POZNÁMKY EDITORA

Základní pravda, kterou učí velcí *advaitoví* mistři, je v podstatě stejná, což se také vzhledem k tomu, že tu je pouze jedna Skutečnost, dá očekávat. Avšak jednotliví učitelé kladou rozdílný důraz na různé aspekty tohoto učení a pro tento účel využívají nepatrně odlišná označení nebo používají tyto pojmy podle toho, jak se to hodí jejich účelům.

Termíny **jáství** a **podstata bytí**, které jsou v těchto rozhovorech použity, slouží Maharadžovi jako způsob, kterým označuje omezené stavy pochopení, které jsou v základě založeny na vjemu oddělené totožnosti, vycházející z považování sebe sama za tělo. Jsou zcela konceptuální. Maharadž často oba termíny zaměňuje. Jindy však v odkazu na zřetelnost, kterou chce vyjádřit, označuje podstatou bytí nějaký vyšší stav, který vyvstává poté, co dojde k transcendenci „jáství“, a který je roven projevenému vědomí. Maharadž také přiřazuje podstatu bytí k **vědomí** nebo **pravému vědění** a podle něho se stále jedná o výtažek pěti elementů (zakořeněný ve hmotě). Prohlašuje: „Toto poznání ‘já jsem’ neboli ‘podstata bytí’ je plášt iluze, který je přehozen přes Absolutno. Proto poté, kdy je *brahma* překonáno, je tu pouze *Parabrahma*, kde není jediná stopa po poznání ‘já jsem’.“ Stav „podstata bytí“ je jasně nedokonalý přechodný stav pochopení, jak je také jasně patrné z Maharadžových následujících slov: „Světcí a proroci nejprve rozpoznali pocit ‘bytí’. Potom meditovali a spočívali v něm a nakonec jej překonali, což vyústilo v jejich konečnou realizaci.“

Zatímco „jáství“, „podstata bytí“ nebo „pravé vědění“ má tělesný základ, který zase vzniká z fyzických elementů, Absolutno leží za veškerou „hmotnost“ a nemůže být vůbec nikdy popsáno. V Absolutnu člověk nemá žádný prostředek, kterým by učinil jakákoliv prohlášení. To, co jsem v absolutním pochopení, není možné jakýmkoliv slovy sdělit. V tomto konečném uvědomění nemá nikdo jakékoliv vědomí o tom, že je přítomen. Samotný přítomný okamžik v Absolutnu není.

Maharadž nás učí, že po překonání individuálního vědomí a spočinutí

v univerzálním projeveném vědomí dojde k uvědomění, že toto univerzální vědomí leží uvnitř Neprojevu neboli *Parabrahma*, což je označení pro „princip, který nebyl zasažen rozpuštěním vesmírů“ a je ne–stavem. Rovněž tak říká: „Prosím vás pochopte to jasně, že Vy, Absolutno zbavené jakékoliv tělesné identity, jste kompletní, dokonalí a Nezrození.“ V jeho učení vy, jako Absolutno, nikdy nemáte anebo jste neměli žádné zrození. Všechny formy jsou výsledkem pětielementární hry.

Parabrahma leží za obojím, tedy jak za dualitou, tak i ne–dualitou, protože je tu před prostorem a časem (můžeme pouze určovat dvojnost nebo ne–dvojnost uvnitř fyzicko–mentální oblasti, tj. uvnitř vědomí). Je to Absolutno neboli Konečný Subjekt, kterým *jste*, protože tu není více nikdo nebo něco, ani ne vědomí, jež je možné zakoušet.

Nakonec je zde třeba poznamenat, že další moudří světci používají podobně jako autoři klasických védských písem také termíny „jáství“ a podstata bytí (ovšem s velkým P) jako záměna pojmu *Parabrahma* neboli Absolutno a Absolutno je pojato jako Vědomí (s velkým V) a zásadně označováno termínem „Já“ (např. u Šrí Rámána Maharišiho) a jako „Já–Princip“ (u Šrí Átmánandy).

„Ani toto vědomí není vše a ono nebude trvat po celou dobu. Zjistěte, jak toto vědomí vzniklo, nalezněte zdroj vědomí... Co je toto tělo? Tělo je pouze nakupení potravy a vody. Proto jste něco, co je odloučené jak od těla, tak i od vědomí.“

Šrí Nisargadatta Maharadž

„*Džívaátman* je ten, kdo se ztotožňuje s tělem–myslí jako individualita oddělená od světa. *Átman* je pouze podstata bytí, neboli vědomí, které je světem. Konečný princip, který zná tuto podstatu bytí, nemůže být vůbec pojmenován. Nemůže to být přístupné nebo podmíněné jakýmikoliv slovy. To je Nejzazší a Konečný stav.“

Šrí Nisargadatta Maharadž

1.

MAHARADŽ VYTYČUJE ZÁKLADY UČENÍ

Maharadž: Je třeba pochopit podstatu vědomí. Toto vědomí může oživit pouze ve fyzickém těle a fyzické tělo je výtažek pěti elementů (země, vody, ohně, vzduchu a éteru). Utrpení tu je z toho důvodu, že dochází ke spojení s fyzickým tělem. Většina lidí, kteří sem přijdou, nebude schopna přijmout tento druh poznání, neboť jde naprosto přímo k podstatě věci. Ale ti, kdo projeví sami zájem a jsou ochotni přijmout takové hledisko, to opravdu pochopí. Budou zcela osvobozeni od působení bolesti a neštěstí, pokud jim dojde, že tyto bolesti a tato neštěstí můžou vyústit pouze z vědomí, které se ztotožnilo s fyzickým tělem, a že důsledkem toho trpí jako oddělená individualita. V tomto případě musí nevyhnutelně dojít k utrpení. Ale co je individualita? Je tu tělo stvořené z pěti elementů a v tomto těle spočívá vitální dech (*prána*) a vědomí; to dohromady tvoří ucelenou formu. Všechny živé bytosti obsahují vitální dech a vědomí. A i když jsou formy rozdílné, obsahují stejné elementy. Takže se opětovně ptám: Kde tu je jaká individualita? V podstatě tu žádná není. A to je mé stěžejní učení, které musí být pochopeno; jenže pouze velmi málo lidí to pochopí.

Tazatel: Mohl byste to prosím zopakovat? Bylo tu příliš mnoho hluku a mně to uniklo.

M: Samozřejmě, ale už ne stejnými slovy. Co je tím, s čím se tu zabýváme? Projednáváme tu složení fyzické formy, která je uskupena v celek a vyživována pěti elementy. V této formě je v oběhu životní síla (vitální

dech) a toto vědomí (poznání „já jsem“ neboli pocit bytí, pocit existence). To posledně jmenované je schopností „vnímání, cítění“, což je vrozený dar vědomí. Toto je ucelená forma, kterou můžeme vnímat: tělo, vitální dech a vědomí. Všechny živé formy jsou sestavené ze stejných složek, tedy z těla, vitálního dechu a vědomí. Takže kde je potom jaká individualita? Když vezmete toto vše v úvahu, zjistíte, že *individualita jako taková nikdy nepřišla do života*. A z toho důvodu tu není vůbec zapotřebí ztotožňovat se s čímkoliv. Přesto to jedinec dělá: vědomí se samo ztotožní s tělem a tímto způsobem (uměle) vznikne „individualita“. Dokud tomu tak je a ztotožnění s tělem trvá, je tato (nereálná) individualita odkázána k utrpení. A co jsem já... nejsem ani tělo, které je pouze pěti elementy, ani životní síla (dech) a ani vědomí, které je oživeno v těle. Musím být spojen s vědomím do té doby, dokud zde je tělo, neboť právě vědomí utváří s tělem jeden celek. Ale ve skutečnosti já nejsem nic z těchto tří složek. Dokud existuje tělo, jsem vědomí, které pouze pozoruje vše, co se děje. Když tělo umírá, životní síla opouští tělo a sloučí se se vzduchem a vědomí se smísí s univerzálním vědomím. Nejsem v podstatě nic popsitelné v tomto vědomí, neboť jsem jeho svědek. A to, co jsem v absolutním smyslu, není možné jakýmkoliv slovy vyjádřit. V tomto konečném a nejzazším Uvědomění nemá nikdo jakékoliv vědomí o své přítomnosti. V Absolutnu se přítomnost sama nenachází.

Žádná osoba by sem nechtěla přijít, jestliže by neměla zájem o toto poznání. Takže se lze domnívat, že ti, kdo sem chodí, se velmi intenzivně zajímají o toto téma a již mají za sebou svoji přípravnou práci doma... takže to jsou lidé, kteří jsou *džňániny*. Ale kolik z vás poznalo podstatu a základ tohoto vědomí, kterým jsem a které existuje tak dlouho, dokud zde je tělo. Každý z nás musí prohlásit ‘já jsem’ a realizovat to. Není tu žádné ‘ty’ a není tu žádné ‘já’, co se individuálních entit týče.

Nemoc tu je tehdy, když dochází k nerovnováze v tělesném obsahu. Ale když je tento hmotný obsah v dokonalé rovnováze, není tu žádná nemoc. Jak to tedy je?

Otázka byla: Je tu závislost univerzálního vědomí ve své vlastní existenci na pěti elementech? Odpovědí na tuto otázku je to, že univerzální vědomí a úplný projev vznikají současně. Projev se uskutečňuje proto, že tu je vědomí. Dokud tu nebyla myšlenka ‘já jsem’, nebyl tu žádný projev;

obojí vyvstalo současně. Ale protože se ztotožňujete s tělem, ve kterém individuální vědomí projevuje samo sebe (a vědomí k tomu, aby sebe sama projevovalo, musí mít formu), je zrozena „individualita“ a tato individualita trpí.

Dříve jsem vysvětlil princip univerzálního vědomí. Univerzální vědomí je něco jako název, který dáme městu. Vezměte si kupříkladu Bombaj. Co máte na mysli pod pojmem „Bombaj“? Můžete stvořit Bombaj? Ne! Úhrn jednotlivých věcí je vyznačen tímto názvem... tudíž univerzální vědomí je pouze jméno dané něčemu, co je beztvaré.

Používám slovo „město“, ne přímo Bombaj. Míním tím jakékoliv město nebo místo. Když řeknu Bombaj, značí to, že označuji omezené území.

T: To je velmi důležitý bod. Podle mne město nebo stát zahrnuje pouze individuality, které jej utvořily.

M: Jméno možná mohlo být dáno individualitami; ale vytvořil člověk to, co bylo vytvořené? Člověk je zrozen z pěti elementů. Ale vytvořil člověk pět elementů? Pět elementů bylo vytvořených z tohoto vědomí, které je v individuálním těle.

T: Jsou univerzální vědomí a toto vědomí uvnitř mne stejné?

M: Jsou světlo, které je vnímané vaším zrakem, a světlo, které je všeobecně viděné, jak je patrné při odrazu v různých jevech, dvě rozdílná světla?

Opakuji: Celý problém leží ve ztotožnění se s individuálním tělem a následně s individualitou. Proto je individualita vždy vystrašena ze smrti – smrti individuality.

Jsou zde nějaké otázky, co se tohoto tématu týče?

Vy jste toto vědomí. A z tohoto vědomí je zrozen úplný vesmír. Považujete se za individuality; a to, co je neomezené, jsme omezili do nedůležité osobnosti. Nekonečné je stlačeno do samotného těla. To je náš celý problém.

Nyní tu je také tato otázka: Jak je možné, že miliony lidských bytostí, ve kterých se objevuje stejné univerzální vědomí, jednají tak protikladnými způsoby a vytvářejí všechny možné zmatky? Jestliže má jedna žena deset dětí, jsou všechny tyto děti zrozeny ze stejných rodičů. Nechovají se

ale tyto děti rozdílně a nejednají každý zcela nápadně jinak? Proč tomu tak je? Protože i přesto, že jsou složeny ze stejných základních pěti elementů, sestavení každého jednotlivého elementu, změna pořadí a jejich vzájemné promíchávání je vcelku rozdílné. Je to tedy důsledkem rozdílných proporcí (poměrů) těchto elementů. Proto také každá osoba jedná jiným způsobem. Nebo užíju podobné přirovnání. Kov může být stejný, ale účely, kvůli kterým byl kov přetaven do různých nástrojů, jsou nespočetně různé. Každý nástroj může být použit pro zvláštní účel. Takže základními složkami je těchto pět elementů, ale konečný objekt, vytvořený z různých kombinací těchto složek, je omezen k jednání, které je mu výhradně přidělené pro jeho zkombinované složení.

T: Čí účel to je, Maharadži?

M: Účel je přísadou (příměsí) všech těch milionů kombinací. Dokud to neznám... proto jsem se předtím ptal na to, kdy jsme poprvé poznali přirozenost a základ tohoto složení, se ztotožňujeme a bereme je za sebe sama... Dokud nejprve zcela nepoznám přirozenost tohoto složení, jak mohu poznat účel a základ celého vesmíru?

Tlumočník: Maharadž se tě ptá, zda jsi realizoval přirozenost vědomí.

Nyní to připodobňuje, jak má ve zvyku, k zemi, k prosté přírodě. V této zemi se často dělají placky. Je tu oheň, na který se postaví pánev. Na pánev se nalije těsto, ze kterého nakonec vzejde placka, která se z pánevě přendá na talíř. Když dáte nové těsto na pánev, udělá se z něho opět placka, která bude na první pohled vypadat možná stejně jako ta předchozí, ale množství důlku a dírek bude u každé z nich rozdílné. Můžete udělat deset takových placek, ale každá z nich je odkázána k tomu být jiná. To je samotná přirozenost tvoření, tedy vytváření růzností. Takže Maharadž ti říká, abys pochopil přirozenost a základ toho, co je stvořené jako projev, a to je vědomí. Není možné se jakýmkoliv jiným způsobem dostat k realizaci *Paramátman*, dokud nepochopíš toto vědomí. Nelze k tomu dospět jinak než pochopením.

M: Záhadou hypnotické síly této *máji* je to, že se člověk ztotožňuje s tělem. A mechanismus tohoto druhu ztotožňování se vůbec nijak neliší od ztotožnění se s kusem kamene, nebo něčím, co je vytvořeno z kamene, jako je třeba Bůh a uctívání této věci z celého srdce. Toto uctívání je správné do té doby, dokud to jde, a tento druh uctivého klanění bude mít své

běžné dopady ve vědomí. Ale dokud není pochopena přirozenost vědomí, nebude adept schopen pochopit svoji pravou totožnost. Poté, kdy pochopíte přirozenost vědomí, budete rovněž tak chápat, že nejste vědomí. Nemůžete být tím, co jste uviděli a pochopili; vy, jako subjekt, můžete pouze znát a chápat něco, co je objekt, a jste zavázáni to takto přijmout.

Jestliže chcete se mnou diskutovat o různých věcech, které vycházejí z tradiční literatury a tradičního poznání, vězte, že tu bude mnoho učenců, kteří jsou tak vzdělání, že by mě snědli zaživa. A přesto když mluvím o základním poznání, které tu stále rozebíráme, ptám se, proč tito učenci zůstávají potichu? Protože to je něco, co je zcela odlišné od čehokoliv, co může být pochopeno. Vše, co je pochopeno, co je uviděno, není pravé.

Jsou tu nějaké otázky?

T: Existuje Chvalozpěv oslavující stvoření; ti, kdo četli překlady, jej velmi dobře znají. Na konci tohoto zpěvu je něco jako toto (pokusím se to reprodukovat): On, Nejzazší Znalec, *džňánin*... Mne nyní zajímá, kdo toto vše řekl, koho zastupoval? Mluví se zde o prapůvodu *džňánina*, jak se to stalo? A v poslední sloce hymnus končí takto: On, *džňánin*, ten to zná. Nebo možná, že to nezná. Jinými slovy na konci autor ponechává čtenáře na pochybách, když se sám autor ptá, zda *džňánin* opravdu zná Nejzazší. Je to pravda?

M: Mohl byste to prosím zopakovat?

T: Dobře, i když to bude těžké, protože tu nemohu přečíst přesně ten text, o který se jedná. Jinými slovy to je nejzazší otázka, kde autor řeší prapůvod *džňánina*. Autor tohoto zpěvu to říká na posledním řádku...

M: Ale jak tento chvalozpěv stvoření začíná?

T: Je to velmi známý hymnus. Autor zde píše: Co lze říci o prapůvodu samotného *džňánina*? Lze si představit *džňánina*, jak se sám sebe ptá: Jak se stalo to, že jsem sem přišel? Odpověď, kterou si tu autor dává, je tato: On to ví. Nebo možná, že to také neví.

M: Potom nelze nazvat autora *džňáninem*, protože tato otázka není zodpovězena a problém je dosud nekompletní, nevyřešený. Záhada zůstává. Nemocný člověk je stále ještě nemocný. Vše, co říká, není nic než odezva nemocí. A ten, kdo tento zpěv napsal, je dosud nemocen.

T: (*Ptá se na něco v jazyce marati, což není přeloženo.*)

M: Vědomí samo je plátnem. Je to doména vědomí a veškeré stvoření se nachází ve vědomí.

Tlum.: Otázka byla tato: Můžeme si představit vědomí jako plátno, na kterém je úplně stvoření jakýmsi pohybujičím se obrazem? Na to Maharadž nejprve odvětil, že tu není žádné plátno, že tu není nic. Vše, co je, je zcela odkryté. Potom pan P. vysvětlil, že ta dáma nejspíš měla na mysli, že cokoli, co se stane, tedy všechny myšlenky, všechny činy, jsou pouze zdání v tomto vědomí. Na to Maharadž odpověděl: Nepochybně.

Sezení je téměř u konce. Maharadž chce, aby se návštěvníci ještě zeptali, pokud mají co. Maharadž vybízí k otázkám.

Taz.: Takže nám dělá potíže pochopit, že vědomí samotné je objekt Znalce, že ano? Toto vědomí může být nakonec pochopeno *džňáninem*. Bohužel opakem vědomí je nevědomí. Takže v jazyce, dá-li se to tak říci, je zabudovaná snaha rozdělit to na vědomí a nevědomí. Vědomí je to, co je pochopeno, a potom to, co zůstává, podle jazyka, je nevědomí.

Tlum.: Toto Maharadž vysvětloval včera ráno...

Když tu není vědomí, je jasné, že ten, kdo tu zůstává, je nevědomý. Takže k čemu směřujete?

Taz.: Vědomí není skutečné. Říkáte to obyčejným lidem a tak se jim tento stav potom zdá být podřadný.

Druhý taz.: Mně se nezdá být podřadný.

M: Vědomí je zrozeno z nevědomí; nevědomí je zdrojem. A to je také naše zkušenost. Toto poznání 'já jsem', toto vědomí, vzešlo z předchozího stavu, kde nebylo žádné vědomí. Vědomí je stav, který je nyní s námi a kvůli kterému trpíme; a předtím, než vyvstalo toto vědomí, tu přetrvával stav, kdy jsme nebyli vědomi, což byl šťastný stav.

Sezení je skončeno, ale jestliže máte ještě nějaké otázky, prosím, jen se ptejte.

(Nejsou tu žádné otázky.)

M: *(v odpovědi na otázku týkající se toho, jaké je třeba vynaložit úsilí k tomu, aby došlo k správnému pochopení)*

Není to věc nějakého úsilí, které je třeba někým uskutečnit. To, co je a co má být pochopené, je samo o sobě zářící. Nepotřebuje to něčí pomoc k tomu, aby to mohlo existovat, a jediné, co je třeba, je, aby to bylo pochopeno. A když to je pochopeno, bude také jasné, že já jsem úsvit, já jsem odpoledne, já jsem večer, já jsem noc. Já jsem dobro, já jsem zlo. A co je třeba, aby bylo pochopeno, je to, že jestliže tu není vědomí, není tu svět. A já nejsem vědomí; jsem od něho odloučen. Ačkoli je vědomí tak důležité – protože kdyby zde nebylo vědomí, nebyl by tu žádný svět a nebylo by zde nic – přesto prohlašuji, že nejsem toto vědomí.

T: Ale i dozrání do tohoto vhledu si žádá úsilí. Proč Maharadž říká, že tu není třeba vykonávat nějaké úsilí?

M: Nyní víš, že jsi, sedíš zde a víš, že existuješ, máš toto cítění. Je poznání, že jsi naživu, že existuješ, něčím, co chápeš skrze nějaké úsilí?

T: Ne.

M: Tvoje otázka je zcela v pořádku z pohledu tohoto světa; v tomto světě platí, že bez práce nejsou plody (koláče), a tak nemůžeš jíst. Takže ze světského pohledu je tvoje otázka v pořádku. Ale já nenáležím k tomuto světu! A ve světě je právě toto „jáství“, které se tu objevilo bez jakéhokoliv úsilí na něčí straně.

T: Maharadži, pracuji jako učitel ve škole. To, co tu říkáte, teoreticky naprosto přijímám a dokonce vidím logičnost celého chápání. Problémem však je, že vědět to teoreticky je jedna věc, ale skutečné prožívání a pociťování je něco zcela jiného. A to je kámen úrazu, a proto cítím potřebu vyvinout úsilí.

M: Ano, obrovské úsilí: Buď velmi a velmi klidný a nedělej vůbec nic! To je úsilí – úsilí, které jsi dělal, když jsi byl v mateřském lůně po dobu devíti měsíců. V tomto stavu jsi ani ty jako takový a ani tvoje rodiče nedělali nic. Žádné úsilí nebylo vytvářeno. Cokoliv rostlo, rostlo samo do sebe.

T: Díky, dostal jsem svoji odpověď!

M: Co je tím, co umožnilo vyrůst jedinci z nepatrného semene při početí až do formy novorozence a co uskutečňuje jeho další růst? Ten samý princip, který z nepřítomnosti poznání dospěl až k přítomnosti poznání; toto „jáství“ je tím, čím je člověk a co musí pochopit.

T: Spontánní výskyt bez úsilí.

M: Toto spontánní dění; toto vědomí, které se projevilo z nevědomí.

T: Ale jak člověk může vědět, že došlo k početí?

Druhý taz.: Jak by to mohl nevědět, když dojde k narození dítěte?

T: Dokud nedojde k početí, nebude růst. A tam, kde nedošlo k žádnému početí, tam nebude žádný růst. Z toho důvodu by mělo být uskutečněno také úsilí k tomu, aby došlo k početí; jen tak potom nastane růst.

Tlum.: Maharadž ti vysvětluje výlučně proces růstu. Tam nedochází k žádnému úsilí. To je spontánní dění, přirozený růst.

M: I tam, když dochází k početí, co to je za úsilí, které by rodiče měli vyvinout? A i kdyby stejně rodiče uskutečnili nějaké úsilí, mohli by mít stoprocentní záruku, že dojde k početí? Početí se uskuteční samo od sebe, na základě své vlastní svěží energie – ne tedy bezpodmínečně kvůli jakémukoliv úsilí. V každém případě, usilovné snahy, které vykonali rodiče při početí, nebyly oním opravdovým úsilím; oni se z toho těšili. To není úsilí jako takové.

(Jednomu návštěvníkovi) Přijdeš ještě dnes večer?

Návštěvník: Tyto dvě ženy jsou mé sestry. Ony jedou spolu se mnou dnes odpoledne domů.

M: Poznání „já jsem“ je to podstatné. Jestliže si chceš zapamatovat tuto návštěvu, připomeň si také toto: vzpomínka, že jsi, je ve stínu (tzn. že je chráněna slunečником) gurua neboli Boha. Uctívání Boha a gurua značí oddané uctívání samotného poznání „já jsem“ a ničeho jiného. Takže se drž tohoto principu, poznání „já jsem“, neboli poznání, že existuješ, a uctívej to ve jménu svého gurua nebo Boha.

2.

NA NEJVYŠŠÍ ÚROVNI NENÍ NIC; NA POZEMSKÉ ÚROVNI JE VŠECHNO

Tazatel: Nezlobte se, prosím, ale rád bych se vrátil k tomu, co mi včera řekl Maharadž. Když jsem se ho zeptal na přítomnost guru, on mi řekl něco (již si to přesně nepamatuji) jako opakování slova „guru–guru–guru“.

Maharadž: Ó ano. Guru značí toto samotné „jáství“, které ti vždy připomíná pocit „já jsem“, „já jsem“, „já jsem“ – to je guru–guru–guru. Je to něco jako zvuk motoru u auta, který je nastartován. Je to neustálé připomínání si toho, že jsi.

Proč používáte toto zařízení (*poukazuje na magnetofon, kterým tazatel nahrává tyto rozhovory*) pro tak bezvýznamnou řeč?

T: Protože tato bezvýznamná řeč nás pokaždé navede zpět k tomu, co není bezvýznamné.

M: Ach tak.

T: Mohu se zeptat na něco?

M: Samozřejmě.

T: Dnes ráno Maharadž řekl, že by mělo být odkryto tajemství významu toho, kdo zná, a toho, co je poznáváno. Poznávané není ve skutečnosti poznávané tím, kdo zná. Poznávané je poznáno proto, že dojmy, myšlenky a pocity poznávaného objektu jsou pohyby ve vědomí a tyto pohyby jsou poznávány následkem jejich vystoupení ve světle vědomí. Je to správně?

M: Je to přesně tak. *Džňánin* je ten nejhlupejší... (Nezabývá se vě-

domostí v konvenčním slova smyslu.) Když tento bdělý stav, tedy toto vědomí, vyvstane, jen pak se objeví vše. Předtím však tu nic není; kde je pak jaké poznání, nevědomost nebo *džňána*?

T: Ale je hluboký spánek opravdu jakýsi stav?

M: Ano, souhrnné spojení bdělého stavu, hlubokého spánku a stavu snění tvoří „já jsem“.

T: Ale v hlubokém spánku není žádný čas.

M: Čas je tu, pouze však tu není pozorování času.

T: Jak zde může být čas, když tu není žádné pozorování?

M: Vaše hodinky vykonávají pozorovací aktivitu za vás a ráno vám řeknou, že jste spal osm hodin.

T: Takže pozorování přijde později?

M: Ano.

T: Ve stavu hlubokého spánku není žádný čas.

M: Jak vypadá ještě předtím, než ti to řekne, ten, kdo ti to později poví?

T: Je to beztvaré.

M: Když je to beztvaré, neboli když není žádná forma dostupná, vědomí „já jsem“ tu také není.

T: Takže v hlubokém spánku není žádné „já jsem“.

M: Ne. Ale pozorování hlubokého spánku se děje. Princip, který pozoruje hluboký spánek, nespí.

T: Nechápu, že něco může být bezčasé, a přesto může existovat – hluboký spánek.

M: Jděte do velice hlubokého *samádhi*, pak to budete realizovat. Jestliže chcete přistoupit ke stavu prožívání ničeho, musíte i vy sami také vejít do stavu ničeho.

T: To je to, co nazývám „všudepřítomnost“ neboli Přítomnost.

M: „Jáství“ je Přítomnost. Toto „jáství“ v přítomnosti by tu nemělo být. Pouze ne-„jáství“ může potkat toto nic.

T: Přesto tu je... Nemám pro to vhodné slovo. Snad přítomnost. Ne-
ní tu žádná myšlenka, žádný pocit. Ale je tu...

M: Žádná myšlenka, žádný pocit.

T: Vstupoval jsem do *samádhi*, které bylo něco jako hluboký spánek.

V průběhu asi tří hodin jsem zaznamenal, že se mnoho věcí událo (v mém bezprostředním prostředí). Ale můj guru z toho nebyl vůbec šťastný. Řekl mi, abych to nedělal.

M: Je tu *samádhi* a zakusitel *samádhi*. Obeznámil jste se s oběma pohledy – jak se *samádhi*, tak i s tím, kdo se těšil ze *samádhi*?

T: Nyní, po mnoha letech po prožívání těchto zkušeností mohu říci, že obojí je identické.

M: Skvělé. Zakusitel a zkušenost jsou jedno a to samé.

T: Ale toto si nelze zapamatovat.

M: To není určené k tomu, abyste si to zapamatoval; nelze to pochopit a uchopit pamětí. Projevený dynamicky se měnící princip *brahma* nemůže být polapen žádnými slovy.

T: Můžete říci, že vše, i nevědomost a bolest, jsou ukazatele k Nejvyššímu?

M: Když jste zcela odosobněn, nejste již vůbec oddělenou individualitou, a potom vše, co *je*, je okrasa neboli ozdoba neboli *púdzá* Nejzazšího stavu *Parabrahma*. Ale dokud jste egoisticky zamotán skrz naskrz v nějakých slovech, nemůže se žádná *púdzá* uskutečnit.

T: Poznání s velkým P, konečné poznání...

M: Absolutno?

T: Ano, vědění, nevím, jak to mám nazvat...

M: Ale to není vědění... V Absolutnu není žádné vědění. Vědění se týká pouze minulosti.

T: Čelíme zde obtížnosti slov.

M: Bylo by lepší, kdybyste to nenazýval poznání.

T: Čiré vědomí.

M: V tomto stavu není žádná poznatelnost čili vědění čehokoliv.

T: Ale ani to nemůže být nevědomí. To by nebylo možné.

M: Je to nevědomé.

T: Z hlediska myslí.

M: Ano, protože jste... označení je dáno ve vztahu k vědomí. To je také důvod, proč tomu říkáte „ne–vědomí“.

T: Ano. Ale ve skutečnosti; z vlastního pohledu skutečnosti...

M: Vy mluvíte o Absolutnu. Tam není žádné „jáství“.

T: Nevím, jak to nazvat...

M: Nazvěte to Absolutno. Ve chvíli, kdy řeknete „poznání“, vyvstane nějaká kvalita.

T: Nemyslím si to.

M: Mluvíte zde o stavu *nirguna*?

T: Neznám tento pojem ze sanskrtu.

M: *Guna* označuje „jáství“; zatímco *nirguna* značí „Ne–jáství“.

T: „Já jsem“ zmizí v Absolutnu.

M: Ano, je to ne–známý (ne–poznatelný) stav.

T: Ne–známý stav... který ví! (*smích*)

M: Vědění (poznatelnost) se objeví na ne–známém stavu.

T: Ano, relativní podstata bytí je poznána, je zaznamenána v Absolutnu.

M: Podstata bytí vyvstane na pozadí Absolutna. Takže?

T: Takže je poznána... v Absolutnu. Podstata bytí je poznána jako objekt.

M: Jestliže vědění (poznatelnost) není poznáno, kdo ho pak bude nazývat „vědění“ („poznatelnost“)?

T: Není tu nikdo, kdo by cokoliv pojmenovával.

M: To je odpověď!

T: Takže porozuměl jsem tomu dnes ráno dobře: Maharadž nám doporučuje, abychom našli to, co je svědkem v hlubokém spánku?

M: Všechna tato slovní vyjádření jsou dobrá pouze k tomu, aby někomu udělala radost. Ve skutečnosti tady není v ničem žádná podstata.

T: Takže tu není žádná rada?

M: Projevená, dynamická příroda je neomezená, proto ji neopatřujte slovy! Prostě *buďte*. Nevytvářejte pojmy a představy. Nyní je každý zatížen slovy. Představte si, že tu je dítě a to dítě je mrtvé. Ať byl ten princip jakýkoliv, opustil tento dynamický princip tělo dítěte. Ne, vy nemůžete říci, co je tento dynamický princip. On nyní nemá žádné jméno. Zkoušeli jste se ho omezit a ovládnout slovy následkem tohoto spojení s tělem.

T: Takže slova jsou jediný problém.

M: Ano. Celý problém je se slovy. Protože dynamický princip, který opustil tělo, je nyní od těla osvobozen, nemůžete ho omezit prostřednic-

tvím slov. Dynamický jsoucí princip následkem svého spojení s tělem na sebe vzal určitou formu, určitá slova a představy, a tím dochází k utrpení. Jak toto neomezené může nějak trpět, když je zbavené tohoto spojení, tedy je bez formy a beze slov?

T: Toto vše okamžitě ustane, když to vidíte jako ozdobu či *púdžu* konanou k Nejvyššímu.

M: To znamená, že všechny tyto slovní záležitosti ustanou. Je možné to pochopit tímto způsobem. Jakmile pochopíte, že nejste tělem a že nejste zamotaný a zabalen ve jménu a formě a že jste pouze toto projevené *brahma*, jste volný.

T: I idea „já nejsem volný“ je částí *púdži*.

M: Co myslíte tím pojmem „*púdža*“? *Púdža* je proces neboli pomůcka, jak si někoho naklonit.

T: Dobře, v pořádku tedy. Nazval byste to *daríšma*?

M: Nazvěte to, jak chcete. Je to výraz toho.

T: Je to vědomí, které si hraje samo se sebou.

M: Ano.

(*nově příchozímu návštěvníkovi*) Pokud zde chcete sedět, musíte položit nějaké otázky. Jestliže se nebudete na nic ptát, posaďte se dozadu.

T: Jestliže přijдете sem, musíte vysunout svůj krk. Jinak to nemá žádný užitek (být tady).

M: Jestliže vstoupíte do arény, musíte jít do boje s otázkami.

Druhý taz.: Samozřejmě, samozřejmě.

M: (*ukazuje na třetího návštěvníka*) Tento pán se pokoušel po léta nashbírat poznání, ale ve skutečnosti nezískal ani ždíbek poznání. Jaké poznání jste získali?

T: Nevědomý člověk nezískal poznání a světec nezískal poznání. V čem je pak rozdíl?

M: Nevědomý člověk musí získat poznání, protože poznání má pro něho účel. Pro *džňánina* mít poznání nemá žádný význam, protože on odmltl poznání jako nereálné. Proto nepěstuje poznání. Proto také nemá žádné poznání.

T: Ve skutečnosti nikdo nemůže mít poznání, nikdo nemůže mít nic.

M: Ve skutečnosti se nikdo nemůže vyhnout poznání. Tím nikdo označujete „koho“?

T: Toho „vlastníka“.

M: „Nikdo“ značí toho, kdo by se mohl vztahovat k „někomu“?

T: Je to vlastník, kterého nemůžete znát. I vlastník okamžitě mizí... Takže já bych nemohl být vlastník poznání ze dvou důvodů. Zaprvé vy nemůžete vlastnit jakékoliv myšlenky... a za druhé vlastník nežije déle než jednu nebo dvě vteřiny. On je také myšlenka.

M: To je v pořádku na pozemské úrovni, ale ve skutečnosti tu není nic. Na nejvyšší úrovni, ve skutečnosti, není nic. Na pozemské úrovni je všechno.

T: Značí to, že vše je formou vědomí?

M: Ať je tu cokoli, je to pouze vyjádření vědomí. Jestliže tu není vědomí, vyjádření vědomí tu rovněž tak není. Proto tu není nic. A toto vědomí je nezvaný koncept; objevil se spontánně.

T: Takže jakmile hledající zaslechne pravdu, zbývá tu skutečně pouze jedna překážka, a sice myslet si, že toho skutečně mohu dosáhnout, když ve skutečnosti nemohu.

M: Co to říkáte? Poté, co někdo nabyde pravdy, tu zůstává pouze jedna překážka...

T: Hledajícímu se zdá, že je třeba toho dosáhnout, aby to mohl získat.

M: Přesto i když jste zaslechl pravdu, musí být následována, aby došlo ke spojení s ní.

T: Pokus hledajícího pochopit ji je však překážkou. „Jak tedy?“

M: Jak může být pochopena pravda, když nemá žádnou formu, žádné jméno?

T: Ale to je něco, o co se neustále snažím po dlouhou dobu.

M: V procesu snažení dospět k poznání se očisťujete a proces sám nakonec ustane. Toto vědomí tu vydrží tak dlouho, dokud je použitelná a přístupná tato esence potravinového těla. Když vědomí opustí tělo, toto poznání (pravé vědění) tu také déle nezůstane. Zůstává tu pak jen univerzální vědomí bez stavů vědění, ne-vědění nebo čehokoli jiného.

Potom v tomto stavu není žádný projev či neprojev. Toto vyvstane jen v přítomnosti vědomí. Dokud tu je spojení s tělem, tato *guna*, tento stav

„jáství“ neboli podstata bytí, je použitelná a dostupná. Ale jakmile tato potravinová esence je pryč, mizí i tento stav „jáství“. Tato *guna*, toto vědomí, závisí zcela na esenci potravinového těla. Jakmile je tato esence vyčerpána nebo již není dostupná, není tu ani toto vědomí neboli tato *guna*. Takže když si to zopakujeme, životní síla, dotyk „jáství“ neboli tato *guna*, tu v nepřítomnosti esence potravinového těla není, a to ať se jedná o mravence nebo slona.

Všechny příběhy o reinkarnaci a znovuzrození jsou pouze příběhy, které jsou určené pro nevědomé masy lidí.

T: Minulost je vždy projektována z tohoto momentu?

M: „Minulost“ je vše, co se uskutečnilo.

T: Ale my se nemůžeme nikdy dotknout minulosti; my jsme pouze nyní. Takže my se nemůžeme dotknout ničeho, co není nyní. Takže možná, že tu taková věc jako minulost není.

M: Máte něco, co chcete říci...?

T: Takže pokud tu není minulost, není tu žádné omezení.

M: Ale kdo říká, že se toho nelze dotknout, minulost?

T: Já to tak říkám.

M: Ale kdo je ten, kdo říká „já“? To znamená, že slovem „já“ je tento projevený dynamický princip, *čétana*, uvězněn sám o sobě v tomto slově „já“. Jestliže se tento dynamický, projevený princip nedostane do omezení tohoto konceptu, pak nemá žádné zrození ani smrt.

Toto vědomí je nezbytný předpoklad pro cokoliv. Bez vědomí nemůžete uskutečnit ani šetření toho, co jste. Bez něho se nemůžete podívat dovnitř.

Prosím jen se ptejte.

T: Ale je tu i přesto, když někdo udělá tu chybu a když se ztotožní s vědomím, nějaký druh pocitu nebo zkušenosti?

M: Vy jste vědomí. Kde je potom jaké sloučení s vědomím? Vaše vědomí značí „já jsem“. „Jáství“ a vědomí nejsou oddělitelná. Tento samotný stav „já jsem“ je vědomí. Rozumíte mi? Víte, že jste, beze slov; že jste. To samo o sobě je vědomí.

T: Může toto vědomí existovat bez formy?

M: Toto vědomí nemůže znát sama sebe v nepřítomnosti formy, tedy

esence potravinového těla. Tělo je forma. Například zaznamenáte nějaký pach. Musí tu být něco, odkud tento pach vane. Takže něco musí být přítomné. Podobně k tomu, abyste měl tento dotyk „jáství“, tu musí být něco přítomné. A co je tím něčím? Tělo, potravinová esence. Toto tělo tu musí být, což je potravinová esence. Zásoba potravinové esence je tělem.

(po delší pauze) Čekal jsem, že tu vznesete nějaké zajímavé otázky. Jestliže nikdo nemluví, uzavřu toto sezení a pošlu lidi domů.

T: Přípravovali jsem si doma nějaké otázky. Musel jsem si je zaznamenat, protože vždycky, když tu sedím, všechny mé otázky náhle zmizí. Když jdu domů, otázky znova ožijou.

Rekl jste, že je třeba si stále opakovat „já jsem“.

M: Je k tomu, abyste si uvědomil, že jste, zapotřebí si pamatovat to, že jste? Víte to spontánně a pamatujete si, že jste. To je také důvod k tomu, že jste sem přišel, není-li pravda? Protože jste. Zůstaňte tam.

V současné době nejste ještě natolik znalý věci, abyste byl schopen realizovat štěstí, které se prožívá spolu s tímto stavem. Musíte ještě dozrát.

T: Nedostal jsem to.

M: Nejste ještě dostatečně dozrálý. A skutečně, když nakonec pochopíte, budete realizovat, že toto všechno, co jste pochopil, není pravda.

T: To je to, co jsem si uvědomil ve své myslí.

M: Co může mysl pochopit? Může mít mysl nějakou moudrost? Mysl je veškeré povrchní pomíjivé zdání, kterého si povšimne. Vše, co je čteno, slyšeno, opětovně vypluje – to je mysl. Všechny předchozí dojmy, které dříve vyvstaly, se ve chvíli, když vyplouvají na povrch, nazývají myslí.

T: V jistém smyslu přestávám mít chuť pokládat otázky, protože jestliže položím chytrou otázku a dostanu na oplátku chytrou odpověď, stávám se více a více chytrější, a to nemá mysl.

M: Pokládáte chytré otázky a dostáváte chytrou odpověď! To je to, co máte na myslí?

T: Ano. Když se dozvídám tyto věci, dělá to ze mě inteligentnějšího člověka, a potom začnu zjišťovat, že to nemá užitek. Proto se nechci ptát na nic.

M: Takže vy se nechcete stát inteligentní? Vy toužíte po stavu, který by se dal nazvat ne-intelligence. Je to něco v tom smyslu?

T: Mohu se stát velice inteligentní, ale to mi nepomůže. To mne neudělá šťastným.

M: To je zbytečné. Ale kdo to pozoruje? Kdo to říká? Kdo uskutečnil všechna tato zkoumání?

T: Svědek?

M: Rád bych věděl, kdo je tímto svědkem a čeho je svědkem?

T: Dobře, mohu říci, že jsem svědek... ale nejsem si jistý.

M: A svědek čeho?

T: Intelligence, světa, všeho; všeho, co je projevono.

M: Jak dlouho ještě hodláte být v pozici svědka? Jak dlouho jste v postoji svědka?

Je to vědění, které přináší problémy. Právě ono je zdrojem všech problémů. Kde je potom v nepřítomnosti vědění, tohoto vědomí, jaká zoufalost, bolest nebo radost?

T: Nikde.

M: Nyní to víte, a proto můžete jít domů; dostal jste to.

T: Ale já to necítím, nezakouším to takto. Mohu vše velice obratně vysvětlit, ale stejně to nefunguje, ani pro mne samotného.

M: „Jáství“ je tu do té doby, dokud tu je podstata bytí. Proč se tedy strachovat o funkčnost nebo nefunkčnost. V nepřítomnosti vědomí nevyvstane otázka funkčnosti nebo nefunkčnosti.

T: Proč funkčnosti?

M: Prospěšnosti nebo neprospěšnosti.

T: Znamená to tedy ztratit vědomí?

M: Držel jste se vždy vědomí a udělal jste z něho něco, co vlastníte a berete jako svůj majetek?

T: Ne.

M: Potom buďte v klidu.

Vědomí přišlo spontánně.

Jak je to možné, že každý najednou přešel do klidu?

T: Není právě toto něčím, co po nás Maharadž chce (*smích*)?

Druhý taz.: Můžeme dostat nějakou radu, abychom přestali směřovat věci dohromady? Nějakou beru toto za „já jsem“ a jindy zase beru tamto za

„já jsem“. Mohl by nám dát Maharadž nějakou radu, na základě které by nás ujistil o tom, že nebereme chybně za „já jsem“ něco, co jím není?

M: Neříkejte: Já jsem to, já jsem tamto. Jen se chytněte sebe sama, toho jsoucna „jsem“. Prostě jen buďte. Prostě jen buďte „jsem“. Chápete?

T: Ano, ale někdy si představuji, že zakouším „já jsem“. Někdy, ne vždy.

M: Každou chvíli prožíváte „já jsem“. Nezakoušíte sebe sama právě nyní? Jste?

T: Jako tělo ano.

M: Víte, že jste. Ne snad?

T: Ano, já jsem jako tělo, jako mysl.

M: Nejste tu ještě, než tu je tělo a ještě než tu je mysl?

T: Nevím.

M: Jste nebo nejste?

Kdo rozpozná mysl? Vy rozpoznáte mysl. Takže vy jste...

T: Oddělen.

M: Tím, že rozpoznáváte mysl, jste od ní oddělen, není-li pravda?

T: Ano.

M: Poznáváte tělo. Takže jste oddělen od těla. Existujete ještě, než tu je tělo. Nejste oddělen od těla a oddělen od mysli? Chápete to?

T: Chápu to.

M: Zeptejte se ještě na něco.

T: Ještě se vrátím ke své první otázce: Nedoporučí mi Maharadž, jak se vyhnout tomu směšování věcí dohromady?

M: Vy jste pouze svědek všeho. Vy nejste ve skutečnosti s ničím smíchan. Vy jste svědek všeho, jak to je.

T: Někdy, když jsem byl v Athénách, jsem si myslel, že se dívám z tohoto bodu nebo z tamtoho bodu. Když si myslím, že je tělo moje, mohu to vidět; jindy však to přesto vidím, ale z jiného pohledu.

Tlum.: Tvrdíte, že někdy vidíte své tělo zepředu, někdy zezadu; říkám to správně?

T: Ne, nemám toto na mysli. Mám na mysli složenou entitu tělo–mysl, která je závislá na hledisku náhledu.

M: Jste oddělen od těla a mysli, není-li pravda?

T: Ano.

M: To je dostačující.

T: Jak to mám udělat, abych rychle dozrál? (*smích*)

M: Rychle dospějete do vyzrálosti, pokud zůstanete ve své „nicotě“. Já jsem pouze „nicota“. Já jsem nic. S touto nicotou dozrajete.

T: Je to to samé, jako když medituji a opakuji si v hlavě *mantru*?

M: Představme si, že medituji; medituji na *átman* nebo na něco. Stačí tam být přítomen! Ustupujte! Vše, na co medituji, nejste! Takže tímto způsobem odmítnete vše, co pozorujete, a nakonec spočínáte tam, kde již není žádné další pozorování.

T: Dokázal jsem meditovat jen velmi krátce, neboť tu byl strach, který stále vyvstával...

M: Vy nejste strach! Pozoroval jste strach, není-li pravda? Uznal jste ho proto, že jste ho přijal. Ustupte od něho. Vy jím nejste. Jděte nazpět!

T: Ale čím více ustupuji, tím přichází více strachu.

M: Ale přesto budete muset jít nazpět. Vy jste nejposlednější, ten nejzadnější princip.

T: Je těžké být o tom přesvědčen ve chvíli, kdy medituji a připadá mě strach; je těžké si to pamatovat.

M: Nechte strach přijít! Nezáleží na tom, zda jste překonán strachem, ať již je tento strach podobný samotné smrti. Ať je to cokoliv. Můžete být chycen a svázán strachem; dovolte mu „vyčpět“. Nezapoměňte, že vy jste přesto v jeho pozadí, proto dovolte, ať se vám strach objeví.

T: Není to žádný problém, když mi přijde do mysli pocit, že umírám?

M: Potom dovolte sobě umřít. To, co je chyceno strachem, umře, ale *ty* nezemřeš. Ty budeš opravdu nesmrtelný.

T: Já vím. Mnohokrát jsem to prožil.

Tlum.: Přežil jste to, ne snad? Tak co potom?

T: Problém je nekonečný; strach a potíže jsou nekonečné.

M: Vše odejde, ale ty neodejdeš, ty nezemřeš.

T: Zkusím to opět.

M: Co se chystáte dělat nyní?

T: Meditovat.

M: Na co medituji, když říkáte, že se chystáte meditovat?

T: Budu sedět a prostě jen pozorovat, co přichází, a pak si řeknu sám pro sebe: „To je něco, to je něco...“

M: To je vše, nic jině.

T: A budu sem chodit každý den, samozřejmě.

M: Čtyři, pět dní!

T: Co myslíte tím čtyři nebo pět dní?

M: Můžete sem přijít ještě čtyřikrát nebo pětkrát.

T: Ne déle?

M: Pro nově příchozí tu není žádné ubytování. Snažte se ze všeho nejvíc, abyste tomu důkladně porozuměl a vše pochopil. Dokud to nepochopíte, můžete sem chodit, ale jakmile to pochopíte, měl byste jít.

T: Pochopení samotné mi nestačí.

M: Potom co jiného ještě chcete?

T: Stát se více realizován... (*hibhānī*)

M: Realizován? Čí realizace? Někoho jiného nebo tvoje? Tvoje sebe-realizace; měla by vypadat nějak tak... (*Maharadž dělá posunky*)?

T: Co myslíte tím „nějak tak“? Nepochopil jsem otázku.

M: Pořádně poslouchejte mé hovory čtyři nebo pět dní, a pak jděte a absorbujte je.

T: Plně si uvědomuji otázku, kterou chci položit, ale nemohu ji uchopit myslí nebo *buddhi* (intelektem).

Někdo je realizovaný... neprojevený... ale není tu nic, co by mělo být realizováno... je to tu napořád. Čas a prostor jsou na to navlečeny. Je to správně?

M: Realizoval jste to? Je to vaše zkušenost?

T: Ne.

M: Potom se mě neptejte na někoho jiného. Toto „jáství“ se vám neděje. Vy jste. Je to časově omezené nebo to je za časem? Nyní víte, že jste nebyl. Toto „jáství“ nebylo; to přišlo později. „Jáství“ přišlo v určitou dobu. Nyní víte, že jste. Předtím tu toto „jáství“ nebylo. Takže jak můžete říci, že toto „jáství“ je za časem? Je časově omezené. Objevilo se a proto musí zmizet.

T: (*Dlouhé a nesrozumitelné prohlášení o životě a „neprojeveném stavu“*)

M: Všechny tyto řeči jsou pouhá slovní cvičení. Chci vědět toto: Co

je tato medicína „já jsem“? Proč jste? Co jste? Vzhledem k čemu jste? Co jste v nepřítomnosti této medicíny „já jsem“? Mluvíte tu ještě předtím, než jste pochopil tuto medicínu „já jsem“ a nechal ji rozpustit, o stavu bez této medicíny „já jsem“. Pochopte, co to je!

Můj stav je tento: Já jsem, bez rodičů, já jsem Nezrozen. Stejně tak vidím i vás jako pouze takové. Vy jste také Nezrozeni, bez rodičů. Říkal jsem vám stále dokola: to, že existujete, je vzhledem k této medicíně „já jsem“. Ta má vymezenou určitou dobu trvání. Říkával jsem vám to znova a znova, a přesto kladete stále stejnou základní otázku.

Někdo mi položil praštěnou otázku: Jsem zodpovědný za narození padesáti dětí. Díky čemu jsou zrozeny? To byla jeho otázka. Domníváte se, že váš otec položil tuto pitomou otázku někomu jinému?

Všechny tyto řeči o projevu a neprojevu jsou pouze řečičky, vedené pro pobavení. Nejprve přijděte na toto: Co je tou medicínou „já jsem“? Díky čemu tu je? Když to zjistíte a překonáte to, jste Mahátma (Velký Duch) a lidé k vám začnou chodit a rozprávět s vámi. Pochopil jste tento princip „já jsem“?

Když sem přijdou duchovně zkušení lidé, rozvinou dialog jen pro zábavu. V pravém stavu není nic. Veškerý tento duchovní hovor je duchovní hantýrkou. Můžete mít ve světě přednesy k davu nevědomých lidí; můžete jim nakukat jakékoliv množství nesmyslných představ. Dovolte mi uvést jeden příklad: V Indii se na jednom místě uchovává zvyk, že když zemře nějaký člověk, vezmou se jeho ozdoby a dají se holiči, protože prý se od holiče dostanou tyto ozdoby zpět k mrtvému. To je nesmyslný koncept, co? A další takové koncepty jsou určeny pro nevědomé lidi. Ale zde na tomto místě se vám nepodaří takové příběhy vyprávět, protože zde projednáváme hluboké duchovní záležitosti. Konec konců, k čemu jsou vlastně všechny ty duchovní rozmluvy? Mají smysl do té doby, dokud převládá nevědomost. Takzvané poznání je nutné k tomu, abyste odstranili nevědomost. Poznání odstraní nevědomost, a potom samo o sobě také jde; obojí, jak poznání, tak i nevědomost, jsou hozeny přes palubu. To, co zůstává, je Absolutno.

Vezměte si například otázky znovuzrození a reinkarnace. V této projevené hře pěti elementů není žádná entita jako taková, žádná individualita

nebo osobnost. Z pětielementární hry se objevil výtazek ve formě potravinové esence lidského těla a v tu chvíli tu je normální nevědomá osobnost.

Do té doby, dokud tu je dostupné toto potravinami vyživované tělo spolu s vitálním dechem, je tu životní síla. To je zrození. Když tělo není použitelné, nazýváme to smrtí. Potom tu je opět znovuzrození! Znovuzrození čeho? Pětielementární hry! Není tu žádné zrození určité osobnosti, toho nebo tamtoho chláпка. Otázka ani nevystane.

T: Když umírá tělo, znamená to, že tu po smrti těla není žádná bolest.

M: Co myslíte tím smrt těla? Umírá vůbec tělo? Může toto zemřít (*opět ukazuje na svůj cigaretový zapalovač*)?

T: Ale to není živá věc!

M: Jestliže vzejde plamen, je plný života a ohně. Když vitální dech opustí tělo, tato kvalita „jáství“ také zmizí. To je tam, kde se vzduch stane projevený, neboť splyne s univerzálním ovzduším. V tomto stavu není žádné vědění a tělo se stává sjednocené s pěti elementy. Kde je smrt? Nazval byste okamžik, kdy dojde k uhašení plamene, smrtí? Jinými slovy to lze říci i opačně: Není smrtí to, kdy je toto zcela vyčerpáno? Můžete to také nazvat smrtí.

3.

OPRAVDOVÝ SVĚTEC JE TEN, KDO PŘEKONAL OSOBNOST

Tazatel: Je tu mnoho lidí, kteří chtějí mluvit o pravdě, ale pouze pár z nich budí opravdové přesvědčení. Proč je tomu tak?

Maharadž: Proč se na to ptáte *mne*? Jak vám to mohu říci? Někdo nepočal dítě a vy se mě ptáte: „Proč jsem nepočal dítě?“ Takové otázky tu nemají žádné místo nebo význam. Proč se ptáte na takové věci? Tato filozofie vám již byla vysvětlena. Ptejte se pouze na to, co se týká vašeho vlastního já. Mluvit o těchto věcech by mohlo být docela v pořádku v případě, kdybych o to stál. Ale já nemám vůbec žádný zájem zabývat se nesouvislými dotazy. Mluvte pouze o sobě a já půjdu přímo k podstatě a vysvětlím vám to. Ale nějaké jiné náměty mě nezajímají.

T: Přemýšlím většinou ze svého vlastního nitra.

M: Neměl byste si sedat sem do prvních řad, jestliže je to tak, že se vám dostává poznání skrze své vlastní já.

T: Nemyslím však veškeré poznání nebo nejzazší poznání.

Tlum.: Maharadž chce vědět, čeho všeho se vám zde dostává. Kteří další mistři vám vysvětlili poznání?

Druhý taz.: Chce vědět, odkud jste přišel, co jste četl nebo od koho jste něco slyšel.

T: Začal jsem z drogami, potom jsem chodil k W. Keersovi (*překlada-
tel Maharadžovy knihy „Já jsem To“ do holandštiny a učitel advaity védanty*)
a nakonec sedím tady a poslouchám Maharadže.

M: Nechodte sem zítra, když říkáte, že vám poznání vyvstalo ve vašem vlastním já.

T: Ano, ale to bylo pouze poznání změn, ale ne poznání „já jsem“ nebo poznání neměnnosti.

M: Proč bych měl narážet svojí hlavou do vás, jestliže jste opravdu získal poznání sám v sobě?

Tlum.: Neptejte se na žádné nesmyslné věci, neboť Maharadž se snadno unaví. Jen proto, že je nám přístupný, neznamená to, že bychom na něho měli zbrkle vrhat jakékoliv otázky.

M: Když mluvím, prodělávám fyzická muka.

T: Většina z nás přichází z Evropy, kde se nepřestuje tato tradice guru – žák, a tak nevíme, jak se zde chovat.

M: Zde je guru tradičně považovaný za nejvyššího Boha – Boha bohů.

M: Co více potřebuje ten, kdo pochopil a s plným přesvědčením přijal, že vědomí, které bylo omezené pro tělo, je ve skutečnosti neomezené, univerzální vědomí?

Vše, co říkám, je z toho hlediska, že jsem bez těla a myslí; a jestliže chcete přijmout cokoli, co říkám, z pohledu omezené totožnosti těla a myslí, a očekáváte, že tu získáte něco jako nějaký podobný objekt ze svého omezeného postojе, pak nemá smysl, abyste tu byl. Jaký význam by to mělo?

Opakuji: Vše, co říkám, je z přesvědčení, že jsem bez těla, že jsem „ne–tělo“. Proto jestliže tomu někdo chce porozumět, ale zůstává sám ztožněn s tělem, jak může vůbec doufat, že pochopí to, co se snažím sdělit?

Máte otázky? Jen je pokládejte, ale pochopte, že mluvíme a ptáme se na základě toho, že nemáme tělo. Je tu tělo a tělo trpí nemocí (rakovinou hrtanu). Ale já vím, že nejsem tělo; jsem univerzální vědomí.

Nebudu tu mluvit o tom, o čem se běžně hovoří jinde v chybném domnění, že tam účastníci rozebírají „duchovní poznání“. Budu mluvit pou-

ze o vlastním já někoho z vás. Nebudu mást lidi jen proto, že bych chtěl, aby chodili sem a přistupovali ke mně jako ke guruovi.

To, co je třeba pochopit, je toto „já“, jáství, jež zahrnuje vše ostatní; tuto sjednocenou celistvost je nutné důkladně prošetřit a pochopit. Může zde být něco jiného než to?

Bylo zde mnoho avatarů; jsou pryč, ale jejich těla přešla do pěti elementů. Změnilo se něco? Já je stále tím, čím bylo po miliony let. Pochopíte, že se jedná o čirou mysl a vše ostatní jsou pitominky.

Vědomí uvnitř těla se zaplétá v různých konceptech, které mu byly dány a které získalo, a nyní je považuje za součást sebe sama.

To, co tu nyní naznačuji, je obrázek toho, za co sebe sama považujete. *Džňánin* však ví, že toto je naprosto nepravdivé a zná pravdu.

T: Myšlenka to nikdy nemůže pochopit. Trvá to nějakou chvíli, než dojde k celkovému vyprázdnění mysli od myšlenek a mysl se přestane snažit tomu porozumět. Vědomí se uvolní v okamžiku, kdy zmizí hledající.

M: Pouze když jste o tom přesvědčen, a to naprosto totálně; potom zde není nic dalšího, co by vám měl jiný říkat, a nic dalšího, co je třeba pochopit.

Kde je dokonce i to přesvědčení? Tělo se rozplyne a spojí se s pěti elementy, dech splyne se vzduchem a vědomí s univerzálním vědomím; je to tak jednoduché, jak to říkám.

Buďte nejprve bez těla, a potom všechna slova, která se objeví, budou samotné poznání. Tato slova se nevynoří z nějakého zvláštního zařízení; slova budou samotné poznání. Tělo je složené z potravy, a pokud zde je nemoc, je to nemoc těla následkem nerovnováhy složek, které utváří tělo. Jak jsem v tom zúčastněný?

Tato životní síla (dech) a vědomí – to je něco jako slunce a sluneční svit; je mezi tím takové sjednocení, že jsou skutečně jednotné. Takže když jedno z nich zmizí, druhé je také pryč. Takže jestliže se nemůžete považovat za vědomí, stačí alespoň pro začátek, když se budete pokládat za životní sílu, protože obojí (vědomí i životní síla) jsou jedním, ale v žádném případě ne tělem. Životní síla a vědomí jsou vždy volné, ale jelikož začaly být ztotožněny s tělem, vzešlo z toho omezení.

Jakmile se rozhodnete, že nejste tělem, a toto přesvědčení vzroste, bude to pro tělo to nejzdravější, co můžete udělat.

T: Je to mrkev, která donutí osla běžet?

M: To budete znát nejlíp vy sám.

Toto vědomí, že jsem, je originální. Jsem majitel pozemku, nejsem nájemce. Držte si jakékoliv představy, které máte rád, ale neočekávejte ode mne, že vám budu dávat nějaké další představy. Můžete si osvojit jakékoliv představy, které vás učiní šťastným, ale nezapomeňte, že se jedná přece jen o koncepty.

Představte si, že sedíte v klidu. Najednou se objeví nějaká myšlenka a my jsme okamžitě velmi nešťastní. Potom se nám dostane další myšlenka, na základě které původní myšlenka a neštěstí zmizí. Dokud je člověk závislý na mysli, bude ho tato mysl vždy přivádět do neštěstí.

Čím je ve skutečnosti utrpení? Utrpení je pouze něco, co bylo zplozeno myšlenkou nebo slovem—myslí. Kde je pak jaké neštěstí, když se tu utrpení neobjeví?

Jakékoliv poznání, které dávám, je vždy volné a otevřené, ale co mohou dělat, jestliže ten, kdo jej obdrží, sám nepodrží sebe sama volného a otevřeného k přijímání?

Jsou k tomuto bodu nějaké otázky?

Vaše řeč neboli tento dech slov, tento dech myšlenek, tento dech mysli – je s tělem nebo je bez těla? Řeč je bez těla, mysl je bez těla a životní síla je bez těla; a vše, co se stane, je prostřednictvím účinku životní síly. Životní síla projevuje pohyb, vědomí je pohyb.

Stanu se šťastným nebo nešťastným, pokud budu pouze interpretovat to, co je v mysli. Za předpokladu, že mysl není činná, tu potom není žádná interpretace, žádné pocítování, zda jsem šťastný nebo nešťastný. Vše, co považujete za štěstí nebo neštěstí, hřích nebo zásluhu, nebe nebo peklo, to vše závisí na významu slov; a to je slovo, to je myšlenka a to je mysl.

Opakují: Ten, kdo to zcela pochopil, půjde domů, ale ti, kdo si myslí, že tomu porozuměli, a jsou ve fázi zažívání těchto slov, a pokud sem přicházejí s velkým zápalem a upřímností, těm řeknu, jaká je jejich současná pozice, a potom je také pošlu domů.

Jak tu mohou být představy éteru a atmosféry, nebe a prostoru, dokud

tu není vědomí? Vědomí je vždy primárním faktorem. A životní síla a toto vědomí uvnitř těla nutně zmizí a rozplynou se.

Je tento způsob, kterým se zde rozmlouvá o tomto předmětu, vesměs podobný tomu, se kterým váš guru vysvětloval tento subjekt?

T: Samozřejmě, velmi to závisí na tom, kdo tam přišel. Někdy byl přístup podobný tomu, někdy tamtomu.

M: Proč mluvím takovým způsobem? Je třeba to objasnit, protože by to mohlo být špatně pochopeno. Mluvím tím způsobem, který mi vyhovuje, protože vím, že nejsem tělo a žádná věc. Proto se cítím zavázán mluvit.

Jsem a nejsem, a nejsem ani jedno z toho! Nejsem ani přítomnost ani nepřítomnost, a proto říkám vše, co vyvstane. Ten, kdo si je vědom své přítomnosti, nebude hovořit tak otevřeným způsobem.

Vnímal jsem to, co je, a vnímal jsem to, co není; když obojí, tedy to, co je, a to, co není, zmizelo, zůstává tu „Já“. Jsem nepochybně ani přítomnost a ani přítomnost nepřítomnosti.

Všechno poznání každého, jakkoliv velké, může nastat v průběhu rozložené vteřiny, kdy člověk ani nespí a ani není probuzen. Nemůže říci, co byl spánek, neboť ve spánku není vědomě přítomný. Vše, co může sdělit, jsou slova, která říká ve chvíli, kdy je probuzen, neboli kdy tu je vědomí.

Vezměte si případ *džňánina*, který má *džňánu*. Je však schopen říci, odkud vyvstalo jeho poznání? Poznání vyvstalo od bodu, kde není žádné poznání. Jak se objevilo? Jaká je jeho přirozenost?

Jak budou schopni ti, kdo sem přišli a měli poznání, je sdělovat druhým?

Ve světě se ve skutečnosti děje toto: někdo shromáždí mnoho materiálů – úsudky druhých a úsudky svoje... zkratka má kupu názorů, kterou považuje za svůj majetek a za své poznání. A pouze toto může předávat druhým. Lidé si takto vyměňují názory a mínění: říkají Šankara řekl toto, Buddha řekl tamto a někdo další říká zase toto; tímto způsobem si vyměňují názory a říkají tomu *džňána*. Ale byl tu přítomen ten, kdo podává tato přesvědčení druhých, v době, kdy tito mudrci prohlašovali tato svá mínění?

Pokud se jedná o situaci, kdy někdo pochopil přítomnost druhého a oba pochopili navzájem svoji přítomnost, pak v tomto případě to je ně-

co jiného. Ale pouhé papouškování názorů druhých není poznání. Věci, které se staly v minulosti a stejně tak názory a mínění, sdělovaná v minulosti, jsou vyměňována mezi skupinami lidí považujícími toto za poznání.

Tento základní koncept, který je postojem „já miluji“, ne pouze, že „já existuji“, ale „já miluji“, je tím stěžejním konceptem, který vyvolává u lidí zaujetí všemi dalšími koncepty.

Po roky a roky jsem nesměl vědět, že budu narozen. Dokonce ani den před početím jsem nevěděl, že budu počat. A poté, devět měsíců od početí, se narodí tělo a po pár dalších měsících, kdy začne aktivně pracovat vědomí, realizuji, že jsem narozen.

(K jednomu konkrétnímu návštěvníkovi) Považuji vás za *džňánina* a rád bych od vás slyšel odpověď na tuto otázku: Co bylo zrozeno a jak to bylo zrozeno? Tedy co se *vás* týče.

T: Pouze idea „já jsem“.

M: Kdo vám o tom řekl?

T: Moji rodiče. Řekli mi, že mám tělo, takové a takové rysy a tak podobně.

M: To je vše. Veškeré poznání, které máte, jsou klepy, které se jen tak povídají. To je moje tečka.

Jak může být někdo, kdo nemá poznání o svém pravém já, guruem? Guruem může být pouze ten, kdo má poznání své pravé přirozenosti. Pokud by někdo věděl, že bude narozen, odmítl by to. Nepřijal by nabídku, že by měl přejít v potravu. Řekl by: Díky, stejně pomínu, nechci to.

M: Je ve stavu, který přetrvává po odpadnutí těla, nějaká paměť? Lidé na základě konvenčních nebo tradičních představ říknou, že tu je stále paměť i poté, kdy zetlí tělo. Nevěřím tomu, protože tu o tom neexistuje žádná zkušenost. Dokud tu je tělo, je tu mysl; a mysl vytváří individualitu na základě paměťového vzorce; proto tu je individualita. Když jste projeveným stavem, spolu s vědomím, není tu žádná hra mysli, a proto žádná individualita. Vy jste pouze projev. Takže pokud se nějaké myšlenky vyskyt-

nou, nebudou se vztahovat k ideji individuality, neboť tato představuje stejně pouze přirozenost.

Co je se světci, kteří jsou mrtví a odešli? Navrátili se do tohoto originálního stavu, ve kterém byli ještě předtím, než měli tělo. Toto vědomí, vědomí neboli „jáství“, přichází pouze s tělem, které je dáno. Když *džňánin* nemá tělo, nepotřebuje nic; je Vědomí.

Tlum.: Ve vaší zemi mohou být také světci. Takže jsem řekl Maharadžovi: Způsob, kterým přijímáme světce zde s velkou vážností a úctou, není nejspíš ve vaší zemi běžný. Máte tam jiné světce, možná. Nejspíš tito světci slyšeli o indických svatých, jakými byl Rámána Mahariši, protože prostřednictvím Maharišiho došli k možnosti realizace Já.

M: Světcem je ten, kdo překonal individualitu, osobnost a spočívá v projeveném vědomí. Takže měřítkem dokonalosti je jeho spočívání ve vědomí. Toto projevené vědomí se vyjadřuje samo o sobě prostřednictvím konkrétního těla, které je světcem. Ale toto tělo nemá žádnou individualitu. Jen takové bytosti jsou pravými světci, jsouce prostředím projeveného vědomí.

T: Zkoušel jsem, ještě před svou cestou do Indie, nalézt odpovědi na mé otázky všude možně, ale nikdo mi je nebyl schopen dát. Zkoušel jsem to u katolíků, protestantů, ale nikdo z nich mi nemohl zodpovědět moje základní otázky.

M: Proč vám je nezodpověděli?

T: Protože je neznali. Například každý mluvil o duši. Takže jsem jim řekl: Co je duše? Nikdo to nevěděl. Všichni ti lidé používali toto slovo, ale nebyli schopni vysvětlit, co to znamená.

(*Tlumochník použil slovo átman pro slovo „duše“, když toto překládal Maharadžovi.*)

Duše není *átman*. *Átman* je neosobní, kdežto duše je druh duchovní osobnosti. Duše je směsice *átman* a *džíva*.

M: Pochopil jste, co je *átman*?

T: To, co zůstává, když zmizí myšlenky.

M: A když je zde myšlenka, co je to?

T: Když jsme v klidu.

M: *Átman* podmíněný, vědomí podmíněné myšlenkou.

T: *Átman* je to, co se nikdy nemění, a co je společný podklad všech myšlenek, strachů a pocitových vjemů.

Tlum.: Řekl jste, když tu nejsou myšlenky. Ale když tu jsou myšlenky?

T: *Átman* tu je také. Je to to, co mají všechny myšlenky a pocity společné. Je to něco, co je přítomné v každé myšlence, každém pocitu a každém pocitovém vjemu. Je to něco, co se nemění.

M: Vše, co jste, toto vědomí, vědění, to samo je *átman*. Když chápete toto vědomí s totožností těla, trpíte. Guru cítí rozradostnění, když vidí, že žák dozrál v duchovnosti a že roste z nitra. Musíme mluvit pouze tehdy, když to je příznačné pro toto dozrání. Očekávám od vás otázky z vhodné úrovně, neptejte se mě proto na otázky, které jsou na nižších stupních.

T: Na mé úrovni je to tak, že mne zajímá pouze tichost.

M: Vaše řeč má tak vysokou hodnotu neboli tak vysokou úroveň, že pro obyčejného člověka jakéhokoliv náboženského vyznání zůstává nesrozumitelná.

Křesťan uctívá Ježíše Krista, muslim věří v proroka čili boha, hinduista uctívá mnoho bohů, ale vy neděláte nic z toho. Vy tu nemluvíte o žádných rituálech uctívání nebo děláni toho či tamtoho. Nevěříte v nic takové, takže vaše mluvení je opravdu zbytečné.

Takže vše, co jste, „jste vy“; tedy vědomí, *átman* neboli já ve vás – to samo o sobě není nic jiného než Bůh. Všechna jména a tituly druhých bohů jsou míněny pouze pro vás. Vy jste poznání „já jsem“. Takže jestliže chcete něco uctívat, uctívejte toto poznání „já jsem“. Buďte oddán pouze tomuto „jáství“. Když toto budete dělat, stanou se všechny ostatní rituály přebytečné, zbytečné. Nakonec, když realizujete, že vše je zbytečné, vše je *brahma*, znamená to, že jste na úrovni *Parabrahma*, na absolutním stupni. Když budete na této úrovni, budete vidět vše jako zbytečné, včetně *brahma*, protože *brahma* je také rozmělněno do iluze. Proto všechny tyto hovory, včetně mého vlastního proslovu, budou převedeny do iluze v okamžiku, kdy dosáhnete nejvyššího.

T: Potom všechno toto uctívání odpadne?

M: Pokud lidská bytost má sklon k oddanosti, způsobuje to určitou náladu (rozpoložení) – tedy pocity vroucí lásky a uctívání. Nicméně bož-

ský stav, vědomí neboli podstata bytí, transcenduje tento emocionální stav. Jak transcendovat takový emocionální stav? K tomuto účelu se doporučují určité praxe.

Emoce by měly být vytříbeny; nemůžete je vypudit nebo potlačit, neboť emocionální část naší podstaty je nezbytnou součástí lidské přirozenosti, zajistěte na nižších stupních.

T: (*ptá se na knihu Ramdase*)

Tlum.: Jeho (tazatelův) guru mu řekl, že než se začte do této knihy, což mu zabere dva až čtyři měsíce, měl by tuto knihu uctívat, měl by jí dát *prasád*. Znáte význam *prasádu*? Je to něco k jedení.

M: Bude tato kniha něco jíst? Když to uctíváte, myslíte si, že bude tato kniha nějak potěšena? Je to jenom kvůli tomu, abyste uspokojil nebo vytříbil svoje vlastní emoce!

Dobré nebo zlé, to je vše výrazem vašich emocí.

T: Chci znát své *átman*. Jak bych měl postupovat?

M: „Ty jsi“, to samo o sobě je *átman*. *Átman* není, že je třeba něco znát; toto samotné poznání je *átman*. Uctívejte *átman* jako Boha; není tu nic jiného. Uctívejte pouze tento princip; nic jiného nepotřebuje být uskutečněno.

Toto skutečné poznání „ty jsi“ vás dovede ke Konečnému. Toto „ty jsi“ je tu tak dlouho, jak je tu přítomný vitální dech. A když uctíváte pouze toto „ty jsi“ jako projevené *brahma*, dosáhnete nesmrtelnosti. Představte si, že pomínete – v běžném slova smyslu, a přihodí se vám smrt. Potom toto poznání „já jsem“ bude pouze projevené poznání a to neumírá.

T: (*se zeptal v jazyce marati, což zůstalo nepřeloženo*)

M: Kdo jste? Víte, že tu sedíte, a víte, že jste, beze slov. Prostě buďte jenom toto „ty jsi“.

Nerad používám květnatý a nadbytečný jazyk, kterým bych toto vše převedl do slov. Vždy jdu přímo k věci. Kolik mistrů mluví pouze z hlediska podstaty sebe sama?

Je tu pouze *átman*. Je to *átman* prostoru, *átman* ohně, *átman* vody – stále to je stejný *átman* pro každý z pěti elementů. Ten, kdo nabyl pevně přesvědčení o tom, že kromě „jáství“ tu není žádné další já, spočívá v *Parabrahma*.

Ten, kdo spočívá v tomto principu, pomocí kterého zná „já jsem“, je projev. Spočívá v tomto projeveném *brahma* po celých dvacet čtyři hodin denně. Tento projevený princip sebe sama věčně přetrvává bez ohledu na to, zda tu tělo zůstává či nikoliv.

V této formě přichází poznání „já jsem“. Lidská částice je významná s poznáním „já jsem“, s vědomím, s já. Kdo jsou ti, kdo doporučovali uctívání božstev a nakonec nejvyššího Já? Pouze ti lidé, ti světcí, kteří pochopili a transcendovali pravý zdroj tohoto projeveného světa, tuto podstatu bytí, tento dotyk „jáství“. Tito světcí nejprve hlásali masám lidí, aby uctívali bohy, což nakonec vede k podstatě bytí.

Musíte mít neustále na paměti neboli si to připomínejte stálým „přežvykováním“, že poznání „já jsem“ značí poznání všech bohů, všech Véd; je to pouze *brahma*. Musíte o tom neustále přemýšlet. A kdyby mělo dojít k zesnutí těla, pak během takového stálého připamatování bude nakonec vědomí tím nejvyšším.

4.

VZDEJTE SE POCITU TĚLA A MYSLI, JESTLIŽE CHCETE ŠTĚSTÍ PRAVÉHO JÁ

Tazatel: Celý život vyčerpáváme tím, že neustále hledáme nějaké štěstí.

Maharadž: Mohl byste definovat, co je štěstí? Nebudete toho schopen. Chcete prožívat štěstí z toho, že máte ženu, nebo štěstí z konzumace jídla?

T: Chci nalézt štěstí svého já.

M: Pak se vzdejte pocitu ztotožnění s tělem a myslí, jestliže chcete štěstí pravého já. Je tu mnoho záležitostí, o kterých lze rozvést sáhodlouhou rozpravu. Ale i tak nemá cenu, abyste mluvil o něčem bezvýznamném. Přemýšlejte o tomto já nebo pouze o dotyku „jáství“. Učiňte si z toho opravdové jádro svého bytí a pochopíte, že to samotné je projevené *brahma*.

Tlum.: Jestliže jste dočetl nějakou knihu rozhovorů s Maharadžem a přejete si učinit nějaké poznámky, máte k tomu nyní příležitost.

M: Rád bych věděl, jaké poznání máte o svém vlastním já, o tom, že jste. Jste právě tady. Co je tím, co jste? Pochopte, že vědět o tom, že jste, je poznání „ty jsi“ beze slov.

T: Někdy tu je nevysvětlitelná vlna štěstí. V ten okamžik nelze nic vysvětlit. Nyní, když tu sedím, mohu říci: Děje se to tak a tak, jenže toto je opět tělesná zkušenost.

M: Nazývám to (*nesrozumitelný výraz v marathi nebo sanskrtu*), tedy ten nejprvotnější „princip já“, který tu je před čímkoliv. Následně poté z toho vyvstane pět elementů.... Nejdřív zde je vyvolán prostor, a poté

zbývající čtyři elementy. Takže zde, v tomto nejprvotnějším principu, se musíme stabilizovat.

Vyvstává nyní otázka: Směřuje toto vaše stabilizování dolů nebo nahoru? Má se běžně za to, že vzrůstám, tedy, že se moje pozice dostává stále výš a výš. Ale není tomu tak. Musíme ustupovat a klesat do našeho nejprvotnějšího stavu. Takže pro to raději použiji výraz „nižší stav“. Je třeba se vracet nazpět ke svému základu, ponořit se do Zdroje.

Co je poznání z vašeho hlediska? Poznání je to, co je nashromážděno slovy nebo jejich významy, což značí mysl. Ale to není sebe–poznání. Sebe–poznání nemůže vzejít na základě slov nebo myslí.

Vy tu sedíte. „Vy jste.“ Jste tu ještě před slovy. Nyní klepy o „já jsem“ vás překryjí. Toto „já jsem“ značí, že začala proudit mysl. Nyní vše, co řeknete s tímto „jáství“ prostřednictvím myslí o „sobě“, je tím, čím sebe sama zastupujete. Ale ve skutečnosti tomu tak není.

Tradiční poznání zahrnuje vše, co je z vnějšího prostředí nashromážděno prostřednictvím této myslí nebo slov. Ale toto není sebe–poznání, které tu je také před tímto shromažďováním pojmů a myšlenek.

Jak by zde mohlo existovat pro *átman* nějaké omezení nebo pouta? Je to pouze význam slov, který člověk přijme jako sebe sama, z čehož se stává jí pouta. Lidé si přejí pouze takové „sebe–poznání“, které je přijatelné nebo příjemné pro mysl. To však není pravé poznání. Ale to, co je přijato myslí není nic jiné než tyranické jho.

Princip *átman* zůstává nedotčen významem slov, která z něho proudí. Dokonce i čtyři aspekty jazyka – *para*, *pašjanti*, *madhjáma* a *vaikhari* – se ho nedotknou. Slova, jež se snaží popsat tento původní a základní stav, to nikdy nedokážou. Proto také je nutné, aby se mysl ponořila do klidu, a to je také důvod, proč se Vědy utišují (*pozn. př.: Védánta je konec slov*). A když tu nejsou k použití žádná slova, znamená to, že tu nejsou žádné Vědy.

Dokonce i ve světském, každodenním životě musíte rozvinout přesvědčení, že jakýkoliv jazyk, který z vás vyraší, je pouze jazykem Véd.

T: To znamená, že člověk v sobě musí mít tuto čistotu.

M: Musíme být do této míry pročištěni. Avšak možnost vyvstávání jazyka Véd z nás není otázkou pročištění nebo nepročištění. Je třeba, abyste pochopili princip.

Vše, co řeknu, musíte přímo vnímat, bez používání filtru slov. Protože co by se stalo, kdybychom používali slova? Pokud bude naše komunikace založena na slovech, vytváříme ihned koncept; a budeme-li stavět na tomto konceptu, přijmeme jej za svůj základ neboli za to, za co považujeme sebe sama. Vytváříme image (připodobnění), založené na určitém konceptu, který se skládá ze slov, která si myslíme, že slyšíme. Ale to není *džňána*. Pouze to, co je vnímané přímo, je poznání.

Kapitál, který máme, je toto poznání „já jsem“. Ale co jsme udělali? Vydali jsme toto poznání tělu a tvrdíme „já jsem tělo“. Tímto jsme stlačili úplnost a neomezenost do omezeného, specifického a docela obyčejného těla. A důsledkem toho nejsme schopni se vzdát tohoto spojení s tělem, a proto se bojíme smrti. Jestliže je tu nějaká idea působící trauma, pak je to idea smrti. Proč? Protože nejsme schopni se odloučit od této totožnosti s tělem.

Poznání, které se tu snažím sdělovat, nebude průměrný člověk ochoten přijmout. Dokonce ho nebude akceptovat ani ten z nich, kdo bude mít zájem o duchovní poznání. Bude to proto, že očekává něco z pozice těla, neboli ze ztotožnění se s tělem. V tomto stavu, jako objekt, chce něco dostat, má zájem o poznání ve smyslu nějakého objektu, což je nemožné, protože poznání je čistě subjektivní (*pozn. ed.: Maharadž samozřejmě nepoužívá tento pojem v obvyklém smyslu „zastávání názoru“.* *Poukazuje na poznání, které leží za vztahem subjekt–objekt, kdy subjekt zná sebe sama jako subjekt a ne jako objekt.*).

Jak to je legrační. Vy všichni, co posloucháte to, co tu říkám, nepřijímáte podstatu, kterou se tato slova snaží vyjádřit ve vztahu k vaší totožnosti. Posloucháte to, ale skutečný význam, jenž je mlčky obsažený ve slovech, není přijatelný; chybí tu schopnost přijímat to, co je tu sdělováno. Jen výjimečně tu je někdo, kdo přímo vnímá to, co se snažím říci beze slov. Je to jeden z deseti milionů.

Vy všichni pěstujete určité koncepty, a ať řeknu cokoli, snažíte se to zapasovat do omezenosti svých konceptů. Potom řeknete: „Ano, to je pro mne přijatelné.“ Zaposloucháte se do mých řečí, jednou, dvakrát nebo několikrát, a potom na konci určitého období dojdete k závěru: „Z Maharadžových slov jsem neměl moc velký užitek.“ Proč? Protože na základě těchto slov se snažíte vytvořit image (charakteristiku) o sobě samém. A když mé

výroky, které vás na základě vašeho zafixovaného konceptu osloví, říkáte: „Ano, nyní jsem získal poznání a nyní jsem pochopil, co tu Maharadž říká, a má pravdu.“ Proč? Protože to, co říkám, zapůsobí na váš koncept.

Rád bych od vás všech věděl, zda to, co říkám, na vás zapůsobí jako vyřčená pravda a je to pro vás užitečné. Opakuji: Kdy někdo řekne, že to je pro něho užitečné? Když je to ve shodě s konceptem, který chová v lásce. Potom říkáte: „Ano, je to prospěšné.“ A když to není ve shodě, říkáte: „Lituji, to mě neoslovilo, to není pro mne.“

Jsme zafixováni ke slovům a významům, přičemž zapomínáme, že to, co jsme, je tu před začátkem nejen slova, ale i před vyvstáním první základní myšlenky.

T: Potom tu však není žádná komunikace, žádné uchopení toho, co bylo řečeno?

M: Začal jsem říkat, že to, co jste, je tu před jakýmkoliv slovy nebo myšlenkami. Takže to nemůže být jako takové vůbec určeno. Můžete nalézt slovo nebo význam pro téměř všechno, ale pro toto *sver* (doslova „bytí“) není možné nalézt žádné slovo a žádného autora. Jakákoliv jiná věc byla nebo může být získána, ale co se toho týče, není tu žádné získávání, nabývání, protože vy jste To. Mnoho těch *džapi-tapis*, a dokonce i ti, kdo se považují za *džánininy*, se stále zaplétají do konceptu založeného na určitých slovech.

Jakýkoliv rys a popis založený na mysli nebo slově pro vás nemůže mít žádný skutečný význam, protože to je pouze konceptuální záležitost; vaše pravá přirozenost je ta, která nemůže mít žádnou barvu nebo rys (popis).

T: Četl jsem knihu rozhovorů s Maharadžem *Já Jsem To*. Těžko jsem chápal, jak Maharadž, ač v těle, vždy odpovídá na otázky pouze z nejvyšší úrovně, a musím se přiznat, že mě to tak nějak naplnilo nejvyšším štěstím; může se také jednat o tělesné štěstí, nechci o tom říkat nic dalšího. Ale my oba, můj syn a já, jsme měli nejvyšší okamžiky radosti – „vrcholné zkušenosti“, jestliže chcete, během čtení těchto odpovědí.

M: Protože jsem stabilizován v tomto nejpřednějším absolutním principu, všechny řeči budou vycházet pouze z této úrovně. Cokoli, co řeknete z pětielementárního tělesného stavu nebo stavu vědomí, bude přináležet světskému životu. Ale toto je čistě jen poznání, jež se vztahuje k nejvyššímu.

5.

NEBUĎTE ZTOTOŽNĚNI S MRTVOLOU A BUĎTE ŠŤASTNÍ!

Tazatel: Když jsem seděl v Maharadžově přítomnosti, měl jsem určité tělesné zkušenosti. Jak bych tomu měl rozumět?

Maharadž: Budete-li se snažit pochopit tyto zkušenosti, pak vězte, že jakýkoliv tomu dají vaše slova a koncepty význam, bude to pro vás přijatelné. Ale to není poznání.

Proto lidi, kteří sem přicházejí, horlivě neprosím, aby tu zůstávali rozsáhle dlouhou dobu, protože když tu zůstanete příliš dlouho, nebudete to schopen pochopit. Během vašich počátečních osmi nebo deseti dní musí být vše, co je tak nějak pochopeno, nejprve správně zažito; dokud k tomu nedojde, nebudou jakékoliv další hovory vstřebány. Domnívejme se, že tu je nějaká inteligentní osoba, která je vědoucí. Co se stane? Když tato osoba opustí toto místo, nebude schopna dlouho zůstat sama. Nutně se dožaduje nějaké společnosti, které může dodat duchovní zboží. Nutně potřebuje vyhledat někoho, komu by mohla vše sdělit a s kým by se mohla bavit o duchovních záležitostech; když nikoho takového nemá, cítí se velmi nešťastně. Budete se cítit šťastně a spokojeně, když se nesetkáte s jiným *sád-hakou*?

Tlumočník se zeptal, zda je nutné, aby vážný adept (hledající) prošel touto fází, kdy se těší z toho, že se může podělit s druhými o jakékoliv poznání, které má, a sdílet s druhými společně téma. Mojí odpovědí bylo to,

že toto je součást procesu, ale i tato fáze musí dojít ke konci, kdy přestane toužit diskutovat a vyměňovat si názory na duchovní téma.

Tento nejvyšší stav je nezrozený stav, ve kterém není žádná zkušenost. (*Tlumočnick sděluje, že dnes se Maharadž necítí moc dobře; je velice slabý a téměř, jako kdyby byl omráčen.*)

Byl jsem tu i před touto nemocí neboli před mým současným stavem. Tato nemoc přišla jako dočasná fáze, ale já jsem tu i předtím. Když přijde taková nemoc, lidé normálně cítí, že umřou. Ale já neumřu; pro mne není žádná smrt, ale je to nemoc, která to přijme.

Jestliže nemocná osoba opravdu realizuje tento princip a bude si je nom to pamatovat, že tu byla ještě před nemocí a že její pravý stav a přirozenost je neustále před nemocí, pak dopad nemoci bude menší. Na druhé straně, když takzvaně „inteligentní“ lidé jsou nemocní, urychlují svou smrt představováním si, že umírají.

Jaký význam chápete ve slově „sen“? Jak chápete sen? Není sen něčím podobným jako je drama, hra na jevišti? Ve světle vědomí nastávají všechny druhy hry; sen je jedním takovým druhem, a na konci opět splyne s vědomím.

Musí dojít k realizaci toho, že toto vědomí je označením vlastní přítomnosti, což je ve skutečnosti vědomá přítomnost, kdy zjištění, že jsem si vědom, ve skutečnosti značí, že jsem přítomen. Potom tomu, komu dojde tato realizace, ustanou všechny zmatky a nepokoje. Takže uvnitř této přítomnosti jako takové není přítomná žádná individualita, která něco vidí; to znamená, že v neosobní přítomnosti není žádný vidoucí a nic viděné. Znova opakuju, tato neosobní přítomnost je pouze označení přítomnosti jako takové, ne však přítomnosti jakékoliv individuality. Je to ujištění, záruka vlastní přítomnosti. Jestliže mám vědomí, znamená to, že jsem si jistý tím, že jsem přítomen.

Pro toho, kdo skutečně pochopil to, co tu bylo řečeno, neexistuje žádný rozdíl mezi snem a tím, co je viděno v bdělém stavu; obojí jsou hry ve vědomí. To, že nazýváme jedno jako bdělý stav a druhé jako sen, je v důsledku světla vědomí, ale v podstatě oboje jsou události, jež se dějí ve vědomí a nejsou esencionálně rozdílné.

Jediné, co je přítomné v této neosobní přítomnosti jako takové, je

světlo vědomí, jež je bez jakékoliv formy nebo tvaru. Cokoli je viděno, je viděno v tomto světle. Mnoho lidí má dojem, že jsou to oni, kdo jsou ve hře jednajícím; ale to je chybný dojem. Vše, co se stává, je to, že světlo vědomí ukazuje dění různých věcí.

T: Herec je součástí hry?

M: Proč se nám něco objevuje, jako by se jednalo o něco skutečného nebo opravdového? Protože to, co člověk vidává každým dnem nebo velmi často, mu přivádí dojem skutečnosti nebo aktuálnosti. Proto to přijímáme jako něco, co je skutečnější a aktuálnější, než to, co se objevuje ve snu, ale v podstatě obojí je to samé.

Jak je to u *džňánina*? *Džňánin* je jako cigaretový zapalovač, bez plamene. Když je zapalovač zapálen, vědomí přijde a začne fungovat. A vše, co se děje, je viděno ve světle tohoto vědomí. Ale *džňánin* je tu vždy a je jedno, zda tu je nebo není světlo vědomí. V hlubokém spánku jsme podobni stavu, ve kterém je nezapálený zapalovač. Není tu žádné světlo, proto se nic neděje. Ale i v tomto stavu se může dostavit světlo; ve chvíli, kdy se objeví i ten nepatrný záblesk vědomí, se přihodí sen a člověk se objeví v tomto snu, kde jedná jako součást snu.

Opakuji, že nemluvím o tom, co se děje individualitě. Hovořím tu pouze o úplném projevu a o tom, jak tento projev vyvstává. Protože tu je neosobní vědomí, je tu neosobní přítomnost. Ale obtíž nastává důsledkem toho, že zatímco složka uskupující tělo, vitální dech a vědomí nemá žádný tvar a formu, ztotožňujeme vitální dech a vědomí s tělem, a proto se stáváme nešťastní. Ale jakmile realizujeme základ toho všeho (tedy že úplný projev je možný pouze v neosobním vědomí, což je Přítomnost, neosobní přítomnost), pak tu již nikdy více nejsou obtíže. Na druhé straně však platí, že dokud není odstraněno z toho, co existuje neosobně, břímě ztotožnění se s tělem muže či ženy, problém a obtíž bude pokračovat a neštěstí bude trvat dál.

V nepřítomnosti tohoto poznání „já jsem“ tato směsice tělo/vitální dech/vědomí nezná sebe samu jako „já jsem“. Vitální síla je také naše já: bez formy. Stejně tak vědomí nemá formu. Nyní tato vitální síla kvůli tomu, aby udržela sebe samu při životě, závisí na výtazku z těla potravinami vyživovaného; a také na *manasu*, což je mysl: vitální síla se také živí myslí. Ta-

to vitální síla je zprostředkovatelem pro všechny činnosti. A toto poznání „já jsem“ je pouhý svědek; přesto však musí být tato celistvá směsice (tělo/vitální dech/vědění) použitelná a dostupná. Opakují: tato vitální síla nezná sebe samu, tedy nepřechází do činnosti v nepřítomnosti poznání „já jsem“. A toto poznání je dostupné pouze tehdy, když je dostupné vyživované tělo. Nyní pochopte, že dokud neodstraníte zátěž, že tato vitální síla a poznání „já jsem“ je muž či žena, což vzniklo v souvislosti s tělesným spojením, jste odkázáni k tomu, že budete trpět.

Možná, že vám tyto příklady, které tu uvádím, znějí příliš obyčejně a banálně, ale mým záměrem bylo pouze vytvořit silnější působení.

Jak by se cítil *džňánin*, kdyby docházelo k zesnutí jeho těla? Jaký druh potěšení nebo blaženosti zakouší? Představte si novomanželský pár, který zakouší radostné a vzrušující chvíle v průběhu novomanželské noci. Tyto zážitky jsou však ničím ve srovnání s nejvyšší blažeností, které se dostává *džňáninovi*, když opouští své tělo nebo svoji životní sílu. Nazývám to nejvyšší blažeností v nejlepší veselí. Je to ten „nejvyšší den“ (což je pojem, který se běžně používá v duchovní terminologii). Srovnáte-li to s milostnými hrátkami při svatební noci, pak ať je potěšení, které se dostane novomanželům z intimního spojení jakékoliv, štěstí *džňánina*, které vyplyne z odloučení se od životního dechu a vědění, je tisícinásobně vyšší. Novomanželský pár se spojuje, kdežto *džňánin* se odděluje!

Vezměte si jako příklad tento cigaretový zapalovač. Stav *džňánina* při tomto odlučování je něco jako *nirgunaradžas*, to je „stav tepla“. Můj původní pravý stav je *nirgunaradžas*. Nyní v zapalovači, a kvůli zapalovači, zableskne jiskra a vzejde plamen. V plamenu je poznání „já jsem“, spolu s myslí a vitální silou. Vitální síla provádí všechny činnosti. Mysl komunikuje a poznání „já jsem“ je pouhý svědek; to je skutečná situace a poměry v ní.

Aby došlo k výronu jakékoliv řeči, musí být dostupný plamen. Tímto plamenem se myslí „jáství“, vitální dech a mysl; jen tak může vyjít z těla řeč. Můj stav je *nirgunaradžas*; jsem jako tento zapalovač a nic víc; plamen zde může být a nemusí. Jsem *nirguna* a *nirradžas*. Nemám žádné atributy; v mém stavu je tato podstata bytí nepřítomná. Rovněž tak nevyžadují žádný *radžas*; to znamená, že nestojím o jakoukoliv zabavující činnost. V mém pravém stavu není nic.

Když je tu přítomen stav „jáství“ neboli vědění spolu s vitálním dechem a myslí, pak se jedná o stav *radžas*, což je opak stavu *nirradžas*, tedy stavu zapalovače. Ve stavu *radžas* jsou nějaká zaměstnání či obveselení neodmyslitelná. To lze upozorovat u všech z nás. Nemůžeme nikdy zůstat nečinní; jsme neustále zaměstnáváni tou či onou věcí. Když vitální dech opustí tělo, „jáství“ taktéž zmizí; to, co tu pouze zůstává, je stav *nirradžas–nirguna*.

Ten předchozí stav *radžas* jsem nazval stavem plamene; to je princip „jáství“. Dříve jsem to pojmenoval jako stav *sagunabrahma*. To značí stav, kdy je zde tělo, vitální dech, mysl a vědění čili „jáství“. To vše je rozptýlováno *májou*. Kdežto stav *nirguna–nirradžas* je možný tehdy, když tu není přítomna tato podstata bytí neboli *mája*, takže tu je tento stav ještě před *májou* (je to tzv. *májatita*), tedy Absolutní stav.

Co jste byl před sto lety? V té době jste neměl poznání o tom, že „ty jsi“. Nebyla tu paměť o tom, že jste. V současné době v této dočasné fázi máte poznání „já jsem“. Ale jaké nezbytné podmínky musí být splněny, abyste měl toto poznání? Je nutná esence, tedy *sattva–guna*. To, co je nezbytné, je základní výtažek potravinové esence, jenž vyživuje vjem „jáství“ neboli tuto podstatu bytí. A tato esence zase závisí na potravinovém těle. Ale toto vše dohromady – to je základní výtažek potravinového těla, poznání „já jsem“, vitální dech a mysl – to vše je pouze dočasná fáze; poznání „já jsem“ bude trvat do té doby, dokud bude dostupná potravinová esence.

Jak je nyní možné od toho uniknout? Toto vědění musí odhalit sama sebe; mělo by realizovat sama sebe. Potom v procesu své realizace bude schopné opustit tento dosavadní stav a spočinout v Absolutnu, ve stavu ne–vědění. Takže člověk musí nejprve spočinout ve vjemu sama, tedy ve stavu „jáství“.

Pokaždé, když sedíte v meditaci, se držíte představ, jež vás přesvědčují o tom, že jste tělesnou formou muže nebo ženy. Vzdejte se těchto konceptů! Je však pravda, že vzdání se jich a provádění takové osvobozující meditace je téměř nemožné; pouze výjimečně to někdo dokáže, aniž by se ztotožňoval s tělem a myslí.

T: Maharadži, letmě jsem zahlédl váš stav a nyní intelektuálně tuším, jaký je tento stav. Ale v mém každodenním životě jsem neustále vystavován

stresu... moje žena přemýšlí takto a někdo jiný v mém okolí zase přemýšlí jinak. Jsem stále pod tlakem vnějšího prostředí. Jak se toho mám zbavit?

M: Říkám vám tu jednoduchou věc. Zbavte se dojmu, že jste touto mrtvolou. Tělo je stále mrtvé, tělo je netečné. Je oživováno pouze pomocí vašeho „jáství“. Nejste tělo. Držte se tohoto konceptu velmi silně, a pak zjistíte, že ať se kolem vás děje cokoliv, nejste to vy.

Někdo je netrpělivý a chce položit otázku. (*smích*)

T: Je tu opravdu velký rozdíl mezi tímto stavem a mým současným stavem. Jedná se o značnou dobu časově vyjádřenou, která mě dělí od realizace. Musím provádět *sádhanu*, očistit se a hloubat nad tím vším. Mohu však skloubit tyto náboženské a světské povinnosti v mém rušném životě?

M: Máte útočiště v dnešních přírodních léčebných metodách (správné jídlo, fyzické cvičení, léčba teplem, bylinkami apod.) Když se tím budete zabývat, neprospějete jen sobě, ale i společnosti. Provádějte všechny sociální činnosti, a budete se tak těšit z mnoha zásluh.

Co se mne týče, já jsem přesycený těmito stavy bdění a spánku. Bez těchto stavů jsem tu byl v dokonalém, míruplném stavu. Slyšeli jste vůbec někdy slova „soužení“ a „neštěstí“ v nepřítomnosti stavů hlubokého spánku a bdění? Poznání „já jsem“ je produktem vzájemného působení uvnitř pětielementárního stavu. Vy to však nejste! Vy, jako Absolutno, nejste poznání „já jsem“.

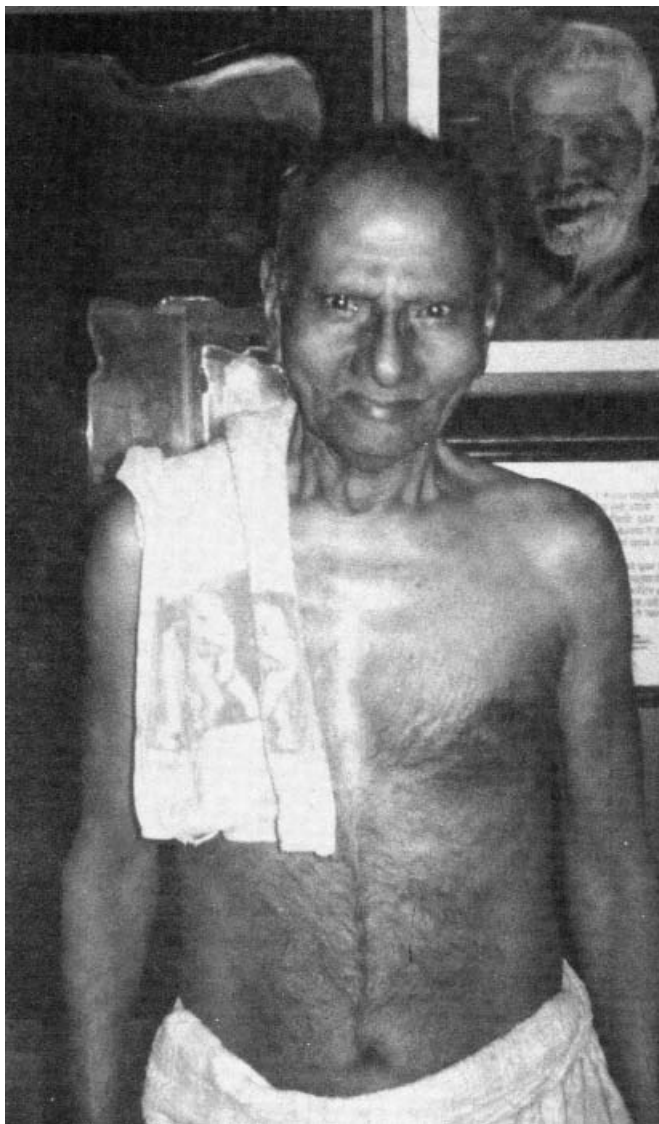
T: Většina z nás není spokojena. Jsme otráveni životem; je tu určité nutkání, které však není dostatečně silné, jež nám namlouvá, abychom se stáhli z této každodenní lopoty.

M: Jak se můžete zbavit tohoto problému? Cítíte odpor k tomu, že jste tělo, že jste mysl a že jste tato *sattva-guna*. To je mylný postoj. Vy musíte zaujmout takovou pozici, že nejste tělem.

Je to velice jednoduché. Tělo a v těle... je to jako mince. Na jedné straně máte tento vitální dech, který vám umožňuje provádět všechny činnosti; na druhé straně je to poznání „já jsem“. Pouze když zde je vitální dech, je přítomné poznání „já jsem“. Když vitální dech opouští tělo, mizí s tím také poznání „já jsem“. A obojí je produktem výtažku potravinami živého těla. Toto vše nejsem však já; já nejsem touto směsicí. To musíte realizovat.

Kdo jsou vašimi předky? Jsou jimi kousky jídla – tato potravinová esence. Tyto potravinové výtažky jsou vašimi skutečnými předky. Na zemi je vegetativní růst. Říkám tomu *vanaspatis*. Podstatný výtažek z *vanaspatis* je potravinovou esencí; z této potravinové esence se rodí *vačaspati*, což je označení pro existenci červů, hmyzu, včel, savců atd. – je to svět všech živočišných druhů. Tyto živé bytosti přežívají díky výživě, které se jim dostává z tohoto podstatného výtažku z *vanaspatis*. V této tresti z *vanaspatis*, výtažku z vegetativního světa, je uložena částička neboli zrnko, které obsahuje *sattva-gunu*, *radžas-gunu* a *tamas-gunu*. Toto zrnko obsahuje všechny tři kvality. *Sattva-guna* je pouze svědkem neboli podstatou bytí, dotykem „jáství“. *Radžas-guna* je činností, tato *guna* vás navádí k činnosti; a *tamas-guna* reprezentuje vyžadování si autorství, kdy si chcete připsat postoj konatele různých činností.

O tom, že vaši předci jsou v těchto zrnkách obilí a rýže, se v písmech nepíše. Ve výtažcích těchto potravin jsou naši předci. V tom je obsažena skutečná esence našeho tvoření.

6.

PROŽÍVÁNÍ NIČEHO

Tazatel: Vystává ve mně pocit sklíčení, když slyším od Maharadže, že se budu muset vracet znova a znova do té doby, než nezískám tento stav radosti, realizace.

Maharadž: Je to něco jako tento plamen. Tento cyklus trýzně můžete opustit ve chvíli, když pochopíte, že nejste tento plamen. Nejste touto směsicí. Dokud se upevňujete v domněnce, že jste tělo a jméno, jste donuceni přebývat ve vězení svých vlastních konceptů.

T: Proč se objevuje plamen?

M: To je jeho prostá přirozenost.

T: Proč se vůbec objeví plamen, když moje přirozenost spočívá v zapalovači?

M: To není otázka, jež by se týkala věci. Proč prší? Proč by mělo svítit slunce? Neexistuje žádná příčina, která by podnítila zkušenosti, které se dějí ve světě. Není tu ani příčina ve vztahu k vaší vlastní zkušenosti, ale vy předpokládáte, že rodiče jsou příčinou vaší existence. Jelikož si vážíte svých rodičů, přijímáte domnění, že jsou příčinou vaší existence. Ovšem ve skutečnosti jste přišel do existence spontánně.

T: Veškeré poznání, které nám přináší věda a technologické výzkumy, je tu následkem bádání a zkoumání: Proč prší, proč se toto pohybuje – dozvídáme se o všem, proč to je tak a ne jinak. Chce od nás Maharadž, abychom zanechali všechno toto vědecké a technologické bádání a spočívali v našem niterném bytí stažení od všeho? Je to možná cesta, ale jak se máme vyrovnat s věcmi? A konec konců, vždyť musíme pracovat a žít.

M: Vědci nakonec dokáží sloučit různé složeniny výtažků, a vytvořit

tak lidskou bytost, ale nemyslete si, že to přispěje k dobru existence a míru. Mír se roztrhne do kousků! Je tu pouze jedno řešení: a sice dospět k poznání, proč jste. Jaká je příčina vašeho bytí, vědomí „já jsem“?

Ve skutečnosti jste neměl žádné poznání o tom, že jste nebo že jste byl. Ale právě v tuto chvíli víte, že jste. Proč je tomu tak? Pochopte příčinu této změny. Vy sám víte, proč jste; vy sám víte, proč je vám předložena představa, že jste. Neptejte se na to nikoho jiného, ale dotazujte se sám sebe. Nevzrušujte se druhými; starejte se pouze o své vlastní já. Výsledkem čeho je toto poznání „já jsem“? Vzhledem k čemu se to tu objevilo? Jak a proč? Zhloubte se pouze do této záležitosti.

Dítě tu nebylo před devíti měsíci. Nyní jsou však tři dny po porodu a dítě je tu. A brečí. Co je tím jeho brekotem? Co je toto dítě? Jak se stalo, že tu najednou je? Ptejte se sami sebe, kvůli čemu dítě brečí a produktem čeho je toto dítě?

Svět je projevený a roztažený. Neztraťte se tady v tom; prostě se jen dotazujte na to, proč jste, jak to, že jste, a jak jste se stal existujícím. Nebyl jste tu předtím. V současné době jste. Jak nastalo toto setkání ze stavu „nejsem“...

T: Existuje tolik rozdílných rad. Někdo říká: Jdi a navštiv různé země. Jiný zase: Dělej toto, dělej tamto, dělej sociální práci, seznam se s různými lidmi, atd. Nebo tu je po přečtení knih Rámána Maharišiho, Krišnamurtiho a dalších, podobně jako písem, doporučení k určitému stažení se. Takže mysl začne mít pochybnosti. Aby člověk dokázal ustoupit a stáhnout se do sebe, potřebuje k tomu pomoc od guru. Je guru předurčen, jak se o tom mluví ve Védách?

Víte, viděl jsem různé učitele; byl jsem u Krišnamurtiho, Maharadže, Rámána Maharišiho a četl jsem různé knihy a studoval mnohá učení. Osho se zdá, že má moderní přístup k lidem, věda a technologie jsou také moderní cestou... Maharadž však dává pouze jednu dimenzi. Říká: ustup, buď bez žádostí a buď aktivní. Jak se má člověk rozhodnout, kdo je tím nejlepším guruem? (*smích*)

M: Říkám vám jednoduchou věc. Přijměte jedno prohlášení od jakéhokoliv guru. Plně jej vstřebajte a věřte sami sobě, považujte a přijměte své vlastní já za guru. Nepřijímejte nikoho jiného jako svého guru. Ko-

nečným a nezbytným předpokladem pro dodržení tohoto duchovního nařízení je sebedůvěra, pevná víra v sebe sama. Jestliže nemáte žádnou víru ve své vlastní já, jste zoufalým vyvrhelem. Vaše já samo o sobě je vaším guruem. Chápete to nyní? Guru je *brahma*; guru je poznání, guru je *brihaspati* a celkový úhrn toho všeho je vaše vlastní já.

T: Chci se zeptat na Boží milost a na svobodnou vůli.

M: Holý fakt, že jste naživu, že vůbec jste, to samo o sobě je milostí Boha. A všechny činnosti, které se dějí skrze vás, jsou výrazem milosti.

Jestliže se vám přihodí něco zlého, připomeňte si v takových situacích, že „vy jste“ – pouze díky milosti Boha. Kdyby tu nebyla milost Boha, toto „jáství“ by tu také nebylo. Takže nezapomeňte, že „já jsem“ je samo o sobě milostí Boha.

T: Otázka ohledně *džapy* (recitování Božího jména), které nebylo dobře rozumět.

M: Vlastní smysl v provádění *džapy* spočívá ve vaší víře. Musíte mít nejprve víru. Vaše vlastní totožnost je vyživována právě takovou vírou prostřednictvím *džapy*. Neprovádějte nic mechanicky, neboť pak by u tohoto recitování *džapy* nebyla přítomna žádná duše. Nebude to mít vůbec žádný význam, pokud nebudete recitovat *džapu* z celé své duše. Provádějte hodně *dhjána jógy* (meditace). Cvičte se v meditaci, více a více.

M: Chtěl bych, aby ti, kdo sem přijdou poprvé, tu měli volné místo. Proto tu každému dovolím zůstat jen osm dní; to by mělo stačit. Některé lidi však i pak požádám, aby zůstali; nemohu vysvětlit, proč tomu tak je. A některé, kteří by tu rádi zůstali déle, pošlu pryč. Jsou zde rozliční adepti (hledající). Někteří sem přicházejí výhradně pro poznání; nezajímají se o osobu, která je sděluje. Jakmile dostanou poznání, odcházejí. Jiní lidé chtějí poznání, ale pro ně je tím nejdůležitějším především uctívání guruu.

Oddanost ke guruovi přichází na začátku a v průběhu jejich praxe oddanosti jakoby mimochodem získají poznání.

Jsou tu někteří velcí světci, kteří, ještě než byli ve fázi hledání, prováděli oddanost neboli uctívání boha pouze tím, že recitovali jeho jméno, ale jelikož svoji praxi uctívání uskutečňovali s velkou intenzitou, dosáhli konečného cíle. Ten, kdo uskutečňuje oddanost ke svému guruovi, je uctíván dokonce i bohem.

Tlumočník: Mnoho lékařů a jiných expertů sem přišlo, aby poradilo Maharadžovi, jak má naložit se svou nemocí (rakovinou). I dnes tu byl někdo, kdo mu řekl, že zná léčitele, který dokáže rozpoznat nemoc vycitováním deseti prstů na rukou a na nohou a na základě toho dokáže doporučit nějakou léčbu. Pozeptal se tedy Maharadže, zda by s sebou mohl přivést tohoto léčitele, který by si ho přišel prohlédnout. Ale Maharadž řekl, že nemá zájem, a pokračoval tímto sdělením: „Již se vůbec nezajímám o tento denní rituál, součástí jehož je ranní vstávání, jedení a ulehání ke spánku a vše ostatní... Mám toho již dost. Již od tohoto světa nic neočekávám. Nestojím o to něčeho dosáhnout, něco získat, vlastnit a podobně, protože jsem přesycen tímto vědomím, ze kterého je vytvořen svět, a proto se chci zbavit tohoto vědomí.“

M: Chodí sem lidé. Chovám se k nim s úctou a odpovídám na všechny jejich otázky. Ale to neznamená, že od nich očekávám, aby sem chodili denně. Ačkoliv sem chodí, neznamená to, že vyhledávám jejich společnosti. Rád jsem o samotě.

Potká-li vás jakýkoliv přirozený zážitek, přijměte jej tak, jak vyvstal. Prostě s ním jen *bud'te*. Nezkoušejte cokoli měnit. Ať se dnes děje cokoli, nikdy předtím to takové nebylo; a nikdy nebude v budoucnosti to, co je dnes.

Velký světec Džnanešvar, jenž znal celou tuto hru vědomí neboli *má-jí*, uskutečnil předtím, než zaujal *samádhi*, svoji modlitbu na rozloučenou. Modlil se k Bohu a říkal: „Dovol, ať jsou touhy všech splněny. Jakékoliv touhy! A potom dovol, ať jsou zlí lidé potrestáni a správné záměry rozvinu-

ty v srdcích lidí.“ Navzdory této modlitbě tu v tomto světě nedošlo v celkovém úhrnu těchto zlých skutků a dobrých skutků k žádné změně. Konec konců veškerá tato hra – celkový úhrn všech těchto špatných věcí a dobrých věcí – je pouze iluzí. A není tu nikdo, kdo by byl zodpovědný za tvoření! Spontánně vyvstává a v konečném faktu se jedná o iluzi. Takže nevzniká otázka nápravy nebo ochrany této iluze. Vše bude probíhat svojí vlastní cestou.

Bylo zde tolik světců, hledajících, provádějících recitace jmen svatých (*džapu*) a asketické pokání (*tapas*). Bylo tu mnoho hledajících z mnoha rozdílných řádů, existovali a již neexistují, ale já proti nim nechovám žádné námitky, ani nekritizuji to, co řekli nebo jak se chovali. Nemám na jejich adresu co dodat. Došel jsem k závěru, že tu je spontánně svět. K tomu, že tu je, nebylo zapotřebí nějaké příčiny (semena); tvoření světa je bez příčiny (bez semene), ale *ve* světě se mi to bude jevit jako plné semen (příčin). Množení neboli znovuplození se uskutečňuje neustále.

T: Maharadž, tím, že je *džňánin*, musí pohrdat tímto světem, jako by svět byl něčím opovrženímhodným a velmi ubohým, ne?

M: Tato otázka nevyvstává, protože z mého pohledu svět není. Ukazujete mi na něco, kde je svět, jenže nevíte, co je svět? Můžete ukázat prstem a říci: „Toto je svět?“ Svět není; je to pouze zdání.

T: Jak jste byl poté, co jste získal poznání, schopen pracovat s různými lidmi? Vždyť někteří z nich mohli být velmi zlí, někteří lidé mohli být posedlí svou myslí, někteří naopak mohli být dobří – jak jste mohl snášet všechny takové lidi?

M: Kdo má co snášet? Nemám žádnou pozici, žádné postavení, žádnou sobě vlastní pevnou formu. Kdybych nějakou měl, bylo by obtížné jednat s kýmkoliv. Protože nemám žádnou formu, stal jsem se pomocí ničeho tím nejjemnějším, takže se mohu vcítit do čehokoliv, do jakékoliv situace.

Představte si, že je někdo bohatý a že nosí mnoho ozdob a velmi drahé šaty; vždy, když vyjde ze svého domu, na něho číhá nebezpečí. To je kvůli tomu, že zastupuje příliš mnoho idejí, konceptů a že dbá na svou dobrou pověst, kdy je všeobecně brán za toho, kdo je bohatý. Bojí se procházet se po ulici. Naproti tomu nahatý žebrák, jenž jde po ulici, nemá co

ztratit. Podobně i já, jenž jsem ztratil vše, nemám dál co ztratit; mohu čelit jakékoliv situaci a přizpůsobit se čemukoliv.

Dokud nosíte jméno a formu, budete mít všechny ty problémy. V nepřítomnosti jména a formy nejsou žádné problémy. Vezměte si například, že bych měl pozemky a nemovitosti s farmou, půdou atd. Když nastávají doby dešťů, mají farmáři vždy starosti, zda budou schopni obdělat půdu, zda mají dostatek zrna k zasetí atd.; takové starosti u nich vskutku existují. Poté, co jsem ztratil farmu, jsem osvobozen od takových starostí a toto vše najednou může být ignorováno (přehlíženo).

Dokud se držíte svého jména a formy, musíte se strachovat o věci. V průběhu duchovního hledání postupně ztratíte svou formu, a jakmile se zbavíte formy, odlučí se i samo jméno. Vždy tu je příliš mnoho zákazníků; všichni jsou posedlí ziskem a vlastnictvím něčeho ve jménu poznání, dokonce i duchovního poznání, ale nikdo není zákazníkem, toužícím po pravém sebe–poznání.

Povím vám, po čem běžně člověk touží. Existuje jeden příběh o starém bohatém muži, který vedl spokojený rodinný život, měl velký majetek a žil sto či stovacet let. A nadešla chvíle, kdy ležel na smrtelné posteli ve svém venkovním domě. Na vesnicích je zvykem, že k hlavní budově je připojen i chlév s dobytkem. Takže můžete ležet na posteli a sledovat, co se děje ve chlévě. Tento starý muž ani v době své smrti neměl žádné vznešené myšlenky, nerozjímal o „vyšším“ principu. Díval se na tele, jak zvykalo násadu na koště. Měl obavy, aby se násada na koště neponičila, a tak zařval: „Pusť tu násadu na koště!“, a hodil po teleti kbelík. Volal po domě: „Násada na koště! Vemte mu tu násadu na koště! Násada na koště!“ Když vyslovoval: „Násada na koště, násada na koště...“, vydechl naposled.

Tradiční představa mluví o tom, že se člověk znovuzrodí jako to, co ho nejvíce tížilo v okamžiku smrti. Takže tento muž se pravděpodobně narodí jako násada na koště!

M: Je tu otázka: Existuje nějaký standard, na základě něhož lze měřit vývoj hledajícího? Velmi slabý člověk nebyl schopen chodit. Postupně začal nabývat na síle a začal chodit. Takže potom poznal, že znova nabyl svo-

ji sílu, že ano? Náznak vašeho vývoje je vyjádřen vaší neochotou stýkat se s takzvanými „normálními“ lidmi. Vaše touhy a očekávání se zmenšují a zmenšují.

Prosím, zeptejte se na něco, ale neptejte se na to, co se týká rodinného života; ptejte se pouze na věci týkající se duchovního poznání.

Musíte mít obrovský hlad nebo potřebu po duchovním poznání čili po sebe–poznání. Kompletní obraz světa, který dostáváte prostřednictvím pěti smyslových orgánů, a kombinace těchto smyslů znásobena určitým faktorem, reprezentuje vaše světské potřeby. Musíte, podobně jako vyhozená ryba na břehu, která lape po vodě, prahnout po sebe–poznání. Když jsou otevřeny propustě v důsledku intenzivního hladu po duchovnosti nebo sebe–poznání, začnete odmítat vše, od násady na koště po Íšvaru (Boha), až nakonec odmítnete svoje vlastní vědomí; takto se zbavíte všeho.

Ve světském životě si můžete pomoci peněz koupit cokoliv. Podobně tím, že darujete individuální já, dostanete za to stav *brahma*; a když darujete stav *brahma*, dostanete stav *Parabrahma*. Ve stavu *brahma* se stáváte projeveným vědomím; ve stavu *Parabrahma* čili v posledním stavu se vzdáte také vědomí. Na konci procesu jste *Parabrahma*.

T: Znáám zážitek ničeho a jen bych chtěla vědět, kam vlastně jdu z tohoto zažívání?

M: Co je přítomné v tomto prožívání ničeho? Kdo nebo co je to „vy“, co bylo přítomné v tomto stavu ničeho a mělo zážitek ničeho? Někdo nebo něco mělo zážitek ničeho; co je nyní toto někdo nebo něco?

T: Kompletní prázdnota.

M: Co je touto samotnou zkušeností? Má to tvar nebo formu?

T: Nemohu pro to vymyslet žádný tvar nebo formu.

M: Je to, co nemá žádný tvar nebo formu, „vámi“?

T: Nevím. Měla jsem pouze tuto zkušenost a pocítila jsem v tu chvíli, že každá myšlenka a vše ostatní je kupa nesmyslů. Všechno ve světě je prostě jen hromada nesmyslů, jež nemají žádný význam. Jediná věc, kterou jsem získala, je „nic“, což je tou jedinou věcí, která má význam. Nemohu to vyjádřit...

M: To je v pořádku. Ale co si po zvážení všech zkušeností a ne–zkušeností myslíte o sobě a o tom, co jste? Jaké je vaše poznání o vaší vlastní

totožnosti? Jaký výsledek jste získala? Jaká je bilance a konečné vyrovnání? K jakému závěru jste nakonec dospěla, co se vašeho já týče? Je tu vůbec něco, nebo jste i vy ničím?

T: Já jsem nic.

M: Nepoužívejte slovo „já“. Ale co je tím, co je nic?

T: Nevím.

M: Prováděla jste nějakou meditaci?

T: Byla jsem na semináři EST, což je čtyřdenní kurs neustálé meditace; jednoho takového semináře jsem se zúčastnila a tam jsem získala zážitky něčeho.

M: K čemu EST směřuje?

T: EST je organizace; ve francouštině to značí „být“. Je to řádná organizace, která pořádá semináře.

M: Odpověď, kterou jste řekla, je správná. Ale s touto odpovědí není třeba nic dalšího dodávat. Došla jste k tomuto závěru s přesvědčením?

T: Ano, došla. Ale chápejte, pocítila jsem, že toto nic, pakliže to je opravdu nejzazší skutečnost, po které jsem se sháněla, mě neudělala šťastnou, protože se nezdá, že by mě živila.

M: Pokud zde je nic, pak tu také nemůže být nic individuálního. Takže *kdo* je ten, kdo reptá, kdo není spokojen se zkušeností, s onou nicotou? Jestliže tu je nicota, musí tu být *úplná* nicota. Nemůže tu být individualita, která je v úplné nicotě ve skutečnosti nepřítomná a která by přesto mohla říkat: „Tady nic není.“ Takže co je tato individualita, která není spokojená s úplným nic, které tu je? Kdo je nespokojen? Kdo reptá?

V tomto nic musí být individualita rozpuštěna a nenávratně ztracena. Kdo je potom tím, kdo reptá? Kdo je tím, kdo není spokojen?

T: Ó, reptání znamená... že tu není žádný zájem cokoli dělat nebo zápasit jako válečníci na bojišti života, jak jsme byli zvyklí předtím.

Tlum.: Takže tato individualita byla rozpuštěna?

T: Není tu nic, abolutně nic.

Tlum.: Kde je potom nespokojenost? Nespokojenost musí být někým pocítována!

T: Jak může člověk žít v tomto světě...

Tlum.: Ale *kdo*? To je Maharadžova otázka!

T: Fyzické tělo, fyzický projev. Jak může žít a jak přežívá na této zemi s formou, jestliže se po celou dobu drží tohoto konceptu kompletní nicoty?

M: Vrátil se k té samé věci. Co je tím, co musí v tomto nic cokoli dělat? Co je tím, co je ponecháno v tomto nic a co musí cokoli dělat?

T: Možná, že toto nic, co jsem prožila, byl pouze začátek a třeba se jednalo o hledání skutečnosti jako vždy předtím.

M: Něco se vrátilo do ničeho. Co je to, co se vrátilo do ničeho? Toto vědomí, že já jsem, že existuji, tento koncept sám o sobě se obrátil do ničeho. Takže co je ponecháno?

T: Nic není ponecháno.

M: Odpověď je stoprocentně správná. Ale já chci zjistit, jak stabilní jste v tomto nic. Co je nebo není, o tom se nepřete; můžeme pouze hovořit o tom, co se stalo vám. A vy jako individualita neboli vědomá přítomnost jste byla rozpuštěna do nicoty. To je vše, co můžete říci. Jakmile jste v této situaci, není tu pak nic; ať děláte, co děláte, je to práce a chování tohoto dítěte neplodné ženy, které neexistuje jako individualita.

T: Ne, cítím se, jako kdybych byla pozorovatel této celé věci; je to vše taková pozoruhodná hra, rozumíte – akt.

M: Co je tu, když tento pozorovatel také zmizí do ničeho?

T: Ale on nemůže, protože tu je fyzické tělo.

M: Odpověď byla stoprocentně správná. Proto se domnívám, že ten, kdo takto odpověděl, se také rozpustil do ničeho, a že tu tudíž není ponechána žádná individualita. Ale z vašeho pozdějšího pojednání tohoto problému usuzuji, že tato individualita stále zůstává. Proto mojí konečnou odpověď k vám bude doporučení, abyste pokračovala ve své *sádhane*.

Džňánin, který má tuto zkušenost ničeho, je prost individuality, a nic individuálního v něm nezůstává. Takže ať se stane cokoli, nemá již nikdy více nástroj, kterým by zažíval jakýkoliv zážitek. Ale ve vašem případě to je jinak. Říkáte, že tu je nic, a zároveň, že tu je také vaše individualita – to je však neslučitelné a oboje se vzájemně vylučuje. Proto pokračujte v provádění své *sádhany*. Co je ponecháno k vykonání čehokoliv v tomto světě, jestliže opravdu budete v pozici, kde nalézáte nicotu?

T: Není tu nic ponecháno. Co bych ale potom měla dělat? Měla bych spáchat sebevraždu?

M: Nejste ani ten, kdo umírá!

T: Ne, jsem si toho vědoma. To také není řešení. Na to není možné nic odpovědět. A co dál?

M: Tato dáma vysvětlovala, že tu jsou různé EST druhy metod a systémů, které slibují lidem, že pomocí nich dojdou k osvobození v deseti nebo dvanácti dnech. Pokud jde o mne, již se o nic takového nestarám. Došel jsem k této nicotě, ve které skončilo zkoumání, neboť hledající taktéž zmizel do této nicoty, o které tu mluvíme. Již nemám žádný zájem o nějaké zkoumání. Nejprve jsem zmátl *máju* a jakmile se mi *mája* poddala, přestal jsem pro ni mít jakékoliv využití, a tak jsem ji odhodil.

Tisíce organizací přišlo a odešlo, tisíce jich ještě přijde. Všechny ty organizace jsou založeny na určitém konceptu. Například jedna organizace založila své učení na nedotknutelnosti; nyní se tento koncept nedotknutelnosti do jisté míry vytratil. Byli ale lidé pomocí tohoto konceptu schopni realizovat svoji pravou přirozenost? Proto žádná z těchto organizací nemá jakýkoliv užitek; konečným a nejzazším řešením je nalezení své pravé přirozenosti. K tomu vám žádná organizace nepomůže, protože všechny organizace jsou založeny na určitém konceptu.

T: Ale tato organizace (EST) mě uvedla do spojení s mojí podstatou bytí a to je vše.

M: V této pravé nicotě, o které jsme tu mluvili, by se měla individualita rozpustit natolik, že tu není již nikdy více nikdo, kdo by byl spokojen nebo nespokojen. Jak by v této nicotě mohl být někdo spokojen, když tu již nikdy není nic, z čeho by se měl kdo těšit? Takže to, co jste získala, není skutečné, i když vaše odpověď byla stoprocentně správná. Pouze ta osoba, jež ztratila svou individualitu, splyne s *Parabrahma*. Takže individualita musí odejít. Celý svět se pohybuje na bázi jednoho konceptu a tímto konceptem je „já jsem“. Toto je stěžejní koncept každé individuality.

T: Jak se pohybuje svět, když tu je základní koncept „Já jsem nic“? To je to, co se tu snažím vyjádřit.

M: Jak mohou jakékoliv další koncepty nebo jakékoliv další otázky vyvstat, jestliže dojdete k závěru, že nejste? Jak by vůbec mohly vyvstat jakékoliv další otázky, když jste došla k pevnému závěru, že „jáství“ tu nikdy více není?

T: To znamená, že tu není nic dalšího než to?

M: Vše, co tu je, se dá vyjádřit takto: je to plnost a je to nic. Od té doby, co nemám toto „jáství“, nemám již déle koncept, že jsem individualita. Takže moje individualita se rozpustila do tohoto veškerenstva neboli ničeho, a vše je v pořádku.

T: Ale zde není žádné veškerenstvo, vždyť to je nicota. Já nemám pocit veškerenstva. To je to, co se snažím sdělit.

M: Takže jestliže tu je nicota, pak kdo by cokoli jakkoli dělal? Předpokládejme, že tu je nicota. Ptám se: Kdo je tu, aby pátral po čemkoliv, dokonce i po veškerenstvu? Nejste ani v této nicotě. Kdo je potom tím, co chce cokoli dalšího?

T: Nevím.

M: Opět to, že nevíte, je stoprocentně správná odpověď, protože v tomto stavu, kdy jste nic nevěděla, jste ani nevěděla, že jste existovala. A toto „jáství“ přišlo až následně bez toho, abyste to chtěla. A jakékoliv poznání, které nyní máte, bylo nashromážděné od tohoto příchodu poznání „jáství“. Ale ve vašem originálním stavu je pouze ono ne–vědomí.

T: Problém vězí v tom, co dál?

M: Kdo? Otázkou je, „kdo“ má kam jít? Začalo to s celou věcí a kolo je nyní kompletní. V této nicotě jsme také nicotou. Takže kdo je tu, kdo by měl někam jít? Pro koho jsou tu ponechány jakékoliv další otázky? V této nicotě je cokoli ničím. Vy jste také nicota.

Vaše otázka je podobná dítěti, které se ptá svých bezdětných rodičů: „Co dál?“ Kam má jít toto dítě? A odkud přišlo? Budu pokračovat se stejným známým příkladem. Je tu jeden velmi vážený pár starých manželů, který je ctěn a milován celým svým příbuzenstvem. Jednou však oba manželé zemřou. Celé příbuzenstvo se rozhodne, že musí něco udělat pro jejich dítě. Ale dítě nebylo narozeno. Pro koho by tedy mohli cokoli udělat?

Již nikdy tu není ve chvíli, kdy vysvitne poznání vaší pravé přirozenosti, jakákoliv otázka ohledně dobra nebo zla, utrpení nebo neutrpení, štěstí nebo neštěstí; otázky tohoto typu nevyvstanou.

Jsou zde nějaké další otázky?

T: *Džňánin* musí obsahovat vědomí, jestliže je za vědomím a nevědo-

mím. *Džňánin* je přece jenom celkem. Jak může to, co obsahuje vědomí, nebýt vědomé?

M: Poznání, úplný projev, je formou poznání, *džňány*. Ale *džňánin* nemá žádnou formu nebo tvar; on překročil vědomí. Proto vše, co jedná, je univerzální vědomí a ne *džňánin*. Takže již nemluvíte o *džňáninovi*. Spíše mluvíte o tomto vědomí – individuálním vědomí nebo univerzálním vědomí – které je základnou všech vašich myšlenek. Takže o tom byste měli rozmlouvat. Zapomeňte na *džňánina*, protože on je za tím vším. A vše, co považujete za řeč *džňánina*, ve skutečnosti není řečí *džňánina*, ale univerzálního vědomí.

Vše, o čem rozmlouváte, může být pouze na základě tohoto „vědomí“. Zapomeňte na tento aspekt *džňánina* a dotazujte se pouze na *džňánu* (poznání).

T: To je právě místo, kde mě tlačí bota: konflikt mezi *džňánou* a *džňáninem*. Dokud se nestanu *džňáninem*, tak je jedno, jak vysoko kráčím nebo jak hluboko jdu do svého nitra, neboť tu vždy bude stezka, která jde za to vše; člověk nebude uspokojen dosažením stavu univerzálního vědomí, neboť bude chtít jít dále.

M: Neplatí, že by se někdo měl stát *džňáninem*. *Džňánin* je mimo čas, takže se jím nikdo nemůže stát. *Džňánin* v procesu stabilizování se ve stavu *džňány* vlastní po určitou dobu uspokojení z realizace stavu „Já jsem *brahmá*“, a proto o tom hovoří. To však není konečný stav *džňánina*. Nebudu se zapojovat do jakýchkoliv vašich konceptů.

T: Existuje tu skupina etických konceptů – věrnost, vděčnost, spravedlnost, dodržení slibu atd. Nyní jste však řekl, že konečné poznání je něčím, co je za dobrem a zlem, tedy že to není ani dobré ani zlé atd. Ale určitá skupina konceptů, jako třeba ty, o kterých jsem se zmínila, se zdá být neodlučitelně spojena s představou, kterou se vyjadřuje člověk, jenž dosáhl úspěchu. Jinými slovy lze předpokládat, že takový člověk taknějak ztělesňuje tyto kvality. Mám otázku: Je to správně nebo je to jen iluze?

Tlum.: Co máte na mysli tím „člověkem, který dosáhl úspěchu“?

T: *Džňánin*.

Tlum.: Ale člověk, který dosáhl úspěch ve světě, to je něco zcela odlišného.

M: Všechny kvality, které jste zde zmínila, a rovněž tak všechny kvality, které si můžete představit, jsou ve vědomí nebo poznání. *Džňánin*, je však za všemi kvalitami a koncepty.

T: V pořádku, mám doplněk k mé otázce: Chce taková osoba...

Tlum.: Ne, protože tu není žádná „osoba“. Proto – všechny kvality jsou v poznání nebo vědomí. *Džňánin* je za všemi koncepty a všemi kvalitami. Není již dále individualitou; proto cokoliv se týká individuality, neplatí pro něho. To je odpověď na otázku. Všechna ta nedorozumění vyvstávají proto, že považujeme *džňánina* za individualitu. *Džňánin* ztratil svou individualitu.

Maharadž vysvětluje, že nejen že není individuální, ale že také je za dualitou projevu a ne–projevu.

Máte nějaké otázky?

T: Ne.

Tlum.: Co se stalo? Najednou žádné otázky! Ticho je dobrá obrana, sebe–obrana. Možná, že se bojíte odkrýt.

T: Je správné se domnívat, že někdo, kdo má být *džňáninem*, bude běžně prokazovat takové kvality, jako je věrnost, vděčnost, spravedlnost, dodržení slibu, čestnost, atd?

M: To není vůbec nutné. I vrah může dosáhnout poznání. Jeho minulé činy nebo nepřítomnost dobrých kvalit nikdy nestojí v cestě k poznání. Klasickým příkladem je Valmiki, který sepsal *Rámajánu*. Za každou vraždu, kterou spáchal, položil malý kamínek do nádoby a tímto způsobem nashromáždil sedm obrovských nádob po okraj naplněných. Všechny tyto vraždy, které spáchal, mu nebránily stát se *džňáninem*.

Nakonec je třeba pochopit, že všechny tyto koncepty jsou falešné. Ale tou podstatnou a obtížnou věcí je být přesvědčen, že původní, základní koncept „já jsem“ je sám o sobě falešný.

Líbí se vám tyto hovory?

T: Rád dostávám odpovědi.

M: Poté, co získáte a strávíte odpovědi, by mělo vaše ego postupně zmizet.

Ještěže tu nejsou žádné další otázky, uzavřeme dnešní sezení.

7.

DUALITA SE OBJEVÍ VE CHVÍLI, KDY SE PROJEVÍ VĚDOMÍ

Maharadž: Jestliže si chcete něco z této dnešní ranní návštěvy odnést, pak tuto radu: Zacházejte s touto vědomou přítomností, která nám umožňuje cítit, že jsme, že existujeme, že jsme naživu, že jsme přítomni, jako by to byl ten nejvyšší bůh, který nám uděluje tento pocit přítomnosti. Pokud si tuto radu vezmete k srdci a budete ji dodržovat, pak vězte, že se vám tento pocit zcela odhalí a poskytne vám veškeré potřebné poznání.

Musíte mít nejpevnější přesvědčení, že toto vědomí je naším základním (mateřským) principem, tím nejvyšším bohem; potom budete mít veškeré potřebné poznání. Jestliže tu je jeden jediný princip, který nás může zachránit a který je naším jediným vlastnictvím, pak je to tento princip, který nám dává pocit přítomnosti, tedy toto vědomí. Buďte s ním zajedno, modlete se k němu a zacházejte s ním, jako by to byl jediný bůh. Vše, co máme, vše, co získáme, je pouze kvůli tomuto vědomí, a jestliže jsme s ním sjednoceni, nepotřebujeme žádné pomůcky, žádné nástroje, žádné peníze; nežádá si to žádné výlohy!

Toto vědomí je bez zákazů a překážek, jakýchkoliv podmínek. Jsouce neomezené, je zcela svobodné. Osvobodí také nás, pakliže se k němu uchýlíme.

T: Jak je to možné, že si *džánin* neuvědomuje univerzální vědomí?

M: Proč si prostor neuvědomuje nic z toho, co se stalo? Jak to je možné, že není nebe ovlivněno událostmi, jež se uskutečňují na zemi? Za čtyř-

mi elementy (vzduchem, vodou, ohněm a zemí) tu je pátý element (prostor), který tu je vždy přítomný.

T: Co se myslí tím „čiré srdce“?

Tlum.: Prosim pěkně, nekladte povrchní a lehkovážné otázky. Máme-li věnovat na něco energii, věnujme ji na něco, co má cenu.

T: Jedna otázka většinou navede člověka k další otázce a ta moje otázka byla jakýmsi počátečním bodem. Od této otázky se tak trochu hnu dopředu a to mě povzbuzuje k tomu, abych vznášel další otázky.

Tlum.: Zde by tomu však mělo být naopak. Početnost neboli intenzita otázek by se měla stále snižovat. Něco musí být špatné, jestliže se vaše otázky stále množí.

T: Včera jsem přišel sem na setkání a našel pocit „já jsem“. Co mám dělat nyní?

M: Nic jiné, to je vše. Nemysli na to a jdi!

T: Byl jsem několikrát v Tiruvannamalai, v ášramu Rámana Maharišiho. Jedna Němka mi ukázala knihu s učením Maharišiho a řekla mi, že tu v Indii existuje podobné učení a filozofie, kterou učí Maharadž Nisargadatta.

M: Jak dlouho jsi navštěvoval Rámanašram?

T: Asi posledních pět let.

Tlum.: Četl jste knihy rozhovorů s Maharadžem Nisargadattou (knihu *Já jsem Tó*)?

T: Pouze jsem četl jednu nebo dvě otázky týkající se smrti.

M: Našel sis cestu ke knihám Rámana Maharišiho a zaujaly tě. Jaký význam to má však pro tebe samotného?

T: V podstatě jsem se stále zajímal především o nedvojnou filozofii (*advaita védanta*), a proto jsem četl jeho knihy.

Tlum.: Máte zájem poté, co jste si přečetl tyto knihy, položit Maharadžovi nějakou otázku?

T: Když se snažím následovat tuto filozofii, dělá mě to šťastným. Je nutné, abych potkal nějakého žijícího gurua, nebo stačí mít víru v gurua, který opustil své tělo?

M: Cílem je probuzení se do víry v já, ve vědomí „já jsem“. To je celý smysl. Takže vše, co tě přivede k tomuto vývoji (uskutečňování této víry

v já), můžeš směle přijmout. Máš-li víru v žijícího gurma, pak přijmi žijícího gurma. Pokud máš víru v gurma, který opustil své tělo, přijmi tohoto gurma.

T: Je výhodnější jeden typ přístupu než ten druhý?

M: Co následovalo poté, kdy jsi vůbec nic neznal? Co tu bylo jako první pocit, který jsi poznal v celé své dosavadní životní dráze?

T: Já. A potom přicházely další věci.

M: Začal jsi s tím, že jsi nevěděl nic, včetně toho, že jsi neznal ani sebe sama. Takže co je tím, co jsi začal znát nejdřív?

T: Začal jsem číst Bhagavad Gítu, Krišnu.

M: *Nevěděl* jsi nic. Ani sebe sama jsi neznal! Kde je potom nějaký prostor pro Gítu?

Co bylo tou první věcí, o které jsi se dozvěděl v době svého života, kdy jsi neznal sama sebe?

Poté, co jsi začal znát sebe sama, jsi začal poznávat příliš mnoho věcí. Došel jsi k poznání „já jsem“ a začal jsi poznávat ostatní věci. Jak se to stalo?

T: Stalo se to pravděpodobně v důsledku mé minulé karmy, mé *prarabdha karmy*.

M: To jsou jen všelijaké příběhy, které sis vyslechl odjinud. Poté, co jsi poznal sama sebe, jsi začal znát tolik různých věcí. Ale co to bylo za poznání, které jsi měl ještě předtím, než jsi poznal sama sebe?

T: Člověk poznává všelijaké věci ve světě, ale svět mi nepřináší jakékoliv štěstí nebo potěšení. Ale čtení těchto knih...

M: Prosím tě, abys odpověděl na otázku.

T: Pravděpodobně jsem nepochopil správně tuto otázku.

M: Jak jsi se dostal k poznání svého vlastního já? Poté, co to poznáš, můžeš dělat tolik různých věcí. Jak se to stalo?

T: Já poznalo toto tělo.

M: Prvně ze všeho se objevilo toto vědění, poznání „já jsem“; potom jsi přijal tělo.

T: Správně.

M: Drž se pouze toho a neptej se na žádné otázky. Oslovuji vědomí, vysvětluji vědomí v pojmech stejného vědomí.

Přišel jsi k poznání sebe sama, vědomí „já jsem“. Spočívání v tomto pocitu je samo o sobě *bhakti*, oddanost. Kde je jaká oddanost předtím, než dojde k výskytu „jáství“?

T: Mám otázku.

M: Neslyšel jsem nikoho, kdo by se začal tázat. Vymezil jsem ti speciální čas na otázky, ale ty ses neozval.

Vše, co jsi slyšel, se vztahuje zcela výhradně k tobě. Plně to přijmi. Stav, ve kterém jsi byl předtím, než jsi přijal tělo jako sebe sama, je guruem všech guruů. To je *brahma* – ani ne *brahma*, je to pouze *Parabrahma*. Následně poté jsi začal upadat do hrubších stavů a nakonec jsi přijal tělo za sebe sama. Předtím, než jsi se sám sobě zjevil jako „já jsem“, jsi byl v nejvyšším stavu – ve stavu gurua všech guruů, tedy ve stavu *Parabrahma*. Později jsi se začal zasypávat všemi možnými druhy hrubých věcí, až jsi upadl do ztotožňování se s tělem. Začal jsi o sobě tvrdit: „Já jsem toto tělo“. Takže všechny nečistoty musí být odstraněny. Budeš muset zůstat v klidu, dokud to neuskutečníš.

Tvoje chybování počalo s výskytem této podstaty bytí, pocitu „já jsem“. S výskytem tohoto vědění „já jsem“, došlo k dalšímu omylu, kdy jsi přijal tělo, jako bys to byl ty, a považuješ tělo za „já jsem“. A potom jsi pokračoval v hromadění mnoha různých věcí na sebe a nyní jsi tím vším překryt. Drž se proto nyní pevně tohoto stavu čirého poznání „já jsem“ (vědomá přítomnost beze slov) jako samotné pravdy. Všechny další věci, kterými jsi se překryl a nakupil na sebe, jsou neskutečné.

(*K dalšímu návštěvníkovi*) Nyní tu sedíte a jste v klidu. Je tento klid na straně spánku nebo na opačné straně? Vy jste pouze vědomí, které pocituje vědomí. Vědomí se dotýká vědomí. Směřujete k té zkušenosti, která je známá jako smrt, o které jste slyšel. A proto budete muset realizovat, jak je tato zkušenost smrti neskutečná. I přes všechny naše životní boje a pády a všelijaké životní zkušenosti nám nezbývá nic, než směřovat pouze k nevyhnutelnému okamžiku smrti. Ale tato smrt je neskutečná. Kdyby byla smrt skutečná, pak by smrt jednoho zvířete znamenala konec všech druhů.

Není tu vůbec žádná znalost do té doby, dokud není vědomí „já jsem“ pobídnuto a oživeno do vědění. Skutečná hnací síla (pravý podnět) neboli toto „jáství“ je zdroj vašeho úplného projeveného světa. Kde je jaké „moje“

a „tvoje“ v nepřítomnosti probuzení tohoto „jáství“? Pouze po výskytu „jáství“ přicházejí do úvahy pojmy jako já a ostatní. Bez tohoto „jáství“ tu nemohou být žádné „já jsem“ ani druzí. Jestliže prošetříte tento aspekt duchovna, opustíte jakékoliv dojmy narození a smrti. Ale když neprošetříte tento zvláštní aspekt, zůstanete zapleteni v cyklu zrození a smrti.

T: Může dojít k přeměně v mém světském životě, jestliže znám sama sebe a realizuji sama sebe?

M: Co míníte tím výrazem „světský život“ a co myslíte tou „přeměnou“? Váš světský život je úhrn všech vašich konceptů, což je vesměs pouze vaše mysl. Bavíme se tu však o principu, který je před myslí. Lze to popsat rčením, že na sebe berete různé pláště. Váš pravý stav tu byl tehdy, když jste neznal sebe sama. Prvním pláštěm byl pocit „jáství“; potom jste přijal tělo jako sebe sama a pak další a další pláště. Všechny tyto pláště musí být shozeny, včetně toho vědomí „jáství“.

První závoj, kterým jsme byli ve stavu ne-vědění překryti, bylo toto vědomí „já jsem“. Bylo beztvaré a bezejmenné. Ale potom jsme přijali tělo a říkáme: Dostal jsem tvar pro sebe sama a dostalo se mi tohoto jména pro sebe sama. To byl omyl. Proto všichni světcí doporučují: Vzdejte se pláštů těla! Těmito plášti, které vás překryly, je toto omezené tvrzení „Já jsem tělo“. Vzdejte se toho.

T: Jak se lze zbavit tohoto vědomí těla a myslí?

M: Jak to lze zapomenout? Kdo si to pamatuje a kdo ví, že si to pamatuje a že to zapomíná? Ten, kdo zná stavy paměti a ne-paměti, je netělesný; on je tu před tělem a myslí. Budete upevněn pouze a jenom ve stavu *Parabrahma*, pokud dokážete plně nasát esenci toho, co tu bylo řečeno právě nyní.

Vy nejste začátečník v duchovní sféře. Osvoji jste si mnoho duchovní moudrosti. Prosím, ptejte se.

Ten, kdo rozpozná odlišnosti různých stavů, kdy ví, že toto je s tělem, toto je netělesné, že tamto je takové a zase něco jiné je jinaké – zůstává odloúčen a nezávislý na všech těchto věcech. A vy jste ten, kdo to vše rozpozná. Vy jste ten, kdo je nejryzejší, nejšťastnější, nejčistší. Právě díky tomu, že toto je váš stav, jste v pozici, kdy dokážete ohodnotit kvality jiných stavů. S plným zápallem provádějte na základě tohoto pochopení svou práci

a žijte rodinným životem. Ale vyústění je takové: Pokud opravdu chápete a spočíváte v tom, co jsem řekl, dojde k přirozenému odpadnutí vašich tužeb, nadějí a předpokladů.

T: Když odpadnou tužby a připoutanosti, přichází pocit nechtít nic dělat...

M: To vás přivádí do stavu *Parabrahma*. K jakému použití jsou tomuto absolutnímu stavu všechna ta očekávání, ctižádosti, žádosti a tužby? Co potřebuje tento stav *Parabrahma*? Vůbec nic, neboť to je dokonalý stav.

T: Dostal jste se k bodu, že nemáte o nic více zájem, dokonce ani o stav *brahma* či o cokoliv jiné.

M: Ano. Nebudete chtít v tomto stavu *Parabrahma* ani vědět, že jste také *brahma*.

Přijmete tuto řeč se vším všudy?

T: Jen trošek! (*smích*)

Tlum.: To, o čem tu Maharadž mluví, není dětská hra.

T: Zdá se mi to jako naprosté rozčarování světa.

M: Co máte na mysli tím rozčarováním?

T: Jako kdyby tu byla dána přednost nechtít být zde – tím „zde“ mám na mysli „ve světě“.

M: Stane se to, pouze když realizujete sami v sobě toto: „Já nejsem jako toto, já nejsem jako tamto...“ Jen když vše odstraníte. V tomto stavu nebudete mít žádnou barvu, žádný design, žádnou formu, žádné jméno.

T: Potom tu již není ani touha praktikovat duchovní cvičení.

M: Tento druh nezaujatosti se nazývá *vairágja*. *Vairágja* označuje stav, kde není žádná *raga*; *raga* značí lásku, lásku *být*. Lásku *být* je také nutné odložit.

T: To s sebou přináší smutek.

M: Tento smutek je emocionální stav... tedy aspekt těla a mysli. Jestliže nejste zcela očistěný od tohoto vjemu těla a mysli, je zde nutně tento smutek přítomný.

(*dvěma návštěvníkům zvlášť*) Dal jsem vám v době, kdy tu zprvu nikdo nebyl, možnost se na něco zeptat. Nemluvili jste, ale nyní máte chuť mluvit.

T: Mohu nyní mluvit?

M: Uzavřela jste všechny své otázky svým dřívějším výrokem, že jste našla své já. To znamená, že objekt vašeho duchovního hledání byl dosažen. Vysvětlíte nám, prosím, sebe sama ve větším detailu. Co jste byla předtím, než jste sem přišla, a co jste poté, co jste mne potkala? Rád bych to slyšel.

T: Předtím, než jsem dorazila sem k vám, se vše, zdá se, odehrávalo zde (*ukazuje na svoji hlavu*) a nahlížela jsem na své tělo a myslela na ně; měla jsem ve zvyku starat se o peníze, stále jsem se jimi zabývala... a také jsem pořád myslela na to, zda budu nebo nebudu mít práci. A někdy jsem měla velké problémy s pochopením tohoto „já jsem“. Četla jsem vaše knihy a zaposlouchala se do učení... Snažila jsem se velmi usilovně o to, abych setrvala v „já jsem“ a mnohokrát jsem meditovala.

M: A potom?

T: Potom jsem se tu najednou ocitla před vámi a řekla si „já jsem“ a najednou jsem to věděla.

M: Vy jste pochopila své „já jsem“? Jakou to má barvu a tvar? Jaké rysy to má?

T: Nic.

M: Naleznete to! Potom buďte potichu.

T: (*Něco nesrozumitelného ohledně potřeby sebe-disciplíny*)

M: Dokud se nesečkáte se svým vlastním já, vědomím „já jsem“, jsou všechny tyto disciplíny velice důležité. Jakmile spočínáte ve svém vlastním já, jsou bez užítku, protože nejste již více tělem a nezajímáte se o všechny ty disciplíny, které se týkají těla.

T: Co se stane se všemi hříchy a zásluhami poté, co spočíná ve svém vlastním já?

M: To jsou kvality, jež se vztahují k tělu a mysli. Takže ve chvíli, kdy nejste již tělem a myslí, přestanou ve vás mít tyto kvality možnost působení.

Nejprve ze všeho podmíníme sebe sama do tělesné totožnosti; naočkujeme se ideou „Já jsem tělo“. Příkladem nám může být vzduch. Když vstoupí do těla vzduch, říká se mu *prána*. Tento vzduch je náhle podmíněn tělem a uzavřen do těla. Jakmile je odloučen od těla, stává se tento vitální dech neboli *prána* projevená; je z ní univerzální ovzduší. Ne jen univerzální

ní ovzduší, ale stává se také univerzálním prostorem. Takže prostor není podmíněn tělem. Tento vzduch není podmíněn tělem. Podobně vaše totožnost není ztotožněna s tělem a omezena tělem; proto se žádná podmíněnost těla neváže k vám. Vy jste ve své pravé přirozenosti pouze a jenom toto dynamické projevené vědomí.

Nepochybně to závisí na této kvalitě „jáství“, na vitálním dechu. Vitální dech označuje pouze vzduch, jenž proudí a funguje v těle. Tento vzduch a vědění způsobují ve vás pocit „jáství“. Z *prány* vyrůstá svět; a svět označuje mysl. Toto vše nalézáme po rozboru vašeho „já“. Takže když vitální dech přestane proudit v těle, není tu dále již „jáství“. Toto „jáství“ však nevymře a nezůstane jako mrtvé tělo.

T: Co je osvobození?

M: Osvobození je tehdy, když jste osvobozeni od ztotožnění se s tělem a myslí, tudíž že nejste tělem a myslí. Můj výklad vás nemusí potěšit, ale proto byste neměl propadat ve zmatek. Měl byste se pokusit pochopit význam, jenž je skrytý za mými slovy.

Když jste skutečně osvobozen neboli když dojdete k pevnému závěru „Já nejsem tělo ani vitální dech“, pak vězte, že osvětlení je dokonalé.

Jste vitální dech? Věnujte pozornost vitálnímu dechu. Jste následkem toho, že dokážete vyslovovat slova v řeči, tímto jazykem? Můžete být jazykem? Podobně vás navedu k vědomí. Jste v pozici, kdy sledujete vědomí; proto nemůžete být vědomí. Musíte plně využít svou schopnost rozlišování a toto prošetřit.

My jsme předtím, než se zamotáme do tohoto ztotožnění s tělem a myslí, pouze a jenom *Parabrahma*. Ale v okamžiku, kdy se objeví toto „jáství“, přijmeme toto tělo a mysl jako sebe sama a následkem toho jsme zapleteni do všech možných konceptů a všech problémů světa.

Toto pravé vědění (*džňána*), tato realizace, nemá žádnou barvu. Pro toho, kdo toto vše realizoval, tu je *brahma* neboli božský stav, a ten, kdo zná tento božský stav, je stav *Parabrahma*.

T: Zjevuje se tomu, kdo zná stav *brahma*, stále svět?

M: Když je to kvalitativní stav „jáství“, svět je. Jakmile je tento stav transcendován, není tu žádný stav. V kvalitativním „jáství“, ve vědomí, je projevený svět. Ve stavu „Ne-jáství“ není žádný svět.

Znalec tohoto stavu „jáství“ a světa... uvnitř tohoto stavu „Znalce“ není žádný svět. Ale ve stavu „jáství“ je svět.

T: Ale *Znalec* potom zná svět, *Parabrahma* zná svět?

M: (*Ukazující na cigaretový zapalovač*) Vidíte, tento plamen je jako „jáství“. Když se objeví „jáství“, zjeví se taktéž svět. Vy, jako *Parabrahma*, to sledujete. Když tu není žádný plamen, nevidíte nic. Když tu je plamen, zjevilo se „jáství“, a proto se objevil i svět.

T: Takže v *Parabrahma* můžete znát jak svět, tak i ne-svět.

M: Vše závisí na zjevení tohoto vědomí. Jestliže tu je toto vědomí, potom se také uskutečňuje pozorování světa. Jestliže tu není žádné vědomí, pak tu není žádný svět. Proč víte cokoliv právě nyní?

T: Protože já jsem.

M: Kvůli tomuto „jáství“ znáte svět. Před sto lety jste neznal nic. Byl jste *Parabrahma*, protože „jáství“ tu ještě nebylo.

T: Nemohu být přesto *Parabrahma* právě nyní?

M: To není vtip. Můžete se stát *Parabrahma* právě teď. Pouze pochopíte, že to není výrobek, který lze získat.

Byl jste před sto lety *Parabrahma*. Sdělte mi všechny informace o tomto stavu, který tu byl před sto lety. Zaměřte svou pozornost pouze na toto vědomí „já jsem“. Nenechte se zmýlit všemi těmi takzvanými duchovními disciplínami a nesmyslnými ceremoniiemi (žvásty).

T: Má toto vědomí uvnitř těla co dělat s univerzálním vědomím?

M: Jedno je vyjádření druhého. Kdyby tu nebyl tep, mohlo by to, co se považuje za individuální tělo, vůbec ve světě něco dělat? Životní síla, dech, je výrazem myslí a vědomí. Když mluvíte o jednom, musí tu být další. Všechny tři tvoří jeden celek. Bez jednoho nemohou další pracovat. Nyní obtíž vyvstává důsledkem toho, že toto vědomí je současně univerzálním vědomím – což je pocítování Přítomnosti, neboli stav „Já jsem Přítomnost“ a ne „Já jsem přítomen nebo ty jsi přítomen či ona je přítomna“. Ale bohužel totožnost je s tělem, a proto „Já nejsem Celek, ale rozdělená část Celku“. A proto člověk přemýšlí v pojmech získat něco a pojmout na sebe něco. Ale když prohlédne situaci a zjistí, jaká tato situace ve skutečnosti je, že tu není žádná individualita zahrnutá do celku, a že to, co je přítomné, je Přítomnost jako celek, a že to je pouze výraz Absolutna, pak v okamžiku,

kdy je toto vnímáno a pochopeno, je tady osvobození. Osvobození není nic jiné než toto vidět s plným přesvědčením.

T: Jaký je vztah mezi vědomím a tělem?

M: Vědomí, aby sebe sama mohlo projevit, musí mít formu. A forma je tělo a tělo je produkt esence pěti elementů, tvořící výživu pro vědomí. Bez výživy ve formě těla bez ohledu na to, o jaké tělo se jedná, ať již o červa, hmyz nebo lidskou bytost, by vědomí nemohlo vyživovat sebe sama; je to potravinová výživa, která vydržuje vědomí.

T: Proč je tu pocit individuality v různých formách, když rozličné formy projevu jsou pouze výrazem univerzálního vědomí? Proč by měla každá forma brát sebe samu za odděleného jedince?

M: Hned jak to, co je jednotou, projeví sebe sama, znamená toto prosté projevení dualitu. Projev značí, že tu musí být subjekt a objekt. Projevení v prostoru a čase značí dělitelnost. A je to pravá přirozenost vědomí, že hned, jak vědomí projeví sama sebe, jsou tu protiklady – zlo/dobro, velký/malý atd. Od chvíle, kdy nastane projev, je jeho pravou přirozeností dualita a tato dualita se musí vyjadřovat navenek.

Jakmile tu je toto projevení, je tu otázka duality, i v pěti elementech: země, vzduch, oheň a voda jsou samy o sobě protiklady. Takže projev sám o sobě značí dualitu.

Jestliže říkám, že jsem nemocný, co to ve skutečnosti znamená? Pro účel komunikace někdo používá slovo „já“. Ale řekneme-li to naprosto přesně, nemám nic co dělat s formou. Nemoc platí pro to (esence pěti elementů), z čehož je forma utvořena, a tato nemoc je cítěna ve vědomí. A já opravdu nejsem ani formou ani vědomím, které projevuje sebe sama ve formě. Ale kvůli komunikaci člověk říká „já jsem nemocen“, „já jsem na tom hůře“, „já jsem zeslábl“ nebo „já jsem zesílil“. Toto rčení však je pouze výrazem změny v esenci formy. Ale ať už někdo zeslábně nebo zesílí, podstoupí nemoc nebo něco jiného, je to z hlediska skutečného „já“ bezpředmětné, neboť to s tím skutečným „já“ nemá co dělat.

Je tu nespočet jazyků; nejen mezi lidskými bytostmi, ale i mezi jinými než lidskými formami. Ale to, na čem je jazyk založen – to je mysl a vědomí, to se nemění. Podmínění, které nastalo na tomto vědomí přímo od po-

čátku, je základem jazyka té jedné jednotlivé formy. Proto tu je nespočetné množství forem a nespočet jazyků.

Nyní tu je velmi jemná záležitost a analogie (obdoba), týkající se obyčejného jazyka, který známe, a duchovního jazyka, který ještě neznáme. Pro to, k čemu byl člověk podmíněn přímo od počátku, není učení se jazyka něčím náročným a jde to zcela přirozeně. On nebo ona si zvykne na svůj rodný jazyk již od raného dětství, tedy již od prvotního podmínění. Jak? Prostřednictvím neustálého a pevného spojení (ztotožnění). Podobně pokud někdo má toto neustálé a pevné spojení s *džňáninem*, pak jazyk, kterým hovoří *džňánin* a který by normálně nebyl lidmi pochopen, bude postupně zapamatováván a pochopen a stane se přirozeným.

Od kdy někdo pozná zkušenost utrpení? Pouze protože forma byla vytvořena z pěti elementů a v této formě bylo obsaženo vědomí. Ale jaká byla situace předtím, než byla vytvořena forma a než do ní vstoupilo vědomí? Tehdy jste byli neprojevení. Neměli jste žádné poznání o své existenci; nebylo zde žádné možné zakoušení a proto tu byl stav, který byl za hrubým konceptem štěstí nebo neštěstí. To bylo sjednocení, kdy tu nevyvstala žádná zkušenost.

V neprojeveném Absolutnu není vůbec žádné vědomí – vědomí existence. Takže pouze, když tu je toto univerzální vědomí, projevující sebe sama v různých formách, a když tyto formy vlastní životní sílu a jsou předmětem třech *gun*, může každá forma jednat skrze životní sílu podle kombinací těchto *gun*.

Každá forma jedná podle své vlastní přirozenosti. Je to pouze, když nastane ztotožnění a já začnu myslet, že *já* jsem jednajícím, ačkoli to je pouze kombinace třech *gun*, která vše koná, tak si potom osobuji (přijímám) zcela zbytečně zodpovědnosti a následky těchto činů, které vlastně nejsou vůbec moje. Činy budou nastávat v každém případě; a budou to takové činy, které budou záviset na třech *gunách* (tedy *sattva* – čirost, jasnost a harmonie; *radžas* – vzrušení, energie a činnost; a *tamas* – ochablost, odpor a zaslepenost) a životní síle.

Je udivující, skoro hloupé, že si někdo myslí, že *on* nebo *ona* jednají. Toto je to, co se děje: Bdělý stav, ještě než další *guny* začnou, je ze *sattva-guny*, což je totální harmonie. V průběhu jedné vteřiny, když se probu-

díte, tu je naprostá láska, naprostá laskavost, není tu žádný egoismus. Takže bdělý stav je kvalitou *sattva-guny*; následně poté tu jsou fyzické činnosti, způsobené nutností, přirozeností a povinnostmi; pocházejí z *radžas-guny*. Všechny tyto činnosti nastávají samy od sebe, ale člověk chybně říká: „Já dělám toto,“ čímž se ztotožňuje s konatelem a přebírá zodpovědnost a toto je práce *tamas-guny*.

8.

KDO ZNÁ „TO JSEM JÁ“?

Maharadž: Vezměte si například, že tu bude někdo, kdo řekne: „Nelíbí se mi to, co Maharadž říká.“ Tento člověk se zvedne a vyjde odsud. Co se stalo? Vzepřel se proti významu některého slova nebo věty, která vyšla z mysli. Takže mysl říká: „Nelíbí se mi, co tu bylo řečeno“, a tato myšlenka je převedena do slov. A vzápětí nato se jeho mysl znovu chopí významu těchto slov, sdělujících, že toto nemá rád, a uskuteční se čin v podobě zvednutí se a odchodu z tohoto místa. Pokud by někdo podobně jako v předchozím případě přijal jako základ všech myšlenek nějaký konečný princip, pak by všechny jeho budoucí akce byly založeny na tomto principu. Tento pevný základ je výsledkem přijetí významu slova, které vzešlo z výjimečné myšlenky. Můj guru mi řekl, že jsem *Parabrahma* a nic jiného. Přijal jsem to s velkým přesvědčením, a proto po tomto sdělení se mi jakékoliv další věci zdály být jasně falešné. V jedné době jsem byl například výjimečně silný; o patnáct nebo dvacet let později jsem musel používat hůl. A potom mi ani hůl nebyla k užitku. Takže všechny tyto změny v těle nejsou mnou. Jakákoliv nemoc, která se objeví, se vztahuje pouze a jenom k tělu.

Všechny myšlenky, které přicházejí, budou založeny na pevně zakořeněném základní myšlence „Já jsem *Parabrahma*“. Dokud se nebudeme pevně držet tohoto stěžejního principu, a většina z nás to nedělá, přijmeme chybnou představu, že jsme tělo, a pokračujeme ve svém životě v tomto chybném předpokladu až do naší smrti. Ale pokud jsou slova gurma přijata s naprostým přesvědčením, náš celkový osud, náš celkový život bude přeměněn.

Rozsekávám ve dví to, co jste vy sami o sobě, a jakékoliv myšlenky, které se vám přihodí. Vysvětlil jsem vám, že nejste myšlenky, ale že, pakliže pojmete myšlenky za sebe sama, stanete se myšlenkami. Takže zatloukám klín mezi vás a tyto myšlenky, mezi vás a vaše přizpůsobení se jakýmkoliv myšlenkám nebo slovům. Dříve jsem řekl, že se stáváte souhrnem všech myšlenek a jakýchkoliv významů, které jste těmto myšlenkám přisoudili. Jste obětí myšlenek, významů slov, které chováte jako „sebe sama“. Dal jsem vám v úvodu příklad toho návštěvníka, který přijal význam slov „Byl jsem uražen“, a který plně spolkl tento koncept, a tudíž si z něho utvořil své vlastní citění.

Při zasekávání tohoto klínu vám říkám: „Jste oddělen od myšlenek a významu slov.“ Co jsou *sattva-guna*, *radžas-guna* a *tamas-guna*? *Sattva-guna* vykonává všechny ty klamné kousky a vy říkáte „Já dělám toto“, a tak přijímáte činnosti *sattva-guny*, *radžas-guny* a *tamas-guny* jako své vlastní činy! Nejste přitom nic takové. Povím vám příběh o jedné vdané ženě, která byla vdaná již tři měsíce a někdo jí předpověděl, že z plodu, který nosí v sobě, se stane velká osoba, která bude rovna Pánu Bhagavanu Šrí Krišnovi. Dítě, které se jí má narodit, bude stejně tak velké nebo možná ještě věhlasnější než samotný Pán Krišna. Tento koncept čili tato myšlenka jí byla řečena. Takže tato paní zcela přijala tuto myšlenku. Vidíte, pojala myšlenku a její význam jako sebe samu a zcela uvěřila tomu, že se jí narodí výjimečné dítě, které bude tak velké jako samotný Krišna.

Nemoc, ze které jsem nařknut, tedy ze které je mé tělo obviněno, je ve skutečnosti velkým požehnáním, protože to není ve skutečnosti něco, čím jsem já. Ale je to podobné předchozímu příběhu o té vdané ženě. Jsem ve stejném stavu. Tato paní, díky konceptu, který jí byl dán, opravdu věřila tomu, že její dítě bude tak velké jako Krišna. Podobně můj guru mi dal toto početí absolutního stavu *Parabrahma*. Takže to je stále zde. Takže jaký je potom dopad a účinek této nemoci? Nemoc mne osvobozuje do stavu *Parabrahma*, protože jsem přijal *Parabrahma* jako svou skutečnou přirozenost. Já jsem pouze a jenom *Parabrahma*! Takže tato nemoc pomáhá v osvobození do stavu *Parabrahma*. Proto vyvrcholením této nemoci je *Parabrahma*.

Vy jste otrokem významu slov, významu mysli. Proto jste obětí mysli.

Kdo přijme toto přesvědčení? To nepřijímá mysl. Hluboký pocit ve vás, jenž vám dává vědomí, že „vy jste“, musí přijmout to, že jste *Parabrahma*. Ne však mysl. Nebuďte otrokem významu, který ná vás mysl uvaluje. Vyvrcholením této nemoci ve mně je pouze *Parabrahma*, ale ostatní lidé, kteří by byli postiženi touto nemocí, by zpanikařili ze strachu ze smrti. To je běžný koncept obyčejných lidí. Ale pro toho, kdo je pevně přesvědčen o tom, že je *Parabrahma*, je nemoc požehnání, protože mu nemoc pomáhá dojít do *Parabrahma*. Skoro bych řekl, že ať je „já“ jakékoliv, je toto já přesvědčené o tom, že je *Parabrahma*.

Kdo má poznání „já jsem“? Někdo ve vás zná poznání „já jsem“. Kdo je to? Je samozřejmé, že víte, že jste, ale co nebo kdo je tím, co ví, že jste?

Tazatel: Také jsem se ptal na tuto otázku. Kdo to ví, že jsem?

M: Mám já odpovídat, že tu sedíte? Vy víte, že tu sedíte. A vy se ptáte mne! Musíte pochopit, proč se ptám na tuto otázku. Nestoudně se mě ptáte, abych odpověděl na vaši otázku.

Tlum.: Vidíte, budeme se muset vydat do našeho pravého jádra; rozhodující je neodpovídat povrchně. Takže jaký smysl má ptát se druhých, aby zodpověděli vaši otázku?

T: Protože to zní jako řečnická otázka.

Tlum.: My jsme tu ještě před vyvstáním „jáství“. Proto na nás Maharadž chce, abychom prošetřili sami sebe a našli to, co tam je. Nesmí to být slovní odpověď. Alespoň se musíme snažit pochopit, k čemu nás navádí.

T: Chápu to.

Druný taz.: Je to čiré uvědomění, které zná „já jsem“?

M: Ano, to je správně. Kdo může pochopit tento iluzorní stav? „Jáství“ je pouze klamná iluzornost. To není dokonalý stav, je to iluze. Kdo zná iluzi? Jedině ne-iluzorní stav může znát iluzorní stav. Nechybujete ve své odpovědi, ale proč říkáte „čiré“ uvědomění? Proč nutně říkáte „čiré“?

T: Nebylo to zapotřebí.

M: „Uvědomění“ značí čirost. Protože uvědomění zná „já jsem“, je to něco jiného, je to více než „já jsem“. Je to to nejvyšší; v uvědomění není žádná postupování. V Absolutnu, ve stavu *Parabrahma* není žádná možnost existence nečirého anebo čirého uvědomění.

T: Je tu láska v čirém uvědomění?

M: Ne. Co myslíte tím slovem „láska“? Jaká je vaše zkušenost, vaše idea lásky?

T: Něco, co je mnohem vyššího než láska, kterou má mysl a tělo. Něco, co je beztvaré.

M: Stav lásky tu je až do bodu podstaty bytí, „jáství“, vědomí. Tato láska je láskou *být*. Tato „láska být“ není dokonalý stav, ale jakmile je transcendován, je dokonalým stavem. Žádná nedokonalost!

T: Říkáte „až do bodu podstaty bytí“. Přesto však jste v Absolutnu, ne?

Tlum.: Stav ne-bytí je Absolutno, to je něco, co nazýváte čiré uvědomění. Podstata bytí je pocit „já jsem“. Toto „já jsem“ samo o sobě je láska být tedy rád bych byl, moc bych chtěl pokračovat ve své existenci.

T: A kde je láska?

M: To je láska. Vědomí samotné je láska. S vědomím byste moc rád chtěl být.

T: A v čirém uvědomění?

M: Není tu žádné „jáství“, není tu žádné vědomí.

T: A žádná láska.

M: V lásce být, pokračovat ve své existenci, chcete něco mít, není-li pravda? Nějaká touha je zde, láska pokračovat v existenci, chtít být. Ve stavu *Parabrahma* není žádná láska být, protože to je dokonalý stav.

T: Jaký to má smysl, když Absolutno je až tak vysoko? Jaký smysl má příchod Absolutna, jež se zrodí ve formě?

M: Proč se ptáte na tak začátečnické otázky? Dám vám příklad. Chcete jít navštívit nějaké místo. Máte tuto potřebu. Kvůli této potřebě máte chuť a radost jít. Láska je motivující síla; hýbe vámi. Podobně když jste podstata bytí, chce tato podstata bytí pokračovat. Chce pokračovat v čase a prostoru. To je stav lásky být. Takže láska je tu pouze ve stavu podstaty bytí.

V dokonalém stavu je to tak, že tento stav se nechce stát něčím jiným, než čím je. Ani nechce *být*. Proto tato podstata bytí tu v dokonalém stavu není, pocit „jáství“ není přítomen. Vše je kompletní.

Když je vaše potřeba splněna, není tu další potřeba, žádný další nedostatek. Není tu žádný další pohyb. Láska je také rozpuštěna v tomto oka-

mžiku. Představte si, že se chcete dostat na nějaké místo, na nějakou vzdálenou zastávku. Utíkáte na tuto zastávku, abyste stihl vlak. Proč utíkáte? Protože chcete dojít do svého místa určení. Jakmile tam doběhnete, přestanete s dalším během. Zůstanete sedět v klidu. Zapomenete také na pohyb; není tu dále úprk vpřed. Opět tímto přirovnáním nepoukazují na individualitu nebo osobnost. Oslovuji tento konečný výsledek pěti–elementární potravinové esence, toto „jáství“. Vy nejste osobnost nebo individualita. Základní výtazek této potravy, který je zase výsledkem pěti–elementární hry, je příchut' onoho „já jsem“. Toto „já jsem“ není osobnost a ani individualita.

Například máte v úmyslu zaměstnat služebníka. A je tu velice slabý mladík, ze kterého chcete učinit svého dobrého sluhu. Je velice slabý a nemůže prozatím vykonávat svoji službu. Takže mu dodáte dobrou stravu, správnou péči a postupem času je z něho silný a vytrvalý sluha. Není to koneckonců potrava, která z něho učinila dobrého sluhu? Dobrá kvalitní potrava, kterou mu dodáte, je přeměněna ve formu služby pro vás. Podobně si vezměte léky. Co jsou léky? Není medicína také druhem potravy? Protílátka zvláštní výživné látky, která chybí ve vašem těle, je poskytnuta ve formě medicíny. Proto kdo slouží tomuto služebníkoví? Není to potravinová esence? A kdo slouží vám s ohledem na vaše vlastní tělo? Není to potravinová esence, která je vašim dobrým služebníkem?

Mate vás všechno to poznání, které je zde ozřejmováno? Běžně se stává, že se lidé považují za lidské formy a snaží se vše pochopit skrze filtr této lidské formy; přeloží si vše, co tu říkám, do modu myšlení lidské bytosti, zosobněné lidské bytosti. To je ten problém. Oslovuji ten princip, tento dotyk „já jsem“, toto vědomí, které je výsledek potravinového výtazku těla. (*Jednomu návštěvníkovi*) Ještě nejste průzračný?

T: Myslel jsem si, že jsem docela jasný; nemůžete mě skutečně soudit podle toho, co říkám. To, co mohu říkat, může být dost možná v rozporu s mým pochopením.

M: Jste pevně přesvědčen o tom, že jste to pochopil?

T: Ne. Jsou tu určité věci, které člověk chápe na jistém stupni, ale z celkového souhrnu nic nebylo pochopeno.

M: Řekl jste nejvyšší stupeň nebo celkový souhrn?

T: Celkový souhrn.

M: Co myslíte tím „celkový souhrn“?

T: Když někdo zůstane v „já jsem“, není tu žádné poznání, žádná myšlenka, žádný pohyb.

M: Cože, nejsou tu žádné myšlenky v případě, když jste pouze bytí?

T: Ne.

M: Právě vědomí je možností pro myšlenkovou aktivitu.

T: Je tu potenciál pro myšlenku, ale když není uplatněn, není tu ani žádná myšlenka.

M: Když je tu vědomí, myšlenky spontánně přijdou či nepřijdou; nemáte nad tím vůbec žádný kontrolní mechanismus. Je to výhradně práce vědomí, jež má nebo nemá myšlenky.

T: Ale my jsme mluvili o univerzálním vědomí, jež nemá žádné myšlenky a žádnou duševní činnost. Kde je potom jaká myšlenka, když tomu tak jest? Kde je myšlenka, jestliže je nám řečeno, abychom prostě jen byli a zůstali pouze v „já jsem“?

M: Pro tuto chvíli to nechte být a přestaňte myslet...

M: To, co vám tu povídám, nejste sto pochopit a to, co vy říkáte mně, nechápu já. Takže k čemu by byl další rozhovor?

T: Nu, nebyl to můj záměr dávat vám najevo, že jsem něco věděl; cítil jsem, že jsem znal pár věcí poměrně dobře, ale nyní realizuji, že nevím vůbec nic a že to je vzhledem k Maharadžově milosti.

M: Přesto, že mluvíte z hlediska, že rozumíte ničemu, se stále ptáte na nějaké věci. Jak tomu mám rozumět?

Druh a kvalita otázek, které z vás vycházejí, naznačují, že nechápete to, na co poukazují. Celý smysl a cíl dialogu je v tom, abyste pochopil, co tu říkám, a abych já pochopil, na co se ptáte. Jaký smysl má potom vůbec nějaký další rozhovor, jestliže tomu tak v tomto případě není?

Není mi dobře. Budu mluvit pouze úsečně a k věci. Žádné odbočky. Mnoho lidí si vyslechlo moje řeči, pochopili je a odešli do svého klidného

prostředí. Co s tím mám dělat, když mi lidé nerozumí? Nemá smysl, abyste se účastnili mých promluv, jestliže je nemůžete pochopit.

Dnes ráno jsem se ptal na otázku: „Kdo zná já jsem?“ A vy jste se mě zeptal protiotázkou: „Co bych tím měl pochopit?“ Můžete tedy zůstat v klidu; nedávejte dnes žádné další otázky.

M: Když jste se dnes ráno zeptal na tuto otázku, myslel jsem si, že se snažíte vyhledávat spory.

T: Omlouvám se vám za tento pocit; moje protiotázka byla nejspíš povrchní; avšak nebylo to míněno tak, že se s vámi chci přít. Cítil jsem, že tu byla odpověď na tuto otázku, kterou jsem asi neznal. Ale po pravdě řečeno jsem znal odpověď a rozuměl jsem tomu, co jste mi říkal. Přesto se někdy zdá, že se člověk i navzdory tomu poznání, které tu převzal, cítí, že tomu vlastně nerozumí, a to i přesto, že je poznání plně vstřebáno. Kdo je ten, kdo to zná? A to je vše, co jsem chtěl sdělit.

M: Cítil jsem, jako kdybyste se snažil na mě zaútočit nebo mne vyzýval svým dotazováním. Měl byste být v klidu; když vás nenapadne žádná odpověď, neměl byste se ptát mne, abych za vás odpovídal, neboť tato otázka byla míněna pro vás, za tím účelem, abyste se otevřel. Neptejte se po nějakou dobu na nic. Nevyzývejte mne svými otázkami.

(K jinému návštěvníkovi) Byl jste již někdy předtím v Indii?

T: Jsem tu poprvé a strávil jsem zde první tři dny.

M: Jste již plný duchovní moudrosti, víte toho mnoho o duchovních věcech a já nejsem v takovém postavení, abych vás oslovil. Jsem proti vám pygmej (trpaslík).

Máte otázky? *(K jinému návštěvníkovi)*

Co se stalo s vaší otázkou?

T: Zkouším pochopit tu úroveň, kde by neměly být žádné další otázky. Proč bych měl klesat na nižší úroveň a klást otázky v tomto případě?

M: Co se stalo s vaší otázkou?

T: Na počátku jsou otázky. Ale na konci nejsou žádné otázky. Proč bych měl upadat na nižší úroveň a z té vám klást otázky?

M: Kdo vás vybídl k sestupu do otázek?

Tlum.: Proč sem tedy chodíte a máte zájem o setkání s Maharadžem, když se nechcete na nic zeptat?

M: Ráno jsem vám jasně řekl, že vás neoslovuji jako osobnost, tedy jako individualitu. Oslovuji vás jako výraz vědomí. V těchto rozhovorech neexistuje žádné já a vy. Toto vědomí je výsledek výtažku potravinového těla a hovoří k tomuto projevu vědomí. Stále se domníváte, že cokoli se vám stane, je poznání. Ve skutečnosti to je však koncept. Právě poznání je za konceptem; právě poznání tu je ještě před konceptem. Stav bez konceptu, beze slov, bez řeči, je poznání. Problém je to, že se vám přihodí neznámá představa, kterou si oblíbíte, a které dáte název. Tím si tento koncept zapamatujete podle tohoto názvu a říkáte tomu „poznání“ a těší vás to. Jak byste mohli vyřknout nebo rozvinout jakýkoliv koncept, když by tu nebyl dostupný základní koncept „já jsem“? Tento základní koncept plodí další koncepty; to jest, všechny další koncepty se dějí tomuto základnímu konceptu. Dáváme tomu různé názvy jako třeba Bůh, Íšvara a podobně; a toto všechno nazýváme „poznání“. Tento základní koncept osvětluje všechny tyto koncepty, které se později stávají vaším poznáním. Avšak ať se vám přihodí jakýkoliv koncept, včetně základního konceptu „já jsem“, nejedná se o věčný stav.

Tento základní koncept se vám přihodil, potom jste mu dali název *brahma*, Bůh, Íšvara... Dáváte mu tato překrásná jména z toho důvodu, že jej máte rádi a že chcete *být*. Ale přes toto všechno pochopte, že se nejedná o nic jiného než o koncept. Proč to není věčné? Protože skutečný základ tohoto konceptu je pouze toto potravinové tělo. Toto „jáství“ či jakékoliv další koncepty budou zachovány do té doby, dokud tu bude dostupné toto potravinové tělo ve správné rovnováze a v dobrém stavu.

Kde je v tom všem, co jsem tu uvedl, možné nalézt váš vzorek? Nelze jej nalézt ve vás, pokud jste jako Absolutno. Pouze lze nalézt vzorek potravinové esence ve formě „jáství“, dotyku „jáství“. Jen ten je dostupný.

Povídám vám můj příběh. A zatímco vám vyprávím svůj příběh, máte tím možnost poznat svoje vlastní já. Jestliže pochopíte můj příběh, po-

chopíte také svůj vlastní příběh. Spočívajte sami v sobě. Dokonce i Pán Krišna vysvětlil svůj příběh; on tomu dal překrásný název *brahma vidja*, neboli poznání *brahmy*. Může se cokoli dobrého nebo zlého stát tomuto poznání *brahmy* (*brahma vidja*), neboli poznání pravého Já? Vzhledem k tomu, že se nic dobrého nebo zlého tomuto stavu *brahma* nemůže stát, je tento stav *Parabrahma* znám jako *niškama*, tedy bezžádostivý stav *Parabrahma*. Poznání podstaty bytí, poznání já, je jako funkční užitek nenarozeného dítěte; toto poznání totiž nemá absolutně žádný užitek. Podobně toto poznání *brahmy* (*brahma vidja*) v konečném rozboru nemá žádný užitek.

Většina takzvaných *džňáninů* si neomluvitelně myslela, že nabyli poznání prostřednictvím určitých konceptů, kterých si velice cenili. Velebili tyto koncepty tím, že jim dávali různá velmi nabubřelá jména. Potom trvali na těchto vybraných konceptech a založili na nich své sekty, náboženství nebo domnělé poznání. Dokonce i tento základní koncept „jáství“ je podvodný, neboť je to přece jen pouhý koncept. Nakonec musíte překonat i toto a být ve stavu *nirvikalpa*, což je označení pro stav bez představ. Potom nemáte vůbec žádný koncept, dokonce ani „já jsem“. V tomto stavu nevíte, že jste. Tento stav je znám jako *Parabrahma*; neboli transcendované *brahma*. *Brahma* je projevený; *Parabrahma* je za tímto projevem, před jeho vyvstáním, to je Absolutno. Chápete, na co poukazují?

Vše, co jste zachytil v pozornosti, byste měl v této pozornosti nakonec obrátit do ne–pozornosti. Stav, který nakonec zbyde, je Uvědomění, *Parabrahma*.

Oslovuji vědomí. Nástrojem vědomí pro chápání je pozornost. Vše, co je vzato do pozornosti a cokoli je skutečně pochopeno, projde skrze tuto pozornost, a tím se to potom samo o sobě rozplyne do vědomí a je jako vědomí. Takže co zůstává? Žádný koncept nezbyde. Takže pozornost sama se také obrátí do ne–pozornosti. S příchodem vědomí se vám stane, že jste; současně se vám přihodí toto „jáství“ neboli ve vaší pozornosti je „jáství“. Takže když tu není vědomí, není tu ani pozornost. Následně po příchodu vědomí a pozornosti se vplíží vše ostatní. Nyní, předpokládejme, že prostřednictvím vaší pozornosti jste schopni zahrnout úplný projevený vesmír. Kde je tato pozornost, která obsáhla celý vesmír, když tu není vaše

vědomí? Proto *džňáni–džňáni* je takový princip, kde neexistuje žádná osobnost (ego). Je to princip, který překonává toto „jáství“. To je pak stav „ne–jáství“. *Džňánin* odmítá vědomí. *Džňánin* nemá prostor a potřebu po jakékoliv hrdosti, protože tu nejsou ponechány žádné pomocné prostředky, které by podporovaly jeho hrdost.

Absolutní stav je před vědomím; označuje to nezrozený stav. Může mít *Parabrahma* (Absolutní stav) vzhledem k tomu, že je nezrozeným stavem, jenž tu je před příchodem vědomí, jakékoliv nepatrné množství poznání?

Nezrozené dítě nezná svoji existenci. Podobně Absolutní stav (*Parabrahma*), nezná sama sebe, že je. Moje slova jsou zapuštěna jen v Absolutnu. Musíte být schopni vyušit z těchto slov nějaký význam.

Princip, který chápe vztahy a snaží se jim rozumět, stále existuje ve sféře vědomí; je to ve sféře pozornosti. Ale to, k čemu to směřuje, v sobě nemá žádnou pozornost.

T: Jestliže přitáhnete svou pozornost, je tu pouze ticho.

M: Až do propasti vědomí, do propastné a nekonečné hloubky.

T: Je to jako navrtání díry v půšti. V okamžiku, kdy vytryskne voda, již není nutné nic dalšího dělat.

M: Cokoli, co řeknu, nemůže být uchopeno vaší inteligencí. Je to za dosahem intelektu.

Každá žijící bytost, každá osoba, každý živý druh, se snaží sebe sama chránit. To je práce životní síly. Máme však nějaké poznání o této životní síle?

Toto „jáství“, dotyk vědomí, bude zachován do té doby, dokud je udržena tato kvalita potravinové esence. Vědomí však nelze zachovat v okamžiku, kdy je tato kvalita odešlá. Tato kvalita je výsledkem pětielementární hry. Opakuji, že vědomí tu je do té doby, dokud je dostupná tato pětielementární potravinová esenciální kvalita. Ve chvíli, kdy je tato kvalita ztracena, je také ztraceno vědomí. Je možné, abyste uchránil kvalitu těchto pět elementů navždy?

Vezmeme-li v úvahu tuto organickou potravinovou esenci, vidíme, že v ní musí být vždy přítomná vlhkost. A voda je zákonitě donucena jednoho dne vyschnout. Proto i potravinová esence je také odkázána k tomu, že

vyschne, a tak víme, že toto vědomí je časově omezené, neboť nakonec zmizí. Jak si můžete potom držet tuto pýchu, že jste tímto tvorem (individualitou)? Tento výplod „já jsem“ závisí zcela na potravinové esenci. Takže, jak byste si ho mohli podržet na věčné časy a tvrdit, že zůstanete pouze jako toto? Chcete-li udělat koncentrát z nějaké esence, vězte, že v tomto koncentrátu je nutně obsažena voda, a kvalita vody je taková, že vlhkost vody je dočasná a zákonitě u ní musí dojít k vyschnutí.

Pokud se chcete zeptat na něco, co se týká této záležitosti, máte možnost. Mluvte, prosím, jestliže chcete objasnit něco z tohoto tématu, týkajícího se vaší totožnosti.

Tlum.: Řekl jsem Maharadžovi, že znáte mnoho písem včetně Bhagavad Gíty. Řekl, že je to dobře, ale i tak je důležité, abyste nezapomněl na to, co je stěžejní podporou. Musíte *být*, není-li pravda?

T: Nechtěl jsem se ptát na nějaké otázky. Poznání písem nevyvolalo to, po čem toužíme. K tomu, abychom to získali, je potřebný *satsang* a milost.

M: Jaký je význam slova „pravda“? Chápeme to, co je neskutečné: tedy to, co netrvá věčně. Ale jaký význam má slovo „skutečné“? Jaký je smysl pravdy? Pravda je vše, co je věčné. Vše, co zakoušíme, včetně podstaty bytí, je neskutečné, protože to nepotrvá. To vše jsou ne-trvalé jevy a člověk v podstatě zakouší pouze ne-trvalé jevy. Poznání „já jsem“ je základní koncept a je také ne-trvalý. Proč by se mělo To, tedy Absolutno, které je věčné a uvědomělé, strachovat o cokoliv dalšího? Protože v tomto stavu platí, že ať zde nastane cokoliv, je to pouze Toto (Absolutno). Není tu nic dalšího, takže otázka o jakémkoliv dotazování se po něčem dalším vůbec nevystane.

Věčně označuje toto: nyní a provždy. Povězte mi, proč by se někdo měl strachovat o cokoliv jiného, když je jeho stav nyní a provždy? Vše, co je věčné, je pravda. Tento stav překračuje poznání a nevědomost, takže tu není nic takového jako poznání a také nevědomost. Můžete to nazvat *džňána*, můžete tomu dát ty nejvybranější tituly, ale ve skutečnosti to je za *džňánou* a *adžňánou*, tedy poznáním a nevědomostí.

Je to ten nejvíce okouzující stav, nejzářnější, nejoslnivější, nejúžasnější. Můžete tomu dát všelijaké názvy. Je to jako nezrozené dítě, dítě ne-

plodné ženy. Pravda je jako toto. Věčnost je jako toto. Věčnost značí: Nezrozené.

T: Maharadž To realizoval, ale jak máme my realizovat tento stav?

M: Co míníte tím realizováním tohoto stavu? A jaký je to stav? Dítě neplodné ženy.

T: Mním tím to, co je věčné a nyní, tedy to, o čem jste mluvil.

M: Ano, mluvil jsem o tomto stavu, jako o něčem zářném, okouzlivícím a tak podobně, ale je to jako nezrozené dítě.

9.

VĚDOMÍ SAMOTNÉ JE ZDROJ ILUZE

Maharadž: Tento stav, který nazývám jako nezrozené dítě, jsem se snažil popisovat jako něco zářného, okouzlujícího, úžasného atp., ale ono to je ve skutečnosti něco, co mysl naopak vystraší; nemůžete se pokusit použít svoji mysl nebo inteligenci, abyste to pochopili. Vzdejte se té snahy! Nerozprávějte o tom s ostatními, ale sami to stíhejte, pronásledujte a buďte tím! Nebuďte zahálčiví a líní! Jak by mohl někdo položit otázku ohledně této věci, o které tu mluvíme? Je krásné slyšet ta zvláštní slova a výroky, které „mlasknou“ v ten přesný okamžik, dávající tak momentální uspokojení, ale to je něco odlišné; tato zvláštní slova vás stále ještě mění. Jakákoliv zkušenost nebo jakékoliv uspokojení, které dostanete, je chvilkové a je míněno pouze pro tuto chvíli. Jakmile je tato doba pryč, je pryč i uspokojení a vše je pryč.

Tazatel: Co je tedy stálé a jak dosáhnout této stálosti?

M: Pochopte vše, co je časově omezené, a vylučte všechny časově ohraničené stupně. Ten, kdo rozpozná všechny tyto časově omezené úrovně, je sám za časem, je před časem. Tam spočíňte. Můžete pochopit všechny tyto časově omezené stupně pouze z podstavce, který není časově omezen. Buďte zde na tomto podstavci!

T: Jak ho mám dosáhnout!

M: Následujte to; nejsou tu žádná další slova, která by se dala použít k dalšímu vysvětlení.

T: Pomocí jakých prostředků, rituálů či technik toho lze dosáhnout?

M: Není to za jakýmkoliv úsilím, jakýmkoliv pochopením? Když jste

nástrojem pochopení, jsou všechny zdroje intelektu drženy stranou. Vše, co zůstává, je tento stav. V současné době jsme plně v držení této podstaty bytí neboli vědomí. Vědomí je výsledek tohoto potravinového esenciálního těla. Vše, a může to být i hluboké poznání, co se přihodí této podstatě bytí, je „poznání“ a k tomu také přilneme. Ale toto není pravé poznání. Podstata bytí je výsledek potravinové esence; nemůže to být věčné poznání, protože je to časově omezené. Pochopil jste to? Nepokoušejte se tomu ve chvíli, kdy to alespoň trochu pochopíte, dávat hned nějakou myšlenku. Pokuste se to vstřebat a plně to nasát, dokud se nestabilizujete ve svém pravém Já.

T: Plně jsem sebe sama nepochopil, takže otázka vzdání se toho jednoduše nemůže nastat.

M: Toto „jáství“ je znova výsledek tohoto potravinového těla. Kde je umístěna otázka znát také toto?

To, co nazýváte „své já“ nebo „já“, je výsledek tohoto potravinového esenciálního těla. Jak by mohla tato podstata bytí pochopit „tebe“, tedy Pravdu čili tebe, tedy Absolutno?

Nevědomému může člověk napovídat všelicos z duchovní hantýrky o *brahma*, o tom či onom – zkrátka všechny možné příběhy. Avšak vy byste měl v případě, když se k vám nějaké takové řeči dostanou, skutečně pochopit pravé Já.

„Vy jste živý“ je koncept a to je falešná představa. V tomto těle je princip, který známe jako „své já“. Tento princip nemá žádnou formu, ale vy jej chápete jako poznání „já jsem“. Nazýváme jej také jako vědomí, vědomí „já“ nebo jako podstatu bytí. Tato různá jména jsou jména pouze tohoto vědomí: Vědomí je příčinou vzniku světa. Svět je uvnitř tohoto vědomí. Snažte se to pochopit.

To je jediný způsob, jak dojít k poznání pravého Já; prostřednictvím tohoto vědomí můžete znát sebe sama, tedy to, co jste. Všechny ostatní způsoby poznání ve světě jsou schopnosti dobré k tomu, že si díky nim vyděláte na živobytí, tedy že za ně dostanete peníze a žijete ve světě. Jinak však toto není vůbec to pravé poznání. Poznání pravého Já je to jediné a skutečné poznání.

V univerzálním vědomí nejsou žádné individuality. Díváme se na rozličné formy a dáváme jim jména jako třeba člověk, Bůh, osel a tak dále. Ale

z nejzazšího hlediska tu není nic než toto vědomí, tedy univerzální vědomí. A my bychom neměli ztotožňovat sebe sama s oddělenou entitou, s odděleným tělem. My jsme toto poznání; toto poznání nemá žádné jméno nebo formu. To je esence mého učení.

Přišli sem dva univerzitní studenti. Řekl jsem jim: Prostě se vzdejte duchovnosti a zapomeňte na tyto duchovní záležitosti. Držte se svých běžných zálib, řiďte se svými sklony a vykonávejte si své běžné povinnosti. Proč jsem k nim takto hovořil? Já jsem se zapletl do duchovnosti, tedy do duchovních záležitostí; a nakonec jsem také ztratil tuto lásku já. Nemám již žádnou lásku k já. To byl ten důvod.

Základním útočištěm pro každého je láska k já, k vědomí, neboli stav „já miluji“. Toto je ta hlavní vazba, to nezákladnější zaháknutí. Když jsem se začal zajímat o duchovnost ve snaze dojít pouze k sebe–poznání, dělal jsem to proto, že jsem miloval bytí, chtěl jsem *být*. A chtěl jsem vědět, co je Bůh. A vědět, to značí duchovní zkoumání. Avšak v průběhu této záležitosti jsem ztratil tuto lásku; nejsem již vůbec okouzlen touto láskou *být*. Je to proto, že jsem si uvědomil, že tato láska „já miluji“ je hlavní omezenou vazbou, hlavní podmíněností. Tato láska *být* neboli toto vědomí tu je do té doby, dokud zde pracuje vitální dech a dokud v srdci bije tep. Ve chvíli, kdy vitální dech opustí tělo, přestane tepat srdce a není tu již nikdy ani toto vědomí „jáství“. Nemám již žádný zájem o tento stav „já miluji“, protože moje láska *být* je nyní zcela ukončena, vyčerpána. Proto k nikomu nechovám žádnou další lásku. Běžně se totiž zaplétáme do milostných vztahů, kde milujeme někoho jiného, vzhledem k této hlavní příčině, kterou je tento náš vlastní pocit „já miluji *být*“.

Nazývám tuto naši lebku hliněný hrnec. Musíte sbírat poznání odkudkoliv do té doby, než se tento hliněný hrnec dostatečně vypálí. Když je správně vypálen a když při poklepání na něj zní dobře, pak budete v pozici, kdy budete chápat, co vám tu povídám. Ale co se stane poté, co si vyslechnete mé hovory? Plášť (pouzdro) praskne; pukne a roztrhne se.

Dodržuje se tu rituální zvyk při pohřbu těla. Syn (zemřelého) musí zapálit oheň; potom vezme hliněnou nádobu a naplní ji vodou a položí ji do malé jámy, kterou předtím vykopali; potom se syn pohybuje okolo pohřební hranice v „opačném“ směru. Běžný je pohyb ve směru, kdy si držíte

posvátný objekt nebo místo po pravé ruce, tedy že jdete ve směru otáčení hodinových ručiček, ale zde je objekt držen po levé ruce, takže se syn pohybuje proti směru otáčení hodinových ručiček. A když to tříkrát obejde, odhodí hliněnou nádobu dozadu, ne dopředu, a začne zpívat.

Podobně i vy, poté, co sem přijdete, budete pohřbívat sami sebe. Jakákoliv identita, kterou máte, jakákoliv idea, kterou chováte o svém vlastním já, bude pohřbena. Líbil by se vám tento druh poznání, které tu vystavuju? Tato láska *být*, toto vědomí, nežádané a přicházející spontánně, tu je bez jakéhokoliv důvodu. A od té doby se zaměstnává všemi možnými činnostmi. Všechny ty světské činnosti jsou tu pouze díky tomuto vědomí, díky sebe–lásce, díky lásce *být*. Ale sebe–láska není skutečná. Nemůže být věčná; je to pomíjivá fáze. Veškeré toto poznání je v konečné analýze bez jakéhokoliv užítku. Vzhledem k tomu, že budete odstraňovat toto vědomí, nakonec poznáte, že cokoliv jste zde zaslechl, nemá žádný užitek. Protože pouze uvnitř oblasti vědomí je poznání nevinné. Ale poté, co si cokoliv, co jsem zde říkal, vyslechnete, a pokud si to zapamatujete ve své paměti, nastane díky tomuto spojení na základě tohoto stávajícího poznání proces, při kterém ve vás vyvstane nějaké nové poznání. Toto všechno ve skutečnosti nemá žádný užitek. Ale jeden užitek to má: budete schopen vystavovat své poznání před nevědomými masami lidí a budete mít možnost stát se guruem.

Když nakonec pochopíte a realizujete vše, tedy jakékoliv poznání, které jste měl předtím, včetně poznání, které jste slyšel, a konečně i poznání, které ve vás začalo vyvstávat, dojdete rozhodně k závěru, že toto vše je ne skutečné, že to nemá žádný užitek. Nicméně když toto realizujete, budete mít dosaženou vysokou úroveň v duchovních věcech a lidé se budou okolo vás shromažďovat a poslouchat vás, co říkáte. V této úrovni můžete cokoliv, co se vám přihodí, vyhrknout a sdělovat lidem. Protože pro nevědomé lidi to bude hluboké poznání. Ale při této (tiché) dohodě se stane to, že budete povýšen na velmi vysokou úroveň a budete ctěn jako guru. Takže si na to dejte pozor!

Hlavní kapitál, a jediný bezprostřední a prvořadý kapitál, který má každý, je pouze tento: hluboký spánek, bdělý stav a tento malý dotyk „jás-tví“ a nic dalšího. Je tu nějaká otázka?

T: Jak je člověk spojen s vědomím?

M: Jak jste spojen se spánkem?

T: To je přirozený stav.

M: Toto je také přirozené. Jste spojen s vědomím zcela přirozeně.

T: Jak to realizujete? Zkoušel jsem být potichu a pokoušel se do sebe zaposlouchat, ale v žádném případě to není můj přirozený stav.

M: Přímo nyní je pro vás toto tělo skutečné a svět je skutečný. A máte nyní bdělý stav, hluboký spánek a poznání „já jsem“. Jak dlouho to pro vás zůstane pravdivé nebo skutečné? Nejste zde bez tohoto bdělého stavu, hlubokého spánku a „jáství“ a není zde ani svět či tělo. Jak dlouho jste byl spojen s těmito třemi stavy? Přímo nyní jste s nimi plně spojen.

T: Když se na sebe podívám, zjišťuji, že celý můj život byl spojován s těmito stavy.

M: Jste si tím jist? Co myslíte tím „celý můj život“? „Život“ označuje určité životní údobí, tedy časové rozpětí od jednoho dne do sta let, například. Po sto letech tu není již žádné další spojování.

T: Považuji za velmi obtížné odpoutat se od sebe sama a nahlížet na sebe sama jako na iluzi.

M: To je proto, že jste se ztotožnil s tímto tělem. Tvrdíte toto: „Já jsem s tělem“. To je důvod, proč je to tak obtížné. Máte ještě nějakou možnost, nebýt tohoto těla?

T: Zkouším se stěží odpoutat od sebe sama.

M: Musíte. Ale vaše pravá přirozenost nemůže být sevřena nebo chycena. Vše, co držíte v sevření, nemůže být skutečné.

T: Jak se mám dostat do této pravé přirozenosti?

M: Jakmile odmítnete to, co nejste, tak nakonec to, co zůstává, ten zbytek, jste vy sám a to je vaše pravá přirozenost.

V současné době vše, co znáte, je „já jsem“. Toto „já jsem“ je výsledek pěti elementů. Z elementů vzniká potravinové tělo a kvůli tomuto potravinovému tělu je zachováváno a udržováno toto „jáství“. A vy nejste také toto „já jsem“. Toto „já jsem“ je příchut' nebo vůně tohoto potravinového těla. Konečné „vy“ nemá žádnou vůni, žádnou příchut' a žádný dotyk „jáství“.

T: Ale nepotřebujeme mít nejprve mysl, abychom se pomocí ní obrátili do našeho nitra?

M: Ano, ale předtím, než začnete přemýšlet o obrácení své mysl dovnitř, držte se svého já, ať jste cokoliv. Víte, že jste. Buďte právě tam.

M: Můžete si vzpomenout vůbec na něco, když jste neměl tělo, ať jste tehdy dělal cokoliv?

T: Ne.

Druhý taz.: V písmech se říká, že máme naši karmu a naše hříchy a to je také důvod, proč jsme tady.

M: To je pro nevědomé masy. Pro toho, kdo realizoval sebe–poznání „já jsem“, nemají tyto příběhy žádný užitek.

T: Je toto všechno koncept *prarabdha*?

M: Mluvíte tu o osudu. Jaký je osud tohoto projevu? Osud je jako zapalovač a palivo, kterým je tento zapalovač naplněn.

Přetielementární výtažek je *prarabdha*, osud. Osud je vše, co vyživuje vědomí. Pokud si myslíte, že se zajímáte o duchovnost, já vás budu od ní odrazovat. Pokud se držíte nějakého jiného povolání kromě duchovnosti, máte určitou naději, že někdy uspějete. Ale jestliže vstoupíte do duchovnosti, vězte, že všechny vaše naděje opadnou a budou nakonec roztrženy. Budete ponechán bez jakýchkoliv nadějí či očekávání. Takže vám opět radím, abyste neskákal do těchto duchovních záležitostí. Pokud tak učiníte, uvědomte si, že budete chtít něco lízat, ale nebudete mít jazyk; budete oprostění a ponecháni na pospas, bez ničeho. Možná, že dokonce pozvete svoji vlastní smrt; smrt tu bude, smrt vás potká a vy se budete třást ve svých botkách.

Kdo je ten příjemce, intimní příbuzný, kdo je adresátem k obdržení všeho toho utrpení? Je to pouze tato entita se třemi aspekty – bdělý stav, hluboký spánek a vědění – to je utrpení nebo potěšení. Co jiného máte? Stejně jako rostou vlasy z vaší hlavy, tak také všechny mentální aspekty nebo jevy vycházejí z vašeho vědomí.

T: V posledních deseti letech jsem četl a studoval Rámána Maharišiho a také Maurice Frydmana. Dokonce jsem s M. Frydmanem mluvil; nyní mám však problém, jaký druh *sádhany* mám praktikovat. Stále se mi nedostalo pocitu uspokojení, jasnosti. Jsem ve stavu nerozhodnosti, kdy

váhám, zda si mám vybrat Rámána Maharišiho, Maurice Frydmana nebo Maharadže Nisargadattu.

M: Radím vám, abyste se vzdal duchovních záležitostí a držel se svého povolání. Jaký je výsledný souhrn práce a myšlenek těchto tří lidí, o kterých jste zde mluvil?

T: Člověk musí získat sebedůvěru, učinit rozhodnutí a jednat podle pravdy, což nejsem samozřejmě schopen udělat vzhledem k mému nedostatku víry (důvěry).

M: K tomu, abyste vyzrál v sebe-důvěře, je třeba se držet svého primárního kapitálu, že „vy jste“. Toto „vy jste“ značí: bdělý stav, hluboký spánek a dotyk „jáství“. To je váš primární kapitál, díky kterému víte, že jste. Držte se ho, spočívejte v něm a uctívejte jej jako svého jediného guru. Co jste v nepřítomnosti této trojice, tedy bdělého stavu, hlubokého spánku a „jáství“? Co máte?

T: Konflikt nerozhodnosti.

M: Máte vůbec něco v nepřítomnosti bdělého stavu, hlubokého spánku a „jáství“?

T: Myslím, že to je vše, co mám. Všechny tři stavy máme.

M: Významem této trojice stavů je toto „vy“, „vy jste“, vaše vědomí, stav „miluji to, že jsem“. Pokračujte prosím. (*stejněmu tazateli*)

T: Chtěl bych požehnání od Maharadže a naději, že budu moci odejít na nějakou dobu do Rámanášramu. Jsou tu dvě věci, které se mne snaží držet v omezení – mám rozporný pocit, že na jedné straně mám dělat to či ono, protože moji příbuzní a přátelé se mnou mají starosti, neboť v posledních patnácti letech jsem byl neustále vrtkavý a nestabilní, a dnes mi Maharadž říká, že všechny naděje a plány, všechna očekávání budou roztržena. Takže i toto bude jedno další roztržení. Ale přesto však chci připustit toto opadnutí a rozbití, a tak mi, Maharadži, dovoluňte zůstat v klidu v Rámanášramu. Chtěl bych, aby mě Maharadž podpořil v odcestování na toto místo.

M: Zůstanete zde (v Rámanášramu) nastálo nebo se vrátíte stejnou cestou nazpět?

T: To nevím. Přece jen tam chci odejít a zůstat tam, jak jen to je možné, dva, tři, čtyři měsíce...

M: Nakonec nenaleznete úkryt a mír v žádném jiném ášramu než ve svém vlastním nitru. Toto *višránti* je označení pro konečný klid – konečné spočinutí, které bude dostupné pouze ve vašem ášramu a nikde jinde. Cesta je vnitřní záležitostí a vede do vašeho vnitřního ášramu.

T: Je to ten pravý ášram uvnitř, který musím ještě odhalit.

M: Opravdový a hluboký význam slova ášram je tento: pevné přesvědčení, že já jsem. To je vnitřní bydliště. Kde setrváváme? Setrváváme ve společenství „jáství“ a pouze a jenom v domě „jáství“.

T: Proč by měl být svět vytvořen jako iluze? Zdá se nám skutečný, ale on není.

M: Nikdo jej nevytvořil. Vystal zcela spontánně. Kde je jaká iluze před poznáním tohoto vědění, „jáství“? Kde byla iluze před vědomím? Základní iluzí je pouze toto vědění „já jsem“. Před tímto „já jsem“ tu nebyla žádná iluze. Toto prosté vědomí je zdroj iluze. Tato iluze, tedy vědomí neboli „jáství“ nezůstává jako něco věčného. Je osvobozeno; toto ne–věčné vědomí je osvobozeno. Osvobození je tehdy, když toto vědění je přeměněno do ne–vědění.

T: Naše iluze je naše současné vědomí...

M: Současné vědomí samo o sobě je iluzí.

T: To je správně. Naše iluze současného vědomí je čas, že ano?

M: Vezměte si jako příklad snový svět. Máte pocit, že jste se probudil. Ve skutečnosti jste v hlubokém spánku na své posteli. Máte iluzi o tom, že jste se probudil a z této iluze je zrozen snový svět. Podobně to funguje s touto iluzí. Tento samotný zdánlivý pocit, že jsem probuzen, třebaže není v bdělém stavu, vytváří snový svět.

T: Jak se potom probudíte z tohoto snového světa?

M: Musíte jít do klidu, musíte být klidný.

T: Co hledáte, když jste klidný?

M: Musíte nahlédnout na sebe sama. Poznáte vědomí. Vědomí se musí dívat na vědomí. „Jáství“ musí hledět na „jáství“.

T: Kde se díváte? Je to ve vás nebo mimo vás?

M: Není to ani dívání se dozadu, dopředu, či nahoru nebo dolů. Prostě jen buďte takový, jaký jste. Prostě *buďte!* Nedělejte nic. Ačkoli nejsem velmi znalý duchovních věcí, pokládám otázky, které se týkají podstaty. Vy

předpokládáte, že jste v duchovních záležitostech velice obeznámený, ale nejste přitom schopen zeptat se na něco, co se vztahuje k tématu.

Je tu ještě někdo, kdo chce hovořit? Pokud se vám něco vybaví, prosím, jen se ptejte; nemluvte však o nedůležitých věcech. Pokud máte sklon vykonávat sociální práci pro druhé, držte se této záliby všemi možnými silami.

T: Ale jak řekl Maharadž, pokud se někdo začne zajímat o duchovní věci a drží se toho, musí přijít k závěru, že všechny jeho plány, tedy sociální práce, charitativní práce pro druhé nebo něco dalšího, co je vnější aktivitou, bude nakonec roztržštěno a odpadne. Ale já se ptám, zda může být vnitřní cesta a vnější výraz prováděn v harmonickému duchu?

M: Proud myslí je vždy vnějškový (povrchní) a nikdy to není nic vnitřního. V procesu této vnitřní cesty sebe–odhalování přichází tento vnějškový mentální proud do úplného zastavení. Takže pokud jdete hlouběji do sebe, přestanete mít mentální sklony zajímat se o vnější záležitosti a nebudete mít mentální záliby obracet svou pozornost ven – jako například provádět sociální práci. To je přirozený následek. V určitém stylu je sice možné provádět obojí zároveň, ale když opravdu velice vážně vstupujete hluboce do nitra, váš proud myslí se úplně zastaví; nebude tu žádný další pohyb ven. Pochopil jste to? Takže musíte být věrný svému odhodlání, zda-li chcete být ochráněn nebo zahuben.

T: Vzal jsem si ze včerejšího rozhovoru vaši radu, že se musíme vzdát naší sebe–lásky. Je to tak správně?

M: Někteří z nás to nepochopili. Víím, že ne. Chápejte, sebe–láska je jediná věc, která *je*; nazývám to vědomí, pocit existence, pocit toho, že já jsem. A vzhledem k tomu, že toto je, je tu i vše ostatní. Kdyby někdo nebyl vědomý, neviděl by svět. Takže s touto láskou k této podstatě bytí člověk chce toto vědomí, chce existovat, chce pokračovat. Takže láska pro toto „jáství“ je jediná věc, která zde musí být. Ale neztotožňujte tuto lásku s tělem, o kterém si myslíte, že jím jste. To je jediná věc, která existuje. Nejde o sebe–lásku, ale o lásku k této podstatě bytí, která dává člověku pocit bytí, existence, já jsem. Tato láska tu musí být, ale ne....

T: Nikoliv láska k tělu.

M: Ne, ale neztotožňujte toto „jáství“ samo o sobě s tělem; tělo je ničím.

Co je tělo? Tělo není ničím jiným než dobrou potravou a výtazek této dobré potravy je vědomí „já jsem“ a toto tělo je výživa a podpora pro toto „jáství“, toto vědomí. Kdyby tu nebylo tělo, nebylo by tu ani vědomí. Takže toto vědomí potřebuje tělo, ale není to tělo. To je základní pochopení. To je životní nutnost.

Udržujte si v mysli velice jasně jednu věc: vy nejste Bůh; vy nejste tělo, které jednou zemře. A pokud lidé chtějí něco uctívat, a oni *musí*, neměli by uctívat to, co je jim cizí, jako třeba Bůh. Uctívejte jako Boha to, co přišlo spolu s vámi; to jest životní síla (životní dech) a toto vědomí společně. To je Bůh, kterého může poznat každý; jakýkoliv jiný Bůh s vámi nesouvisí a je pro vás cizí. Potom, když uctíváte životní sílu (životní dech) a spolu s tím toto vědomí, uctíváte sílu, která vám dává onu schopnost cítit – ten pocit, vědomí existence. Tělo je pouze výživa pro tuto životní sílu. Nahlížejte na tuto životní sílu a vědomí jako na nejvyššího Boha.

T: Bůh je uvnitř vás.

M: Bůh je uvnitř vás, ale já nemám na mysli doslovné „uvnitř“. To, co existuje uvnitř a samo o sobě, je Bůh. Vědomí dohromady s životní silou – to *je* Bůh. A to tvoří s tělem jednotu, protože tělo je výživou a podporou pro toto vědomí a životní sílu; vy to nemůžete od sebe oddělit. A když je nějaká osoba prohlášena za mrtvou, stane se toto: životní síla uvnitř vyšla a spojila se s vnějším ovzduším. To je vše, co se stane.

Na základě čeho člověk jedná? Člověk jedná na základě myšlenky, která je vyprodukovaná myslí. A co je mysl? Mysl je výkonný princip této životní síly. A životní síla pouze pokračuje dál. Vědomí a životní síla pouze pozorují. Čin nastane prostřednictvím myslí. Mysl vyvolá myšlenku, myšlenka je nějak vyložena, a potom na základě této myšlenky nastane čin.

T: Ale mysl vytváří touhy; a my bychom měli být opatrní na tyto touhy, není-li pravda?

M: Nemůžete je kontrolovat. Vše, co můžete udělat, je očišťování této životní síly, a potom vše, co je vytvořeno životní silou, jsou myšlenky a touhy. Mohou to být lepší touhy. Takže jediná věc, kterou člověk může udělat, je očišťování této životní síly.

Následkem myslí tu jsou všechny naše činy, tedy způsob, na základě kterého se dějí činy ve světě. Mysl vytváří problémy. Potom jsou problémy převráceny do slov a slova vytvářejí činy.

Boží jméno je opakováno v mantře. Mantra se týká zvláštní myšlenky, a když je toto jméno opakováno nepřetržitě, životní síla vezme na sebe kvality toho, nad čím probíhá meditace. Takže tímto způsobem je očištěna životní síla a tato síla se stává tím, nad čím probíhá meditace.

T: Takže k tomu, aby docházelo k pročišťování životní síly a vědomí, je meditace nezbytná?

M: Obojí, jak meditace, tak i opakování jména jsou nutné, ale pouze pro omezený účel očišťování životní síly. Opakuji, toto není žádná *džňána*. Ale pro toto očišťování jsou to správné prostředky; a je třeba, aby to bylo vykonáno.

Jakékoliv poznání, které získáte, se vztahuje pouze k tomuto vědomí, které je vaším vrozeným věděním (zděděným právem) a se kterým se každý narodí a které dává člověku pocit existence. Poznání je založeno na tomto vědomí. Proto také nyní posílám lidi po určité době odsud, protože potom je já vzato jako jejich vlastní. Je lepší, když si to vyslechnou, a potom jdou a dovolí tomuto poznání, kterým byli nasáti, aby pracovalo skrze životní sílu. Slova jsou jazykem životní síly. Ať nastanou jakákoliv slova a činy, je jejich původem a zdrojem životní síla. Takže je to v podstatě tato životní síla, která provádí vše ve světě.

Takže vědomí pracuje prostřednictvím životní síly; a životní síla pracuje prostřednictvím myslí a slov, což je základ pro všechny činy. Proto nevězšla do obzoru ještě žádná individualita. A když se tato životní síla usadí do tohoto vědomí a z toho důvodu již nepracuje déle prostřednictvím světa, usadí se do toho, čemu se všeobecně říká *samádhi*, protože tu není žádná objektivizace.

Ale pokud životní síla a vědomí jsou přítomny, pak tu existuje svět. Jestliže tu není žádná životní síla a vědomí, neexistuje svět. Svět je stvořením pouze těchto dvou (vědomí a životní síly).

Lidé se modlí k Bohu, ale co je Bůh? Bůh je stvoření tohoto vědomí a životní síly. Je to určitý koncept, ke kterému se lidé modlí. Proto se modlete k tomu, co vytváří koncept Boha.

T: Probíhá tak, jak to věda tvrdí, u člověka vývoj?

M: Ano, můžete to jako koncept přijmout. Ale co je to, co nazýváte člověk, lidská bytost? A co je to, v přítomnosti čehož tu je lidská bytost a v nepřítomnosti čehož tu není žádná lidská bytost? A co je to, v přítomnosti čehož tu je život, a tím také může lidská bytost jednat, a v nepřítomnosti čehož řeknete, že je člověk mrtev?

T: Vědomí.

M: Vědomí, životní síla. V nepřítomnosti životní síly tu není ani vědomí.

T: Vyvíjí se také vědomí?

M: Vědomí je přítomné všude a projevuje sebe sama v různých formách. Světlo, které vidíte, je samo o sobě světlem vědomí. To, co *je*, je vědomí a vše, co *je*, nemůže být nic jiného než vědomí.

T: Je to dnes nějak odlišné než před tisíci lety?

M: Vzdejte se této ideje individuality a pochopíte, že to, co je nyní, bylo vždy, tisíce a miliony let předtím. To, co tu bylo před aeony a co tu je nyní, je stále totéž, ale je třeba se vzdát totožnosti s individualitou. Toto „*je*“ tu bude vždy.

Věnujte velkou pozornost tomu, co tu bylo řečeno, držte se toho, aniž byste k tomu přidávali nějaké další koncepty. Použil jste slovo „věda“. Co chápete ve skutečnosti pod tímto pojmem? Studium čeho?

T: Život a hmota mají typické rysy. Jsou to formy kombinací a zákonitostí, na základě kterých žijeme; například fyzické zákony, které platí o pohybu, a chemické zákony, které platí o kombinacích rozdílných prvků, a další zákony. Jejich studium je tím, co mám na mysli pod pojmem věda.

M: Jak to chápu, věda není nic než analytická záležitost a nadání mysli pro uskutečňování výzkumu, možná ve vztahu k něčemu. Je to výzkum, vyšlý ze zvědavosti nad něčím. Mám za to, že věda jde hlouběji a hlouběji do přirozenosti nějakého zvláštního předmětu.

Jak dlouho mohou i ti nejlepší vědci udržovat svoji životní sílu při chodu? Mají nad tím nějakou kontrolu? Nikdo nemá kontrolu nad svou životní silou. Životní síla přišla spontánně a odejde spontánně.

Vědomí v hlubokém spánku odpočívá, ale životní síla stále pracuje. Na konci života životní síla splyne s vnějším ovzduším, ale nezemře.

UKONČETE UTRPENÍ TÍM, ŽE SE STABILIZUJETE VE STAVU PŘED SLOVY

Maharadž: Téma, o kterém tu hovořím, je toto: odhalení své pravé přirozenosti. Uskutečnit toto odhalení je však nesmírně obtížné; co je moje pravá přirozenost, je vaše pravá přirozenost.

Subjekt může vidět, myslet a analyzovat objekt, ale subjekt nemůže vidět sama sebe; to je místo (kámen úrazu), kde vyvstává potíže. Vědec může analyzovat objekt. Ale jak může analyzovat svoje vlastní bytí?

Tazatel: Ale vědec analyzuje sama sebe jako objekt; věda je analýza jednoho objektu druhým, bez toho, aby se kdy dospělo k subjektu.

M: Pověděl jsem vám, že vědec nemůže uskutečnit zjištění o sobě samém. Ale může provést miliony objevů o dalším objektu... Co je vědec? Vědec jako takový je pouze podstatou potravy, která byla snědena. Takže jak může vědec dělat jakýkoliv výzkum přirozenosti této podstaty, kterou je on sám? (pozn. editora: *Z hlediska pohledu může pouze to větší, podstatnější, plně pochopit to menší.*) Vědec je tímto potravinovým výtažkem. Kde je však tento vědec ve chvíli, když tento výtažek vyschne?

Od nynějška vám budu dávat jen určitě narážky; takže by pro vás bylo lepší, kdybyste jim věnovali plnou pozornost. A poté, kdy vám dám tyto pokyny, řeknu, abyste si sbalil svých pět švestek a šel domů a pracoval sám na svém. Přestanu krmit lidi. Člověk stejně jen může někomu ukázat směr. Takže pokud se tohoto týče, máte samozřejmě možnost se ptát; po-

tom dostanete odpovědi. Ale otázky nekladte na základě vaší totožnosti; jinak by tu byl opět problém.

T: Jak tomu rozumím, kvalita vědomí je jednotná pro vše; tato kvalita pochází od výtazku potravinové substance. Ale samotná potravinová substance nemůže změnit kvalitu vědomí; ona pouze vyživuje a udržuje toto vědomí. Říkám to správně?

M: Ano. Tato potrava, která udržuje vědomí, je tak malá, tak neurčitá ve skutečnosti, že nemůže ve vědomí nic změnit, neboť vědomí je neomezené. Jak by zde proto mohla nastat nějaká změna v přirozenosti nebo velikosti vědomí?

Budete vytvářet nějaké otázky? (*smích*)

T: Vědomí vytváří zvědavost a stejně tak touhy a vytváří žádost poznat sebe sama. Jak rozdělujete jedno od druhého?

M: Co je to „vy“, o kterém tu přemýšlíte? Dejte mi vzorek tohoto „vy“ v době, kdy tu není životní síla a vědomí. Kdo jiný než životní síla a vědomí je toto „vy“, kdo chce něco dělat? Dejte nám příklad toho, co si představujete pod pojmem sebe sama, pokud máte o sobě nějakou představu, jež se liší od tohoto vědomí. Kdo je to, co chce dělat to či ono? Dobré a špatné touhy spontánně vyvstaly ve vědomí.

T: Ony vytvářejí podoby o sobě samých.

M: Kdo je toto „kdo“? Není tu žádná individualita, ale jen souhrn tohoto vědomí a životní síly.

M: Musíte pohlédnout na konečný význam sebe sama, tedy na stav – *Paramátman*. Ale nemůžete nalézt sebe sama, pokud jste ztotožněni s tělem. Nakonec skutečné Já je vaše pravá přirozenost a vy nejste tělo. Vaše pravá přirozenost nemůže být poznána prostřednictvím smyslů, ale všechny smysly odvozují význam z vaší pravé přirozenosti. Vše, co je vám umožněno vidět, má význam pro toto, pro pravou skutečnost.

T: Určité poznatky, které tu říkáte, již byly zaznamenány v písmech, tedy v *Upanišádách* a dalších spisech. Ale v současné době se nezajímám o poznání písem. Moje srdce, zdá se, se stalo určitou hladovějící formou, žádající si milosti. Cítím rozpor mezi tím, že jedno písmo tvrdí, že je třeba

na sobě pracovat tvrdě, že je třeba potlačit své smysly, že musíme přivést svou mysl do bdělé pozornosti, že se musíme vzdát toho a toho zvyku a další takové věci a jiná písma zase tvrdí to, že ve společenství svatých, například Rámána Maharishiho, se vše vyjasní. Zdá se mi, že právě z tohoto důvodu jsem přišel za Maharadžem pln očekávání, že se mi něco přihodí v důsledku oněch vibrací, které jsou v tomto pokoji. Mysl očekává, že se něco stane, a to něco potom rozpustí všechny problémy.

M: Klidu a uspokojení se vám dostane v případě, že pochopíte, co tu bylo řečeno. Ale toto uspokojení nemá v sobě žádný rys či popis.

T: Stále mi to není jasné. Jsou tu všechna možná písma a svatí a jsou tu tyto rady, které musíme vzít nejprve v potaz. Musíme kontrolovat mysl. Představme si, že moje mysl chce něco dělat. Svatí nám radí, abychom se nehonili za rozmary mysli. Říkají, abychom kontrolovali svoji mysl a zavřeli své oči. Říkají: „Pozorujte vše, pozorujte svůj dech,“ podobně jako nám to vysvětluje Maharadž v tom smyslu, abychom se usadili ve stavu „jáství“. A jsou tu další rady. Ale mysl se zdá být líná; nechce toto vykonávat, ona chce prostě jen milost. Mohu dostat milost od Maharadže? Jsem bezradný. Jsem líný a nepokojný. Proto jsem sem přišel s očekáváním, že pomocí vibrací a slov, kterých se mi dostane od Maharadže, by tu mělo být něco, co uzdraví a vyjasní moji mysl.

M: Tyto koncepty, o kterých jste nám tu nyní hovořil, jsou koncepty *mumukši*, tedy toho, kdo touží po osvobození. To je druhý stupeň. Ale když sem přijдете, povím vám, že nejste tělo; jste vědomí. Potom se dostanete na třetí stupeň; tento třetí stupeň se nazývá *sádhana*. Rozpoznávám na základě vaší řeči, že se nacházíte na druhém stupni *mumukši*, tedy toho, kdo chce osvobození, ale stále se ztotožňuje s tělem.

Mějte plnou víru v gurua, který vám poví, že nejste tělo, ale vědomí, tato láska „já“. Takže jste bezforemný. Když je vám dána mantra a vy si ji neustále opakujete, stane se vám význam tohoto slova (mantry) jasnější a pomalu to budete chápat. V tomto stavu se neztotožňujte s tělem, ale považujte sebe sama za vědomí, které nemá žádnou formu.

T: Takže je nutné opakovat si mantru a být zasvěcen tímto učitelem?

M: Obdržení zasvěcení mantry je nezbytné a rovněž tak není nezbytné. Ale tím, že přijmete mantru od gurua, význam této mantry se sjednotí

s životním dechem a životní dech se stane očištěn; a následkem toho se i vy očistíte a stanete se významem mantry. To znamená, že nejste tělesná forma; vy jste projevený princip. Životní dech je vaše vyjádření; vše je bezformné.

Sádhaka neboli hledající, který podstoupí zasvěcení od gurma, je udržován při životě tělesným principem; on není tělo, ale on je toto vědomí. Vědomí je vyživováno tělesným principem. Jednoduchý význam této mantry je princip, obsahující tělo, vědomí. Já jsem toto vědomí, dynamický projevený princip *brahma*, ono „já jsem“, jež nemá žádný design, žádnou formu, rys či barvu.

Toto vědomí je všemocné; jakýkoliv koncept či ideu, kterou na toto vědomí pověsíte, se přemění tím způsobem, že význam této ideje či konceptu bude doručen do vašeho vědomí a vaše vědomí se tím stane.

T: Právě nyní je moje vědomí ranec plný utrpení, prahnoucí po milosti. Můj učitel mi říká, abych přijal mantru, recitoval mantru a stal se sjednocený s vědomím mantry. Ale mysl je líná, mimo aroganci či cokoli jiné. Jsem nerozhodný v důsledku neustálého srovnávání, zda mám využít pomoci či zda nemám využít pomoci, zda to mám získat od tohoto gurma či tamtoho gurma. Toto vše je součástí vlnící se myslí. Nechce přijmout nebo odmítnout nikoho. Chce získat milost bez toho, aby vynaložila jakékoliv úsilí, tedy bez toho, aby zaplatila jakoukoliv cenu. Chce dostat dar zadarmo.

M: Jak si odvažujete tvrdit, že to je něco nečinného nebo líného? To, co zná mysl, vychází z životního dechu. Je životní dech nečinný, líný nebo dopřávající si? Kdo vám řekl, že je mysl líná?

T: Říkám obojí; je líná a je dychtivá.

M: To je aspekt vašeho těla, ne myslí. Může být něco stejně tak aktivní jako mysl?

T: Mysl je líná a nespokojená. Je nespokojená poté, co se jí dostanou věci z vnějšku, ať hmotné či duchovní, aniž by za to zaplatila nějakou cenu.

M: Sedím tu a moje mysl odešla do Púny. Takže jak si troufáte považovat mysl za neaktivní a nešímavou? Můžete říci, že její činnost je marná, ale v žádném případě není líná.

T: Omlouvám se, použil jsem špatné slovo. Místo slova líná bych ra-

ději řekl, že mysl je dychtivá; nechce platit cenu a chce dostávat dar – dar milosti.

M: To je váš koncept, vycházející ze stavu těla a mysli. Vysvětlujete si svou mysl skrze tělesné ztotožnění. Nic není tak aktivní jako mysl.

T: Ale Maharadž neodpověděl na moji otázku. Moje otázka je tato: Chci milost bez toho, abych za to zaplatil nějakou cenu. Chci ukončení mého utrpení. Maharadž říká: „Přijměte moji mantru, meditujte nad ní, žijte s ní...“, já však nechci všechny tyto prostředky.

M: Proč jste sem přišel?

T: Protože trpím a přeju si konec utrpení.

M: A proč jste zaplatil tu cenu, že jste sem přišel?

T: To mi nepomůže.

M: Základním doporučením je pro vás, abyste opustil duchovní záležitosti a vykonával nějakou sociální práci pro pomoc lidstvu.

T: Ale já jsem si vyzkoušel, že nemohu dělat žádnou charitativní činnost a sociální práci dříve, než skončuji se svým vlastním utrpením.

M: Uvidíte konec svého utrpení za předpokladu, že pochopíte, že jste To.

T: Bylo mi řečeno, že moje mysl, ne vědomí, je ve skutečnosti utvořena z několika částí – je to fyzická složka, intelektuální složka a pocitová neboli emocionální složka. To je běžný obraz, který máme o sobě samých.

M: K tomu, aby byl vytvořen zdroj mysli, vědomí „já jsem“, musíte mít složeninu pětielementárního výtažku. Pokud je tato složenina dostupná, nastane vzplanutí mysli s pocitováním sebe sama, tedy pocitu „já jsem“. Víte, že tu jste ještě před vyslovením slov „já jsem“. Až následně po vědění „já jsem“ začnete říkat slovy „já jsem“.

T: Ale „já jsem“ leží za tím, co mohu běžně vidět, a to, co vidím, je smyšlenina tužeb, které pocházejí z jiných částí mé charakteristiky.

M: Nejste tu, ještě než vyslovíte slova „já jsem“?

T: Ano, samozřejmě.

M: Zůstaňte trčet pouze tam. Tam začíná vaše duchovnost, to nej-přednější „já“, „já jsem“ beze slov, neboli to, co tu je před počátkem slov. Buďte tam. Odtud vyrůstá zkušenost „já jsem“.

T: Potom tedy „já jsem“ je pozorovatel. „Bytí“ je pozorovatel, že ano?

M: Pozorování se děje tomu principu, který tu je před vašim vyslovením slov „já jsem“. Není tu žádná taková věc jako záměrné pozorování. Pozorování se prostě děje, samo od sebe.

Musíte také analyzovat „smrt“. Naleznete význam tohoto v hantýrce zaběhnutého slova. Ve chvíli, kdy se přihodí smrt, opustí postupně životní dech tělo. V té samé chvíli, kdy životní dech opouští tělo, zmizí i mysl a jazyk. Současně s tím se oddělí neboli jde do zapomnění i tato kvalita vědomí „já jsem“, tato *sattva-guna*, kvalita podstaty bytí. Pouze Já, Absolutno, zůstává. Zůstaňte nehnutě zde; nic se nestane tomuto nejzazšímu Já, Absolutnu.

Po takzvané „smrti“ se tato *sattva-guna*, tato kvalita podstaty bytí, rozplyne do stavu ne-bytí. Pro toto „jáství“ tu nezůstane žádná hmatatelná materiální složka. Již tu není nikdy více pocit „jáství“. Stala se z toho *nirvána*. Není tu již žádný vzorek podstaty bytí. Takže co se stane této kvalitě podstaty bytí? Rozpustí se do toho stavu, který tu byl. A tento Absolutní stav pozoruje odchod vitálního dechu a této *guny*, této kvality podstaty bytí. Takže tato kvalita podstaty bytí se rozplyne do Absolutního stavu?

T: Stane se to tímto způsobem každému, nebo jen tomu, kdo realizuje vědomí „já jsem“?

M: To se stane v úhrnu, pro všechny. V tomto stavu není také žádná zaznamenatelnost „jáství“; takže jak zde potom může být nějaké „já“ a ostatní? V tomto stavu, do kterého se rozpouští kvalita podstaty bytí, není žádné „jáství“. Takže nemůžete mluvit o ostatních nebo o „já jsem“.

Chcete-li se tomu věnovat, měl byste začít meditovat na meditativní stav. Neměl byste meditovat na to, co je, ale měl byste meditovat na samotnou meditaci. Takže když potom skutečně meditujete na meditujícího, neboli na tento meditující stav, stane se to, že vše, co nezapadá do meditace, samo odpadne. A zůstává tu pouze meditující bez objektu k meditaci. Meditace na to, co *je* nějaký objekt, je snadná pro každého. Ale je těžké meditovat na sebe sama. Meditující nemůže meditovat na jiného meditujícího, pakliže ten druhý meditující je v podstatě on sám. Ale k tomu je třeba dorůst. Meditace ustane v procesu meditace na meditujícího; již to přestane být meditace, neboť dojde k transcenci meditace. Jestliže jste schopni meditovat na meditujícího, neboli na sebe sama, dojde k rozluštění všech záhad a hádanek, které vás trápí, a ty můžou být jakékoliv.

Přestaňte být posedlý tím, co *je*, pokud jste pochopili tento bod. Meditujte na meditujícího.

V současné době jsem nařknut z vážné nemoci. Prošetřoval jsem přirozenost této nemoci a také to, komu se tato nemoc přihodila. Nejprve jsem začal s tělem, což je pětielementární hra. Tělo je tu za předpokladu, když tu je vědomí. Mohlo by mít toto vědomí, které je vyživováno pětielementárním tělem, svoji autonomní samosprávnost? Zjistil jsem po důsledném prošetření, že toto vědomí, které je výsledek pěti elementů, nemá výhradní pravomoc sebe sama zvěčnit (zachránit před ukončením). Tato nemoc je způsobena tímto tělem, které je opět výsledkem vědomí. Tato nemoc nemá žádnou hmatatelnou formu. Nemá žádný trvalý rys, je to pouze dočasná situace; proto se nejedná o něco skutečného a pravdivého. Ten, kdo pozoruje vědomí, je pravdou. Dělá to tím způsobem, že setrvává v Absolutnu, které jako jediné je v pozici pozorovat veškerou tuto hru, veškerou tuto neskutečnost. A nemoc se děje v této neskutečnosti. A tímto stylem šetření dochází ke zlikvidování celého tohoto velkého šalebného představení, přičemž dojde k odmítnutí i tohoto vědomí, pětielementárního světa a nemoci. Proto nemoc nemá žádnou skutečnou existenci, protože ani toto vědomí nemá ve skutečnosti (v Absolutnu) žádnou existenci.

Tímto způsobem jsem zapudil svoji takzvanou nemoc. Může někdo rozvinout nějaký koncept v tomto stylu?

Zde jsem vám uvedl příklad toho, jak jsem absolvoval při tomto prošetření kurs, při kterém meditující medituje na meditujícího. Nedávejte žádný prostor starostem, které by vás měly zachvátit. Když mi zdravotní poradce sdělil zprávu o nálezu nemoci, pověděl mi k tomu: „Měl byste se podrobit léčbě, přesto však se přihodí určité příznaky; krev vám bude vycházet z vašich úst a nosu a nevím, co ještě.“ Říkal tolik věcí. Bolest se trochu zmenší, ale nastanou další příznaky. Tak jsem mu řekl, že ne; nestane se mi v příštích pěti měsících nebo tak přibližně nic z toho. Jeho diagnóza byla tak vážná, že by z ní měli jiní pacienti depresí. Říkal, že by se ty příznaky měly ukázat velmi brzy. Ale dosud se nic takového neudálo. Proč tomu tak bylo? Nemeditoval jsem na úsudek doktora. Meditoval jsem na meditujícího. Proto zde nedošlo k žádnému účinku z toho, co bylo doktorem předurčeno.

Dovolte, ať se ve vašem těle stane cokoliv. Ale zůstaňte pevně ve svém přesvědčení, že jste projevené *brahma*, nebo že jste Absolutno. Správný duchovní adept musí být nezávislý na všech vnějších silách; neměl by se držet nikoho za ruku či viset na něčí šňůře od zástěry. Měl by být závislý pouze sám na sobě.

Lidé si vždy spletou cestu. Je jim dán určitý koncept a oni se na něj zavěsí pro zbytek svého drahocenného života. Když dojde k naplnění tohoto konceptu, přinese tento koncept výsledky. Ale to je „objektivní“ dosažení a to nepotrvá dlouho.

Žádám vás proto, abyste spočívali ve svém vlastním já, v tomto primárním konceptu, v němž pocítujete, že „vy jste“; spočívejte zde a pozorujte, co se stane.

Jsou tu nějaké otázky?

M: Paměť těla není vaší totožností; poznání „já jsem“ je vaší současnou totožností. Stabilizujte se v tomto poznání. Budete-li v tělesné totožnosti, můžete odsud hovořit stále a stále, domnívající se, že to je poznání, ale ono není.

T: Problém pochází od jinud. Maharadž říká ve svém učení: Zůstaň s „jástvím“. A já tvrdím, že mysl je roztěkaná a neklidná; moje mysl není schopná zůstat v tomto „jáství“.

M: Tento problém nelze nikdy rozluštit, pokud si ponecháte porozumění, že jste tělo.

T: Vím to a intelektuálně to dokážu pochopit, ale v podstatě to stejně nemohu překonat.

M: Jste tu ještě před svou inteligencí.

T: Nezajímám se o žádné další výroky, které tu Maharadž dává.

M: Proč nepřestanete opakovat stále stejnou věc? Troustíte ze sebe slova, podobně jako učení, který vstupuje na duchovní tržiště. Chci vás přeměnit do opravdového adepta.

T: Je tu rčení: „Bůh je vše–prostupující, vědomí je vše–prostupující; proto Bůh je vědomí a k tomu, aby byl spatřen Bůh, je třeba být Bohem.“ Ale já tím nejsem. Je to správně?

Tlum.: Když říkáte, že tím nejste, Maharadž se vás zeptá: Co myslíte tím „já jsem“?

T: *Néti-néti* (ne toto, ne tamto).

Tlum.: Zeptá se vás, na co poukazujete, když říkáte, že nejste toto. Co je toto „já jsem“?

T: Něčí zdroj vědomí. To je jedovatá poznámka mé otázky.

Tlum.: Toto „já jsem“ je vědomí, není snad?

T: Ano.

Tlum.: A vy říkáte, že vědomí je vše–prostupující. Bůh je vše–prostupující, proto se Bůh rovná vědomí, které se rovná pocitu „já jsem“. Jaká je nyní vaše otázka?

T: Otázka byla taková: „Spatřit Boha znamená být Bohem, ale já tím nejsem“, – je to správný výrok, který jsem učinil?

M: Je to správně. Není potřeba se tomu dále věnovat. Způsob, kterým to chápete, je správný. Stejně však obecně vzato k tomu nedám souhlas. Máte nějaké další otázky?

Vysvětlím vám, proč netíhnu k souhlasení s lidmi. Podrobně to ozřejmím. Chcete se pověsit na určitá slova; vysvětlujete je v takovém rysu, že to zní, jako by se jednalo o vaše vlastní slova, a vy se k těmto slovům připoutáte. Musíte si pamatovat, že jste tu před slovy; zabijte slova. Nedávejte svému poznání nějaký rámeček, nepodmiňujte ho slovy. Buďte před slovy.

Tlum.: Řekl jsem Maharadžovi, že jsem nyní konečně pochopil, proč stále nesouhlasím s tím, co řekneme. Chce, abychom se nikdy nepřipoutali k jakýmkoliv slovům, jakémukoliv výroku. Chce na nás, abychom se stabilizovali před slovy. Proto také nás stále vyprošťuje od slov, ke kterým jsme přilnuli, považující je za své poznání. Směřuje nás k tomu, abychom se stabilizovali před slovy, což je velmi důležité.

M: Nemoc nemá žádné jméno a formu; nemá to žádný pravdivý základ, protože i „já jsem“ je iluze. Takže se musíte stále snažit pochopit vše tímto způsobem: Co je mým pravým významem? Váš pravý význam nemůže být zachycen či držen jakýmkoliv slovy. Nemůžete být nikdy uveden na stejnou úroveň s jakýmkoliv slovy, protože jste před slovy. Slova tu jsou později než vy.

Dodatek překladatele

Na stránkách této knihy je možné jasně pocítit sílu, kterou mají Nisargadattova slova; slova vycházející z Absolutna. Tato slova nás nutí vzdát se jakéhokoli konceptu, kdy konečně spočineme v uvědomění, kde prožíváme autentické Nic a přece všechno. Jen tam jsme skutečně osvobozeni od všech pomíjivých totožností, strachů a mentálního utrpení. Tato slova dítěte neplodné matky, Šrí Nisargadatty Maharadže, jsou určena pro další děti neplodné matky. Jsou totiž absolutně nesmyslná a jen děti neplodných rodičů mohou vyřknout taková absolutně bezvýznamná slova. Vše, co je třeba pochopit, je poznání, že jste bez času, bez formy. Ti, co se narodili a mají rodiče, jméno, formu a totožnost vědomí já, nepochopí Nisargadattova slova. Nejprve je nutné ze sebe odhodit vše pomíjející, tedy zrození, jméno, formu a jakýkoliv koncept včetně vědomí já, a pak již není co řešit; vše se totiž řeší samo. Proto mlčte a čtěte tuto knihu pozorně, abyste pochopili, že jste Nezrození. Jedině toto Absolutno věčně přetrvává. To jsi Ty a To je jediná Pravda.

Aleš Adámek

SLOVNÍK

<i>advaita</i>	učení védánty o ne–dvojnosti
<i>adžňána</i>	dosl.: „nevědomost“, duchovní nevědomost; protiklad <i>džňány</i> , poznání
<i>átman</i>	Já, skutečné duchovní Já jako protiklad empirického já, totožnosti těla a mysli
<i>brahma</i>	Absolutno; Konečná Skutečnost, Já
<i>brihaspati</i>	dosl.: „Pán nezměrné velikosti“, v hindustické tradici to je označení pro <i>guru</i> bohů; Maharadž to používá pro označení lidského druhu
<i>buddhi</i>	intelektuální schopnost, síla rozlišování; volně „mysl“
<i>čétana</i>	vědomí
<i>daríšma</i>	význam tohoto slova je nejasný – editor
<i>dhjána jóga</i>	jóga meditace
<i>guny</i>	tři základní znaky nebo energeticko/zhmotnělé kvality, které jsou základem funkčního procesu ve světě:
<i>sattva</i>	(čistota, jasnost, harmonie),
<i>radžas</i>	(zaujetí, energie, činnost),
<i>tamas</i>	(netečnost, odpor, temnota)
	Vše v hmotném vesmíru je utvořeno z těchto tří <i>gun</i> , přičemž nic není napodobitelné, tzn., že vše je utvořeno v různých poměrech. Maharadž také používá pojem <i>guna</i> v obecném smyslu základní kvality a ve významu bytí.
<i>Íšvara</i>	Bůh, Pán Vesmíru
<i>džapa</i>	recitování jména Boha, postup k utišení a zastavení mysli a získání neustálého připomínání si Boha
<i>džapi–tapi</i>	uctivatel, který recituje svatá jména a provádí pokání
<i>džíva</i>	individuální duše, ego

<i>džňána</i>	poznání, zvláště duchovní poznání
<i>džňánin</i>	dosl.: „ten, kdo zná“; realizovaný světec
<i>madhjama</i>	dosl.: střední stupeň, ve kterém začíná konkrétní uspořádání jazyka
<i>manas</i>	mysl
<i>mája</i>	kosmická iluze, prvotní iluze ztotožnění se s tělem; projevený dynamický princip, který vytváří představu kosmické iluze a skrývá transcendentální jednotu
<i>májatita</i>	stav před tím, než tu je <i>mája</i> ; Absolutno
<i>mumukšu</i>	ten, kdo touží po osvobození
<i>néti-néti</i>	„ne toto, ne tamto“, výrok z Upanišád, jehož smyslem je to, že <i>brahma</i> je za jakýmikoliv rysy nebo kvalitami
<i>nirguna</i>	stav bez rysů, vlastností a kvality; Absolutno; „Bezpodstatnost bytí“
<i>nirgunaradžas</i>	bez rysů nebo aktivit; to, co nemá žádné kvality a žádnou „podstatu bytí“
<i>nirguna–niradžas</i>	jedná se o stejný pojem jako <i>nirgunaradžas</i>
<i>nirradžas</i>	bez aktivity; to, co nemá sebemenší stopu po „podstatě bytí“
<i>nirvána</i>	stav ne–identity neboli úplné překročení ega; ztráta pocitu „jáství“; <i>Parabrahma</i>
<i>nirvikalpa</i>	transcendentální stav, ze kterého se údajně nelze navrátit do vědomí ega; stav osvobozený od představ
<i>niškama</i>	bezzádostivý stav
<i>para</i>	Vrcholný; zdroj jazyka; Absolutno
<i>Parabrahma</i>	Nejvyšší; Absolutno; stav, jenž tu je ještě před prostorem –časem a před početím; Nezrozený věčný princip; stav „jiný než“ (překračující) „já jsem“ neboli podstatu bytí, která je pomíjející
<i>Paramátman</i>	Nejvyšší Já; <i>Parabrahma</i>
<i>pašjanti</i>	začínající fáze projevu jazyka
<i>prarabdha</i>	osud, který je již v pohybu; jako protiklad karmy, která je dosud neprojevená a projeví se až v budoucích životech; je to osud, jenž určuje běh tohoto přítomného života

<i>prasáda</i>	požehnané jídlo, které bylo zduchovnělé tím, že bylo nabídnuto božstvu nebo guruovi
<i>púđža</i>	oslavný obřad
<i>radžas, radžas–guna</i>	energie, vášeň, dynamická kvalita; jedna ze tří <i>gun</i>
<i>sáđhaka</i>	pokročilý hledající; duchovní aspirant
<i>sáđhana</i>	duchovní praxe neboli disciplína
<i>saguna, sagunabrahma</i>	opatřený vlastnostmi
<i>samáđhi</i>	dosl.: „spojení s Pánem“; pokročilý stupeň meditace, často popisován jako vytržení
<i>satsang</i>	spojování s uctivatelí Boha nebo světcem; toto spojení je považováno za velkou duchovní pomoc
<i>sattva, sattva–guna</i>	vědomí; také semeno neboli podstata bytí; jasnost, čírost, harmonie; jedna ze tří <i>gun</i>
<i>sver</i>	nejspíš to je sanskrtské slovo <i>svar</i> , tedy zvuk, tón
<i>tamas, tamas–guna</i>	ochablost, odpor, zaslepení, nevědomost, také ztotožnění se s konatelem; jedna ze tří <i>gun</i>
<i>tapas</i>	praxe odříkání, provádění duchovní praxe
<i>vačaspáti</i>	království zvířat
<i>vaikhari</i>	závěrečný stupeň ve vývoji jazyka
<i>vairagja</i>	nepřipoutanost, nezaujatost
<i>vanaspáti</i>	království rostlin
<i>vidja</i>	poznání
<i>višranti</i>	úplné uvolnění vedoucí k naprostému zapomnění v meditaci

OBSAH

POZNÁMKY EDITORA	5
1. MAHARADŽ VYTYČUJE ZÁKLADY UČENÍ	7
2. NA NEJVYŠŠÍ ÚROVNI NENÍ NIC; NA POZEMSKÉ ÚROVNI JE VŠECHNO	15
3. OPRAVDOVÝ SVĚTEC JE TEN, KDO PŘEKONAL OSOBNOST	29
4. VZDEJTE SE POCITU TĚLA A MYSLI, JESTLIŽE CHCETE ŠTĚSTÍ PRAVÉHO JÁ	39
5. NEBUĎTE ZTOTOŽNĚNI S MRTVOLOU A BUĎTE ŠTĚSTNI!	43
6. PROŽÍVÁNÍ NIČEHO	51
7. DUALITA SE OBJEVÍ VE CHVÍLI, KDY SE PROJEVÍ VĚDOMÍ	65
8. KDO ZNÁ „TO JSEM JÁ“?	77
9. VĚDOMÍ SAMOTNÉ JE ZDROJ ILUZE	89
10. UKONČETE UTRPENÍ TÍM, ŽE SE STABILIZUJETE VE STAVU PŘED SLOVY	101
DODATEK PŘEKLADATELE	110
SLOVNÍK	111

PROŽÍVÁNÍ NIČEHO
Šrí Nisargadatta Maharadž

Vydalo nakl. ADA jako svoji 14. publikaci
se svolením Blue Dove Press, Kalifornie

I. vydání

Editor: Robert Powell, Ph.D.

Překlad: Aleš Adámek

Odpovědný redaktor: Petra Adámková

Sazba: Jan Šavrda

Obálka: Aleš Adámek, Jan Šavrda

ISBN 80-901930-3-X